

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

ČETRTAK

DL 068415

VSAAK

P

VIKTO

KOČEV

ob 17. uri

Nama v Ko

pred

sednikom

republikanske

konference

Socia-

listične zveze

Viktorjem

Zakljem. V

uvodu bo gost

prisotne seznanil s

sedanjimi

političnimi

razmerami in z

razvojem

SZ Slovenije,

nato pa bo odgo-

voral na vprašanja.

Razgovor gotovo

sodi v predvolilno

dejavnost SZ, saj

je po dokaj zaneslj-

ivih podatkih Viktor

Zakelj tudi resen

kandidat za pred-

sednika te organizacije.

SREČALI SO SE PREDSTAVNIKI VERSKIH SKUPNOSTI

MOKRICE — Občinska komisija za odnose z verskimi skupnostmi je tudi tokrat organizirala srečanje predstavnikov verskih skupnosti v brežiški občini.

Srečanje so priredili sredi minulega tedna v hotelu Grad Mokrice, kjer so prisotni predstavili tudi turistično ponudbo kompleksa Mokrice. Po uvodnem delu srečanja so si udeleženci ogledali proizvodne prostore treh dobovskih podjetij: Trima, Beti in Podjetja za vzdrževanje voz. Ob obisku v tem, za Brežicami največjem naselju v občini so jim domačini predstavili tudi svojo krajevno skupnost.

Šola za pluralizem

Agonija ZKJ je samo še utrdila slovensko pot v politični pluralizem. Kmalu nič ne bo več tako, kot je bilo. Marksizem, ta — po Bertrandu Russellu — zadnji veliki filozofski sistem 19. stoletja, zaradi utopičnosti svojih mesijanskih potoz in nedemokratskega v svetu izgublja privlačnost, pri nas pa po evolucionisti poti tudi monopol. Tudi v naši šoli, le-ta se bo morala preobraziti v neideološko in nevtralnno, kolikor je le mogoče. Ko je prejšnji teden dolenskim ravnateljem in njihovim pomočnikom govoril dr. Stane Kranjc, tega sicer ni naravnost rekel, je pa v svoji razlagi nujnosti političnega pluralizma napeljal na prav tak sklep. Tak bo pač naravni potek stvari, ki so se začele s sestopom slovenskih komunistov z oblasti. Slovenija ta čas izpolnjuje vse temeljne zahteve, ki jih za politični pluralizem postavlja prva avtoriteta politične znanosti zahodnega sveta dr. Robert Dahl iz ZDA. V ospredje prihaja državljani s svojimi političnimi svoboščinami, imamo zakonite stranke in opozicijo, imamo zadostno gnotno osnovo. Rekel bi, da smo ta čas še najslabši pri politični kulturi, ki je tudi eden od zahtevanih pogojev. V političnem plu-

• Oblast je kot alkohol, dlje ko jo uživaš, bolj postajaš zasvojen. (Kranjc)

ralizmu ni sovražnik in kontrarevolucionarjev, so le politični nasprotniki. V tem pogledu nimamo ravno zgledne preteklosti. Naj spomnimo, da je celo velikega krščanskega socialista J. E. Kreka strankarska strast tako zaslepila, da je svojim privrženecem svetloval, naj se vsak večer, preden zaspijo, v duhu vprašajo, ali so ta dan dovolj sovražili in zaničevali liberalce, svoje politične nasprotnike.

M. LEGAN

Posavju bodo vzeli 2.900 hektarov polja

Ljudje se odločno upirajo novim ozemeljskim osvajanjem

KRŠKO — Republika načrtuje v posavskih občinah do preloma stoletja sedem velikih naložb, ki bodo Krško — brežiško polje osiromašile za 2.900 ha rodovitnih kmetijskih površin. V regiji na take posege ne čakajo več z odprtimi rokami in ne pristajajo na to, da bi se zaradi koristi Slovenije ali Jugoslavije odpovedali normalnemu življenju in znosni prihodnosti.

Občine Sevnica, Krško in Brežice so prek medobčinske gospodarske zbornice podprle zamisel za izdelavo projekta o razvoju podeželja v Posavju in krajinske zasnove Krškega polja. Izpeljale ga bodo nekatere ljubljanske strokovne ustanove, delo pa vodi in usklajuje Zavod za organizacijo poslovanja, ki je medtem zbral že veliko podatkov in je minuli teden na posvetu v Krškem seznanil s svojimi ugotovitvami udeležence posavskih občin, zastopnike investitorjev in republiških komitejev. Žal so bile vrste zadnjih precej razredene.

Projekt o razvoju podeželja bo zaključen do izteka leta. Upošteval bo interese prebivalstva, zahteve, da se pokrajina ne bi podredila le koristim drugih območij in si tako zaprla razvojne možnosti, ki so ji še ostale. Ljudje se osveščajo in menijo, da je prišel čas, ko se lahko uprejo novim ozemeljskim osvajanjem.

V projektu, ki nastaja in se ne ozira le na ozke koristi investitorjev, vidijo prizadete občine sprejemljivejšo rešitve za razvoj. Dokument usklajuje interese Posavja, republike in investitorjev, zato ga bo vsak financiral s tretjinskim deležem.

Občine so svoje obveznosti poravnale v vnaprej postavljenem roku, investitorji so delno plačali svoje deleže in za preostanek ne bo težav, le republiški komiteji še niso izrekli zadnje besede zanjo. 24. januarja na sestanku v Krškem ni bil nihče pooblaščen. Več o tem pišemo še na 10. strani.

J. TEPPEY

Izpusť pod mejo dovoljenega

iz mesečnega poročila JE Krško o vplivu na okolje

KRŠKO — V JE Krško so prislunhili zahtevam javnosti, ki si želi, da bi elektrarna redno sporočala podatke o svojem obratovanju, hkrati pa tudi o svojem vplivu na okolje. To pot smo dobili poročilo za december, sledila pa bodo seveda redna mesečna poročila. Lani decembra je elektrarna proizvedla 443.840 MWh električne energije, s približno enako zmogljivostjo pa dela tudi v januarju, in to kljub dokaj nizkemu vodostaju reke Save, tako da so v preteklih dneh vodo hladili v hladilnih stolpih. Zdej proizvedejo vsak dan po 15 milijonov kilovatnih ur električne energije.

V skladišču za srednje in nizko radioaktivne odpadke, je prostora za

»Dvakrat pomeri, enkrat odreži!«

Delegata Joža Miklič in Marko Bulc o prekinjenem kongresu ZKJ v Beogradu — Pred volitvami brez naivnosti — Komunistem naj ostane tudi v nazivu partije

NOVO MESTO — V naslovu zapisano kmečko modrost je Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, prejšnji četrtak gost novomeškega občinskega komiteja ZK, sicer izrekel ob debati o spremembi naziva ZKS, vendar bi jo prav tako lahko uporabil ob glavni temi pogovora o dogajanjih na 14. izrednem kongresu ZKJ. Rez, ki ga je napravila tam slovenska delegacija, je bil gotovo dobro pomeren, in najbrž ne samo dvakrat, zato je padel ob pravem času in odjeknil tako daleč v svet.

Članom komiteja je dogajanja na kongresu s svojega zornega kota predstavila novomeška delegatka na kongresu Joža Miklič ter mu na koncu dala takole oceno: »Zgodovinsko doživetje in bogata šola.«

Mikličev je s svoje strani dopolnjeval tudi Bulc, ki pa je kmalu prešel na neizogibno vprašanje, kaj sedaj. Strelnitev po morebitni zmagovalni vrtoglavici mora biti kaj hitra, kajti ZKS ima sedaj odprti dve fronti. Prva, proti ZKJ, je sedaj enostavna, z njo so odnosi do nadaljnega, najmanj pa do nedelje, 4. februarja, ko naj bi bila konferenca ZKS, zamrznjeni, stike z drugimi komunisti v Jugoslaviji pa opravlja na republiški ravni. Druga stvar so priprave na volitve. pri tem je Bulc menil, da je treba nujno doreči nekatere stvari, ki so odprte še od slovenskega kongresa; med temi je še najbolj pomembno vprašanje lastnine, priznati pa bi morali tudi napake iz preteklosti. Z Demosom je treba voditi kulturne predvolilni pogovor, pri tem pa ne biti naiven, kar se najlaže zgodi tistemu, ki izhaja s pozicij oblasti, to pa partija kljub vsemu še vedno počne. »Nekaj pa bi se le morali naučiti iz mojega primera,« je navzoče kot že prej vodilne partijske funkcionarje Marko Bulc opomnil na predvolilni boj z dr. Janezom Drnovškom.

NOVI SEKRETAR ČRNOMALJSKIH KOMUNISTOV

ČRNOMELJ — Na nedavni seji tukajšnjega občinskega komiteja ZKS so na osnovi osebne izjave izvolili za sekretarja predsedstva OK Dušana Kočevarja iz semiške Iskre, ki je dobil 40-odst. podporo članstva izmed petih kandidatov. Sekretar bo delo opravljal profesionalno, izvoini so tudi sedemčlansko predsedstvo.

Slovenija se bo morala zaradi sedanjih pritiskov, kot je srbska blokada, tudi zaradi slehe strukture in iztrošenosti gospodarstva bolj postaviti na lastne noge, se hitreje modernizirati in preumeriti na zunanji trg. »Če bomo kdaj hoteli biti sami, moramo danes postaviti program povečanega izvoza. Namreč, mi se zelo hvalimo v Jugoslaviji, da izvažamo 33 odstotkov jugoslovenskega izvoza, toda to je le 15 odstotkov družbenega produkta Slovenije. Za primerjavo naj povem, da samo avstrijska Koroska izvažata 42 odstotkov družbenega produkta,« je dejal Marko Bulc ter našel še tri sektorje, ki Sloveniji lahko

prinesejo boljšo pozicijo: podjetništvo in drobno gospodarstvo, turizem in kmetijstvo, pri čemer pa nikakor ne bi smeli pozabiti na ekologijo, za katero bi morala tudi partija izdelati celoten program.

• Člani novomeškega komiteja so v navzočnosti delegatov Jože Miklič in Marka Bulca razglabljali tudi o novem poimenovanju ZKS; pri tem so dobili večino tisti člani, ki so menili, da mora izraz »komunistična« ostati, saj jim le ta daje pravo identifikacijo, in le malo je bilo takih, ki bi jim asociacije na nekatere zgodovinske zablude komunizma v preteklosti in sedanjosti narekovala spremembo imena. Predlog za novo ime je: ZKS — Stranka demokratične prenove. Sicer pa bodo za mnenje povprašali še širšo člansko bazo.

T. JAKŠE

IZZA KONGRESA — Joža Miklič in Marko Bulc (desno) sta se s člani novomeškega občinskega komiteja ZK pogovarjala o dogajanjih na 14. izrednem kongresu ZKJ in o posledicah, ki jih ima odhod slovenske delegacije iz Beograda. (Foto: T. Jakše)

OTVORITEV RAZSTAVE PRI ŽOLNIRJU

KOSTANJEVICA — Tu poteka ta teden prva dolenska zimska likovna kolonija, v kateri ustvarja osem mlajših slovenskih akademskih slikarjev. Sedež kolonije je znano gostišče Žolnir, ki je to ustvarjalno srečanje likovnikov tudi omogočilo, v njem pa bo tudi prodajna razstava. Razstavo bodo odprli v soboto, 3. februarja, ob 18. uri.

Vedno večji vdor vode v rudniku

Na pomoč prišli celo madžarski strokovnjaki — Premoga ni v prodaji

KANIŽARICA — V rudniku Kanižarica so načrtovali, da jim bo voda, ki je 12. januarja začela teči skozi preventivno vrtno v novi odpiralni progji, uspelo zapreti do konca preteklega tedna. Toda vdor vode, ki je bil v začetku 6.000 litrov na minuto, se vedno bolj povečuje. Kot je v ponedeljek povedal direktor rudnika dipl. inž. Vladimir Breznik, vodo še obvladujejo s črpalkami. Naredili so tudi betonske pregrade, a zaradi velikih količin mulja puščajo. Sedaj pripravljajo tudi vrtno s površine.

Pri nesreči v jami pomagajo člani reševalnih čet za pomoč pri delu iz vseh rudnikov rjavega premoga v Sloveniji ter rudnika lignita v Titovem Velenju. Delavci rudarske gradbene dejavnosti pa betonirajo pregrade v štirih izmenah. V Kanižarico so prišli tudi vsi slovenski rudarski in geološki strokovnjaki ter rudarski strokovnjaki inštituta iz Budimpešte. Sicer pa je izkop v rudniku zmanjšal na 30 odst., tako da za komercialno prodajo trenutno premoga ni.

P. PERC

SINDIKALNI DISKONT?

KOČEVJE — Vodstvo sindikata občine Kočevje si prizadeva, da bi ustanovilo tako imenovani sindikalni diskont, se pravi trgovino, kjer bi kupovali člani sindikata predvsem večje količine živil po nižjih cenah, po možnosti tudi na posojilo. Zamisel, o kateri so razpravljali tudi na zadnji seji predsedstva sindikata, je dobila v glavnem podporo, čeprav so bila izražena tudi nasprotna mnenja, namreč, da so običajno take nabave ozimnice itd. s populstvom preko sindikata celo dražje kot preko organizacij, ki so za to usposobljene. Nabava preko sindikata je namreč v največ primerih le navidezno cenejša, ker v cene nista všteta na primer obiranje sadja in prevoz, pa tudi kakovost tako nabavljenega je pogosto vprašljiva. Prav zato bo še potreben premislek v zvezi z diskontom.

BERITE DANES!

- na 2. strani: • Demos o poboji v Kočevskem Rogu
- na 4. strani: • Z dežjem prihaja še negotovost
- na 5. strani: • Se Beli krajini obeta katastrofa?
- na 6. strani: • Brezposelne lahko le tolažijo
- na 7. strani: • Čas za depolitizacijo šole
- na 9. strani: • Golf ni prava stvar za Kostanjevico
- na 10. strani: • Generali sanjajo nadzvočno
- na 11. strani: • Uresničil je sanje iz otroštva
- na 13. strani: • Mučenje žoge in gledalcev
- na 14. strani: • Prašičja kuga znova v Sloveniji

RAZSTAVA GRAFIČNIH LISTOV V KRKI

NOVO MESTO — V razstavnih avli Krke in Ločni bodo v počastitev slovenskega kulturnega praznika odprli razstavo grafičnih listov slikarja Pavla Medveščka iz Nove Gorice. Na otvoritvi razstave, ki bo na ogled do 7. marca, bo nastopil mešani pevski zbor Krke.

Jutri in v soboto bo suho in toplo, v nedeljo pa bo nastopilo novo poslabšanje vremena.

Za boljše življenje ljudi ob Savi

Svet posavskih občin o skupnih programih

KRŠKO — Kakor je bilo moč pričakovati in napovedovati, so na ponedeljkovi seji sveta posavskih občin v Krškem daleč največjo pozornost posvetili razpravi o skupnih programih za izboljšanje kakovosti življenja v Posavju.

Pod to se je namreč krila informacija o nekaterih naložbah skupnega pomena za Posavje, ki jo je pripravil ekonomist Mate Drmič s krškega Savaprojekta v sodelovanju z več ustanovami in podjetji.

Za uresničitev teh programov bi Posavci potrebovali kar zajeten kupček zelenih bankovcev, saj gre za udeležbo pri gradnji plinovoda skozi Posavje, zgradili naj bi PTT infrastrukturo, kar bo do konca tega tisočletja Posavje za dlje časa rešilo večjih tovrstnih potreb. Potem je tu še regijska komunalna deponija, načrt izgradnje in posodobitve cestnega omrežja pa narekuje v vsaki občini letno kar 30.000 kv. metrov cest. Upamo, da ne bomo izdali vojaške skrivnosti, če povemo, da razmišljajo Posavci celo o usposobitvi letališča v Cerkljah za civil-

• Svet posavskih občin je seznanil z zagatami Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda njegov direktor mag. Franc Colarič (podrobneje bodo o problematiki govorili veterinarji, kmetijci in predstavniki vseh treh občinskih vlad), predsednik MS SZ Slavko Šlibar pa o programu informiranja Posavcev o problematiki začasnega odlaganja radioaktivnih odpadkov.

ni potniški in tovarni promet. In še bi lahko naštevali.

Seveda bi bilo najbolj zanimivo slišati, od kod denar za te skupne programe, da ne bi ostali zgolj spiski pobožnih želja. A pri tem so bili bolj redkobesedni, čeprav je bilo bolj kot ne jasno, da vsi računajo na rento, predvsem zaradi nuklearke. Toda! Predsednica MGZ Marinka Pucelj-Arandjelović je povedala natančno definicijo rente in dodala: »To ni renta! To so investicije, kar smo v Posavju pozabili, zamudili 10 let nazaj. Tako pač je, ker se Posavci vedno prepozno zbudimo.« In po tej intervenciji so se ostali pri skupnih programih in ne pri precej težko določljivih deležih vsake občine (pri čemer so vztrajali Brežičani), čeprav je tudi v skupnem zdaj bolj jasno tudi posamično.

P. PERC

POČITNICE MED KNJIGAMI — Vse tako kaže, da se bodo tudi letošnje zimske počitnice naših šolarjev končale brez snega. Kljub temu ni bilo dolgega in počitnice so, le da ni treba v šolo. Nekatere ustanove v novomeški občini so se skupaj z Zvezo prijateljev mladine potrudile in pripravile vedre dopoldneve, ki so jih otroci zvesto obiskovali, še več pa je bilo tistih, ki so ostajali doma pred televizorjem. Tako z obiskom niso bili zadovoljni v Dolenjskem muzeju, otroci so več obiskovali Pionirsko knjižnico (na sliki) in filmske matinee v Domu kulture. Še zanimanja je bilo za programe, ki so jih pripravili Hoteli Otočec. (Foto: J. Pavlin)

Kosovo republika

»Vse, kar se te dni dogaja na Kosovu, ni nič drugega kot trdovratno nadaljevanje srbske in jugoslovanske zvezne politike rasistične represije nad enim od narodov jugoslovanske federacije.« je zapisano v sporočilu ljubljanskega odbora za varstvo človekovih pravic na Kosovu. Temu ni kaj dodati. Saj, kaj so navsezadnje ob dogodkih v tej naši pokrajini, kjer (zaenkrat) teče kri samo enega naroda, storili državno predsedstvo, zvezna vlada ter ZKJ in SZDLJ, samozvani idejni varuški bratstva in enotnosti na našem koščku Balkana?

Dosedanjemu scenariju urejanja razmer na Kosovu ni uspelo preprečiti prelivanja krvi, izsiljevanja in poslabšanja že sicer stoletja slabih odnosov med tamkaj živimi ljudstvi. Dosedanja politika ni dala nobenega pozitivnega rezultata, negativen seštevek pa je neznansko tako v Jugoslaviji kot v svetu. Mimogrede rečeno, Svet Evrope pogojuje naše članstvo v tej organizaciji s spoštovanjem človekovih pravic, uvedbo pravne države, večstrankarskim sistemom in svobodnimi volitvami. Z drugimi besedami, s spremembami v Srbiji, na Kosovu. Predsedstvo SFRJ, drugi zvezni organi kakor tudi vodstvo Srbije bodo morali spoznati, da lahko vedno večjo kosovsko tragedijo zaustavi le zamenjava represivne dejavnosti s politično. Problem Kosova je rešljiv le, če bo nov program za ureditev razmer prinesel luč demokracije za vse tam živeče ljudi, hkrati pa zastavil tako gospo-

darsko politiko, ki bo pokrajino potegnila iz socialne bede.

Nadaljevanje politike sile zveznih oblasti se mora končati z zmago Albancev. Čez eno leto, dve, čez deset, čez pedeset let. Več kot domoljubno ljudstvo, ki ima v genih trmo, fanatično pripadnost etniji, varčnost, marljivost, pogum in konec koncev tudi plodnost, ima namreč čas čakati. Še zlasti, ker ga ves čas greje sovraštvo, tisto v njem in ono od zunaj. Tudi manj bistremu človeku je že jasno, da se lahko nemir na Kosovu poleže le, če bodo tamkajšnji Albanci dobili pravice, ki bodo bistveno večje od pravic v času njihove najbolj cvetoče avtonomije. Pravice iz časa tako imenovane kontrarevolucije. Jasno pa je, da bodo te pravice pogojevale tudi dolžnosti večinskega naroda do srbske, črnogorske, turške, romske in še kakšne manjšine. Kosovo se seveda lahko prelevi tudi v državljansko vojno, če to v omejenem obsegu že ni. Toda končnica spopada ne bo zaradi tega nič drugačna, nad žrtvami bo palopala zastava dvoglavega orla.

Od nas, preostalih narodov in narodnosti v Jugoslaviji je zdaj odvisno, ali bo albanski orel nameščen na jugoslovansko trobojnico, ali pa se bodo Albanci zaradi naše nespretnosti, pomanjkanja dobre volje, sebičnosti, političnih iger in drugih jugoslovanskih značajskih značilnosti dokončno odločili za tisto, kar jim zdaj večinoma neupravičeno podtikamo. Za dokončno slovo od Jugoslavije, za združitv

Pazi, Slogo, kod hodiš, dolgo te ne bova mogla več podpirati.

z matično domovino, z Albanijo. Bolj ko bomo zavlačevali, taktizirali in slovansko modrovali, večja in verjetnejša bo ta možnost. Še zlasti, ker celo Albanija ne more v nedogled ostati ječa naroda in narodnosti.

Drugače povedano, Kosovo bo republika ali pa Albanija. Druge poti ni, zaradi srbske in drugih travm pa je mogoče tudi ovinek, da se bo republiki kot nekoč reklo avtonomna pokrajina. S tem se bodo Srbi morali sprizniti. Nekateri so se že, ne pa Slobodan Milošević, človek, zaradi katerega bi nesrbski preostanek Jugoslavije znal zasovražiti srbskega. Pred letom sem zapisal, da bo naslednjih 100 let težko biti Srb na Kosovu, kaže pa, da bo, če bo šlo tako naprej, težko biti tudi Srb v Jugoslaviji. Toda Miloševićeva politična zvezda zahaja. Dvignilo ga je Kosovo, slednje ga bo tudi pokopalo. Firerjeva ekipa pa doživlja poraze tudi na drugih frontah. V ponedeljek so 14. izredni kongres ZKJ zapustili še Hrvatje. Kar iz Zagreba. Najtežja naloga po Miloševićevem padcu pa bo srbskemu narodu dopovedati, da ni izgubil, ampak zmagal. Pravzaprav si mora to dopovedati sam. To že počne in tako tudi sam odpira fronto, ki bo Srbijo rešila absolutizma in tiranije.

M. BAUER

DEMOS o poboju v Kočevskem Rogu

Izjava dr. Jožeta Pučnika v Novem mestu

Slovenski politični opoziciji, združeni v Demosu, v zadnjem času z najrazličnejših strani očitajo, da se že v predvolilnem boju obnaša revanšistično in tako na temeljih napač, ki jih je med dolgoletno vladavino naredila KP oziroma ZK s priborniki, sorazmerno poceni in na lahek način kuje politični kapital. Pogostokrat zastavljeno vprašanje je tudi, kako se bo Demos v tem pogledu obnašal ob prihodu v parlament oziroma v novo slovensko vlado. Kot tipično nevšečen primer za stranko, ki je zdaj na oblasti, največkrat omenjajo pobjo domobrancev in drugih medvojnih nasprotnikov v Kočevskem Rogu. Dr. Jože Pučnik, prvak Demosa, je na nedavni svobodni katedri v Novem mestu govoril tudi o tem. Njegove besede objavljamo v celoti zato, ker je to po našem mnenju najcelovitejša izjava opozicije o tej ne od vseh dorečeni plati slovenske zgodovine:

»Odločno se zavzemam in vedno bom zastopal stališče, naj ta in druge zločine razišče znanost; moje mnenje je, naj se z njimi ne ukvarjajo sodišča. Tako moje gledanje bo marsikoga zabolelo, posebno tiste, ki so bili prizadeti osebno ali pa v družini. To globoko razumem in zaradi tega tudi trpim, vendar sem prepričan, da Slovenci absolutno nimamo druge rešitve,« je rekel dr. Pučnik in nadaljeval: »Če bi mi res začeli s sodišči brskati po teh rečeh, se bodo najhujši lahko izmazali, ker jim je uspelo uničiti vse dokumente, reveži, ki so le izvrševali povelja, pa bodo prišli pred sodišče in bili obsojeni. Tak val sodnega razčiščenja teh zločinov bi pripeljal do vrste čudnih obsodb in do zelo potvorne sodne resnice o vsem tem. Mislim, da morajo biti te strahote predmet zgodovine in zgodovinarjev, predmet znanosti. Vsi, ki so bili kakorkoli udeleženi, naj na svobodi prežive leta, ki jih še imajo, kajti vsega tega ne smemo gledati z osebnimi očmi. Za Slovenijo, za naš narod je bolje, da akterji svoje stare dni preživijo v miru, kot da bi jih kjerkoli vlačili. Ne gre toliko zanje, kajti kakšne posebne sentimentalnosti za določene ljudi iz tistih časov res ne čutim, gre za interes Slovenije. Poudarjam, ni interes Slovenije in Slovencev, da bi se ukvarjali s temi stvarmi. Morda tega res ne bomo pozabili. Toda dajmo to na ustrezen način premagati, kajti mi potrebujemo, kot je ob neki priložnosti rekel Spomenka Hribar, spravo z mrtvimi. Mi jo potrebujemo, mrtvim nič več ne pomagamo, njihove kosti pač, trohni, kjer trohni. Mi rabimo to zaradi nas, moramo gledati naprej, moramo pozabiti. Pustimo te ljudi pri miru in usmerimo svojo energijo v tekoče družbene probleme, ki jih je več kot dovolj in so dovolj težko rešljivi!«

M. B.

V EVROPO

NOVO MESTO — Prva letošnja številka glasila, ki ga izdajajo v tovarni zdravil Krka, je precej drugačna, saj je ves pisni del narejen kar doma v Krki na laserski tiskalnik. Tako je Krka s svojim časopisom ena redkih v Sloveniji, ki ima takšno tehnologijo priprave svojega glasila. V Tiskarni, kjer so doslej za Krko grafično pripravljali in oblikovali glasilo, bodo poslej pripravljali le fotografije in razmnoževali. Po besedah urednice Katje Šumac je nova tehnologija precej zahtevna, zato so na pomoč poklicali Matjaža Potrča, učenca 4. letnika bivše gimnazije, ki je vse tekste pripravil za računalnik.

Naša anketa

Hej ho, na delo zdaj gremo!

Ni kaj, beograjskim televizijskim režiserjem je treba priznati smisel za zbadljivo duhovitost, s katero so pospremili slovenske delegate iz kongresne dvorane. Njihov odhod so s spretno montažo in podloženo koračnico palčkov iz Disneyeve risane pravlice o Sneguljčici spremenili v farso, kateri naj bi se smejal ves civilizirani svet, češ, igralci so odšli, zdaj se bo začelo zares. Pa se je zgodilo, da režiserji prav z izbiro simbolov niso imeli sreče. Stvar je sicer smešna, sporočilnost pa je druga, kot so jo oni želeli. Zgodovinski dogodek so hoteli sprevreči v komedijo, slovenske delegate pa v prilikave komedijante. V svetu pa palčki veljajo za marljivo in delovne, prav o tem pa poje tudi koračnica, ki jo je slišati v ozadju: »Hej ho, hej ho, na delo zdaj gremo!«. Torej je vse to smešno gibanje in poskakovanje palčkov moč pravilno razumeti kot gibljanje k nečemu, kar je v civiliziranem svetu cenjeno, k delu in ustvarjanju. In če po isti logiki razmišljamo dalje, kaj v pravljici ostane negativnega, skritega v temačnem gradu, ki so ga palčki zapustili? Da, tako je, ostarele čarovnice s svojimi ogledali in neučinkovitimi strupi.

BLAŽ LUGAR, vodja skladišča v metliški vinski kleti: »Kljub temu, da so Slovenci že prej slutili, kako se bo kongres končal, so šli v Beograd. In prav so storili, prav tako tudi, da so predčasno odšli. Saj tako in tako ni bila sprejeta nobena njihova pobuda. Sicer pa so tudi Srbi komaj čakali, da se bodo naši delegati pobrali iz Beograda. Toda tudi njim ni uspelo, da bi nadaljevali kongres brez Slovencev. In tako je Milošević zopet pogorel s svojimi predlogi.«

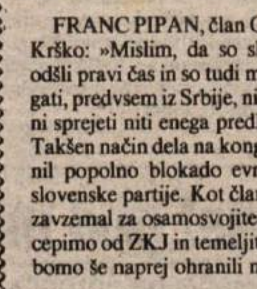

VILMA ŠTERK, upokojena učiteljica iz črnolajškega doma starejših občanov: »Odobravam potezo Slovencev. Saj drugače ni moglo biti. Milošević hoče, da bi bil glavni, a s svojimi idejami ne more prodati. Saj so dogodki v Vzhodni Evropi jasno pokazali, kakšna je usoda diktatorjev. Zakaj bi se Slovenci samo uklanjali? Gotovo so naši komunisti s tem dejanjem v Sloveniji pridobili na ugledu. To pa jim bo še kako prav prišlo na spomladanskih volitvah.«

MARJAN TURK, kmet z Zajčega Vrha pri Stopičah: »Kongres v Beogradu sem bolj malo spremljal, le včasih v dnevniku, sicer pa za to nimam časa, pa tudi sicer se za politiko kaj dosti ne zanimam. Mislim, da je prav, da so šli, nisem pa prepričan, da jim bo to kaj prida pomagalo na volitvah, saj je do aprila še daleč. Bodo morali pač nadaljevati svojo linijo in se dokazati tudi doma. Jaz za zdaj bolj verjamem kmečki zvezi, katere član sem.«

JOŽE RAK, sofer pri Cestnem podjetju Novo mesto, med nakupovanjem v Brežicah: »Kongresa nisem dosti spremljal, ker sem bil v službi. Mislim pa, da je še vedno pomembno, kaj rečejo komunisti na svojem kongresu. Pomen je ostal isti, le da včasih ni bilo toliko različnih interesov in zasedanje ni bilo tako napeto. Mislim, da so naši poskusili vse, da bi šlo drugače in so se odločili za zadnje dejanje, to je za odhod. Sicer pa se od vseh izrečenih besed ne bo nič spreminilo.«

FRANC PIPAN, član CK ZK Slovenije, Krško: »Mislim, da so slovenski delegati odšli pravi čas in so tudi morali iti, saj delegati, predvsem iz Srbije, niso bili pripravljani sprejeti niti enega predloga iz Slovenije. Takšen način dela na kongresu pa je pomenil popolno blokado evropske usmeritve slovenske partije. Kot član CK ZK se bom zavzemal za osamosvojitvo, za to, da se odcepimo od ZKJ in temeljito premislimo, ali bomo še naprej ohranili naziv ZK.«

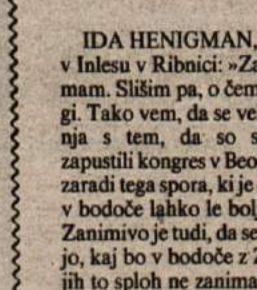
DRAGICA HOSTNIK, socialna delavka iz Sevnice: »Kot večina, tudi jaz mislim, da je bilo to, kar so storili slovenski delegati na 14. kongresu ZKJ edino pametno, kar se je dalo narediti v teh razmerah. Mi Slovenci vemo, kaj moramo se postoriti, začeni od uresničitve pravega pluralizma, večstrankarskega sistema itd. Moram reči, da so nam že doma pred TV sprejemniki šli lasje pokonci, ko smo spremljali dogajanje v Beogradu, kako je bilo tam dol žele našim!«

MARJETA GLUŠIČ, delavka v Iskri Mokronog: »Marsikdo se po 14. kongresu ZKJ sprašuje, kako bo šlo to pri nas naprej. Upam, da se bodo politiki še naprej sami »ribali« med seboj in da nas ne bodo zapeljali celo v kakšno bratomorno vojno, ki bi bila gotovo strašna. Dobro so povedali naši fantje, da naj sprva vsak pomete na svojem dvorišču, da se dokaže z dobrimi rezultati dela, ne pa le s praznim govoricenjem, podtikanjem in obtožbami.«

FRANC MUHIČ, gozdarski manipulant iz Srednje vasi, občina Kočevje: »Mislim, da je slovenska delegacija naredila prav, da je zapustila partijski kongres. Ne vem, kaj bo to pomenilo za spomladanske volitve, vendar slovenski partiji to ne more škoditi. Prepričan sem tudi, da preprič ne bo kaj posebno vplival na odnose v Jugoslaviji, čeprav je bilo veliko izrečenega. Mislim namreč tako: veliko besed, malo dejanj.«

IDA HENIGMAN, operater-programer v Inlesu v Ribnici: »Za politiko se ne zanimam. Slišim pa, o čem se pogovarjajo drugi. Tako vem, da se velika večina ljudi striinja s tem, da so slovenski komunisti zapustili kongres v Beogradu. Menijo, da bo zaradi tega spora, ki je dvignil veliko prahu, v bodoče lahko le bolje, kot je bilo doslej. Zanimivo je tudi, da se ljudje ne pogovarjajo, kaj bo v bodoče z ZKJ ali ZKS, kot da jih to sploh ne zanima.«

Družbeni bifeji za zasebnike?

Direktor Gostinstva Bela krajina meni, da bodo preživeli le, če bodo upravljali samo s hotelom v Metliki in Črnolju ter tremi kampi ob Kolpi

ČRNOMELJ — V Gostinstvu Bela krajina s sedežem v Črnolju so že pred časom ugotovili, da je iluzija pričakovati, da se bo povečala prodaja njihovih gostinskih uslug za domači trg. Da pa jim bi to uspelo za zunanji tuji trg, je potrebno tudi nekaj ponuditi. A ne smučišč brez snega in Kolpe brez kopanja in čolnarjenja.

Zadnja tri leta pa lahko Gostinstvo ponudi le to dvoje. Smučišča na Gačah namreč že nekaj let kažejo gola rebra, Kolpa je imela lani poleti na primer le tri kopalne dni. V zadnjem letu se je tako promet zmanjšal za petino.

Zato v Gostinstvu sedaj zopet pripravljajo sanacijski program. Zoper zato, ker so že iskali partnerja, a so vsa dogovarjanja s Kompasom, Krko, metliško Kmetijsko zadrugo, Petrolom, Integralom tozd-Promet in delavnice iz Črnolja padla v vodo. Po mnenju direktorja Valentina Papeža so najbrž ugotovili, da jim vlaganje v Beli krajini ne bi prinašalo dovolj dobička. »Turistične možnosti Bele krajine, kot vse kaže, najbrž niso tako sijajne in tega se

moramo zavedati,« je prepričan Valentin.

Papež se — za zdaj še sam — ogreva za zmanjšanje števila obratov, s tem da bi jih dali v najem, ker v družbenem sektorju ne morejo preživeti. Na ta način naj bi se otresli obratov bifejskega značaja, s katerimi se sedaj vrtijo v začaranem krogu: vlagajo vanje ne, promet se ne povečuje, plače so majhne. »Obrati, ki nimajo nočitev, niso akumulativni, ker je prodaja hrane in pijače za domače goste naglo padla. Zaradi tega bifeji za druženi sektor niso več zanimivi. Družbeni sektor bo lahko preživel le tam, kjer bo polovica ali več zunanjih gostov. Tisti v družbenem sektorju, ki bodo računali le na domačega gosta,

bodo propadli. Zavedamo se, da se je za tujega gosta potrebno usposobiti, to pa je za nas v vseh 11 obratih po Beli krajini nemogoče,« razlaga Papež.

O Papeževem predlogu dajanja obratov v najem je pred dobrima dvema

• V Gostinstvu Bela krajina so pretekla leta določili cene pijač tako, da so vzeli povprečne cen na novomeškem področju. Tako so ravnali tudi pri določanju cen od 1. januarja naprej. Toda očitno je kupna moč Belokranjcev manjša od Novomeščanov, kajti prodaja pijač se je ustavila. Ponekod v Sloveniji pa imajo višje cene, a prodaja kljub temu še gre. Zato so v Gostinstvu 22. januarja pocenili pijačo in kavo za petino.

M. BEZEK-JAKŠE

ljubljska banka

Dolenjska banka d. d. Novo mesto

KJE HRANITI PREDMETE POSEBNE VREDNOSTI?

Ljubljanska banka — Dolenjska banka, d. d., Novo mesto

z 12. 2. 1990 uvaja novo storitev — poslovanje s sefi.

Najem sefa bo za marsikoga prava rešitev za varno hranjenje predmetov posebne vrednosti, vrednostnih papirjev in dokumentov. Banka razpolaga z večjim številom sefov (predalčkov), ki so različne velikosti.

Vabimo vas, da razmislite o varnem hranjenju vaših dragocenosti in dokumentov posebne vrednosti. Več informacij o hranjenju le-teh v sefu Ljubljanske banke — Dolenjske banke, d. d., Novo mesto lahko dobite na sedežu banke v Novem mestu, Kettejev dvorced 1 (sektor za poslovanje z občani, tel. 22-213, int. 335).

ljubljska banka Pravi naslov za denarne zadeve

Ljubljansko pismo

Odrešeniki niso ne stari tovariši ne novi gospodje

Vsakdo si mora najprej sam pomagati

LJUBLJANA — Dogodki, ki se po svetu in pri nas doma vrtijo z bliskovito naglico, nam zastavljajo vprašanje: ali »gremo« še v socializem, ali pa morda že v kakšno drugo ureditev? Koliko socializma je (bo) v naši družbi še ostalo? Kje vse ga ne bo več in za koga naj sploh bo? Je proces, ki smo se ga v Jugoslaviji lotili s »trojno prenovo«, bližnjica do države blaginje in demokratične urejenosti družbe ali slepa ulica?

V programih starih in novih strank je na vsa ta vprašanja že nekaj uporabnih, celo dokaj privlačnih odgovorov. Tudi za področje gospodarstva, ki je doslej životarlilo v senci burnih političnih mediacionalnih razprtij.

Temeljni namen preobrazbe gospodarstva je torej ustvariti možnosti za boljše življenje ljudi, doseči pa ga je možno s sodobno sestavo proizvodnje, ki naj omogoči bolj učinkovito in bolj uspešno gospodarjenje in poslovanje, takšno, ki nas bo usposobilo za konkuriranje z razvitimi evropskimi državami. In kako se te naloge lotiti? Na voljo so tri poti: z nenehnim izboljševanjem sedanjih proizvodnih programov, z nastajanjem novih v sedanjih podjetjih in z nastajanjem novih po-

djetij vseh vrst in na vseh področjih lastništva. Samo po sebi je razumljivo, da je preobrazba gospodarstva uresničljiva le s sodobno prenovo in posodobitvijo družbenih dejavnosti, državnih ustanov, materialne infrastrukture in kajpak politične kulture v najširšem pomenu besede.

Do prenovljene gospodarske ureditve tudi ne bomo prišli, če gospodarski sistem ne bo temeljil na sestavnih integralnega trga, ki je glavno orodje ekonomske prisile in selekcije, saj iz upravljanja in razpolaganja s sredstvi za proizvodnjo v družbenem ali privatnem sektorju izloča slabe gospodarje in neuspešna podjetja — po ekonomskih merilih.

Ob vsem govorjenju o nujnosti posodobitve gospodarstva pa slejkoprej ostaja odprto vprašanje, kam z ljudmi. Zato morajo sanacijski programi predvideti tudi reševanje tehnoloških in ekonomskih presežkov zaposlenih. Pri tem ne gre le za sedanje, temveč tudi za možne presežke zaposlenih, takšne, ki se bodo pojavili ob prenavljanju procesov proizvodnje. »Rdeča nit« slehernega sanacijskega programa bi moralo biti uporabno priporočilo za prehod v tržno naravnano gospodarjanje (torej tudi skrb za ljudi).

In ne nazadnje: prehod na tržno vrednotenje gospodarskih učinkov zahteva tudi drugačen način delovanja države. Neposredno poseganje države v tokove reprodukcije naj bi nadomestili s posredno ekonomsko politiko, ki naj zagotavlja, da bodo podjetja hkrati iz uresničevanja njihovih poslovnih ciljev uresničevala tudi dolgoročne skupne in splošne interese.

In končno: le z oporo na lastne moči, z umom in delom, si lahko ljudje pomagamo do boljšega življenja; pomagati nam ne morejo ne frak, ne talar, ne stari tovariši, ne novi gospodje!

V. BLATNIK

Kmetijstvo

SMO NAJBOLJE TRAKTORSKO OPREMLJENI

V Sloveniji je edino možna navezava na družinsko kmetijo. Toda vedeti moramo, da je bil pri nas prekinjen normalen razvoj kmetijstva, ko bi imeli kmetje 30 do 40 ha. Konec šestdesetih let smo nameravali nadomestiti z nakupom traktorjev in tako imamo zdaj traktorsko kmetijstvo, ki je med najbolje opremljenimi na svetu. Malo zemlje in veliko traktorjev pomeni razmeroma malo dela, zaradi česar je moral lastnik zemlje postati polkmet, kmetije pa so velik del gospodarsko neučinkovite. Pri nas mora kmet preživeti s tremi kravami, pri posejdih čez državno mejo pa s tridesetimi. Zato je pri nas hrano nujno draga. Z odpravo zemljiškega maksimuma čez noč ni mogoče veliko spremeniti. Računati moramo torej s tem, da slovensko kmetijstvo ne bo pretirano visoko produktivno in da bo potrebovalo zelo močno podporo, pravi v Teleksu ekonomist dr. Jože Mencinger.

POKUŠNJA VIN OVO PODBOČJE

PODBOČJE — Ožji vinogradniški okoliš Podbočje bo pridelal pokušnja vin v soboto, 3. februarja, od 12. do 22. ure in v nedeljo, 4. februarja, od 8. do 18. ure v prostorih Kmečkega turizma na Dobravi pri Podbočju. Vabljeni!

VODNIK V KUPČIJI

Odkupne in prodajne cene v KZ. Krka Novo mesto
Cene so še naprej stabilne, zato je karšnokoli napovedovanje o spremembah cen za hip povsem brezpredmetno. Mladno pitano govedo odkupujejo po penah od 25 din izven klase do 31 din v ekstra klasi. Te cene veljajo za tako imenovani odkup na meso. Vole odkupujejo po dogovoru, starejše govedo pa plačujejo na meso po 19 do 25 kilogramov mleko in meso.

VEČJA MLEČNOST

KOČEVJE — 1250 krav kočevske Govedore je dalo za prodajo lani preko 7 milijonov litrov mleka. Mlečnost krave je porasla za preko 5 odstotkov, hkrati pa so zmanjšali porabo močnih krmil in krmili živali z domačo krmno. Bolj varujejo tudi okolje. Z gnojivko gnojijo kmetijske površine, medtem ko se je prej dogajalo, da jim je »uhajala« v Rinžo ali podtalnico. Hkrati težijo, da bi pridelovali čim bolj zdravo mleko in meso.

Kmetijski nasveti

Nove knjige Kmečkega glasu

Kljub temu da so v lanskem rekordnem inflacijskem letu založniki tarnarji še bolj kot sicer, je za nami bogato knjižno leto. Založba ČZP Kmečki glas je izdala kar ducat novih strokovnih kmetijskih knjig, povrh pa še precej neposlovnih, kar je za sorazmerno majhno založbo res velik uspeh. V redni zbirki Knjižnica za pospeševanje kmetijstva 1990 je poleg rednega Kmetijskega priročnika izšla Govedoreja, ki so jo napisali univerzitetni profesorji dr. Jože Ferčec, dr. Bojan Šobar in dr. Franc Skušek, kar jim omogoča njeno visoko strokovno raven. Znani veterinarski strokovnjak prof. dr. Marko Amon je napisal delo Urejanje hlevov za govedo, ki je koristno za vsakogar, ki se loteva preurejanja ali gradnje, saj vsebuje najnovejša dozvedila na tem področju. Prof. dr. Jože Korošec je svojim dosedanjim knjigam o travništvu dodal še eno z naslovom Pridelovanje krme. Za ljubitelje vrtnarstva in cvetja je prof. France Vardjan iz Leskovca pri Krškem napisal novo obsežno in temeljito delo Rezano cvetje. Izidor Golob je temu dodal še knjigo Razmnoževanje okrasnih rastlin, znani radijski svetovalec pri vzgoji okrasnih rastlin Slavko Zgonec pa knjižico Cvetoče sobne rastline. Tudi sadjarstvo in vinogradništvo ni ostalo brez novih strokovnih del. Tako je prof. dr. Jože Colnarič iz Maribora svojim knjigam dodal še delo Brajde, inž. Jurij Mamilovič iz Pinusa pa Varstvo sadnega drevja. Posebej velja pozdraviti zbirko nasvetov v knjigi Domače žganje izpod peresa Andreja Sertela, saj tvorstvena knjižnega dela doslej nismo imeli. Knjigi Brajde in Domače žganje sta izšli v nakladi po 8.000 izvodov, medtem ko se naklade drugih kmetijskih knjig iz te založbe gibljejo med 5.000 in 7.000 izvodov, kar za naše razmere tudi ni malo. Posebej velja omeniti delo dr. Pavla Kriškoviča z naslovom Biološko pridelovanje hrane, ki jo bodo s pridom vzeli v roke vsi, ki imajo opraviti z zemljo, četudi na njej pridelujejo le zelenjavo za svojo kuhinjo. Odveč je poudarjati, kako dobrodošlo je knjižno delo, ki človeku pomaga pridelovati bolj zdravo in naravno hrano. Samo ilustrativni drobec iz nje: dr. Hans Peter Rusch je izračunal, da stane liter antibiotikov pri zdravljenju ljudi 120 DEM, liter antibiotikov, ki jih vsebuje naravno pridelana hrana, pa samo 0,20 DEM. Knjigo zato še posebej priporočamo za branje. Inž. M. L.

Kmetije zahtevajo polje in gozd

Zemljo tistemu, ki jo obdeluje — Opeharjeni pri referendumu? — Kritike na račun lovstva — Ustanovljena podružnica Slovenske kmečke zveze Kočevje

KOČEVJE — Na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze je predsednik SKZ Ivan Oman predstavil program te slovenske organizacije. Miro Krajc pa še program kočevske podružnice, ki se bo še posebno zavzemala za ustanovitev zadruge, ki bo res kmetova, za odločanje pri revitalizaciji Kočevske, za izenačitev kmetovanja na zasebni in družbeni zemlji, za varovanje najboljše kmetijske zemlje, idr.

Kmetije so poudarili, da so bili zavedeni pri referendumu o ustanovitvi družbenega podjetja, v katerega sestav je prišla tudi TOK kmetijstvo in z njo tudi vsa njena lastnina, do katere so bili sicer upravičeni kmetje, saj je šlo za družno lastnino. Odločitev bodo skušali razveljaviti ali popraviti in ta lastnina naj bi bila tudi zametek bodoče zadruge, ki bo finančni in komercialni servis za kmeta.

Na kratko še nekaj odgovorov (odgovarjal je v glavnem predsednik SKZ Ivan Oman), ugotovitev in predlogov:

LANSKA BERA MEDALJ
METLIKA — V lanskem letu je metliška Vinska klet sodelovala s svojimi vini na večjih vinskih sejnih oziroma ocenjevanjih vin pri nas. Na ocenjevanju belokranjskih vin za razstavo belokranjskih vin so vina metliške kleti dobila 2 naziv šampiona, 2 zlati medalji in 2 srebrni medalji; na Novosadskem sejmu veliko zlato medaljo in dve zlati medalji, na mednarodnem ljubljanskem sejmu v izredno hudi konkurenci in z zelo ostrimi ocenjevalnimi kriteriji pa 3 srebrne medalje.

KMALU KAKOVOSTNO OZELJSKO BELO
METLIKA — Iz ozeljskega območja je v lanskem, sicer slabi letini metliška Vinska klet odkupila skoraj 19 vagonov grozdja. Ozeljsko belo — lanskega letnika bo 43.000 litrov — se vse bolj uveljavlja in je samo vprašanje časa, kdaj se bo iz namiznega vina prebilo v razred kakovostnih vin z geografskim poreklom. To pa ne velja za njihovo rdečo grozdje zametno črnino, ker metliška Vinska klet, ki ozeljsko grozdje odkupuje in predeluje, nima rdečega vina kot posebnega artikla. Tako tega grozdja ne smejo porabiti pri pridelavi metliške črnine in je uporabno le za namizno rdečo vino.

NAREJENEGA PA NIČ
KOČEVJE, PREDGRAD — Na nedavnem zboru krajanov Poljanske doline v Predgradu (20. januarja) so se krajanje spet pritoževali zaradi škode, ki jo dela divjad. Poudarili so tudi, da so zahtevali še večkrat na sejah raznih organov in organizacij v svoji krajevni skupnosti, naj se odstrel divjadi poveča in se hitro in pravično oceni škoda ter opravi plačilo. Podobne zahteve so izrazili tudi krajanje iz KS Ivan Omerza Livold in Kostel. Zaradi takih pritožb, ki se že dolgo ponavljajo, je izvršni odbor P OK SZDL že februarja lani podpril zahteve krajanov, predvsem še, da je treba oceniti realnost lovsko-gojitvenega načrta in ugotoviti, kako se izvajajo načrti odstrela divjadi v posameznih lovskih družinah. S temi zahtevami je bil seznanjen tudi predsednik občinske skupščine — ugotavljajo pri SZ — ki je soglašal tudi, da je treba imenovati posebno komisijo pri občinski skupščini, ki bo vse to raziskala in predlagala ukrepe. Na svoji zadnji seji pa je predsedstvo SZ ugotovilo, da ni bilo narejene nič, da je nezadovoljstvo občanov upravičeno.

Le ime ostane
Hranilno-kreditna služba Agrarie ima kar 5.000 varčevalcev
BREŽICE — Hranilno-kreditna služba je v Sloveniji urejena z zakonom, februarja pa bo pred skupščino uskladištev zveznega zakona o bankah. Po njem bo tudi hranilno-kreditna služba Agrarie lahko vodila tekoče račune in ziro račune. Njen vodja Stanko Cerjak v Brežicah zagotavlja, da bodo za svoje varčevalce poslej opravljali vse plačilni promet. Za njihove vloge bo jamčila republika. V Brežicah imajo zdaj okoli 5 tisoč varčevalcev. Hranilno-kreditna služba TOK Agrarie je vključena v Zadržno banko Slovenije in ima v njej delnice. Zadrzna banka bo nastopala prek HKS, ki bodo tudi vnaprej zadržala neposreden stik s kmeti. Morebitna prosta sredstva bo ta služba zadrževala v Zadržni banki. V njenem imenu bo prevzela tudi devizno varčevanje. Od Zadržne banke bo dobivala vse najugodnejše kredite, ki so namenjeni kmetom, iz primarne emisije ali prek intervencijskih sredstev dosedanjih sisov, in družbenopolitičnih skupnosti. Hranilno-kreditna služba Agrarie bo zadržala stari naziv. J. T.

Nemiren čas pospešuje kanibalizem
Zakaj kunčje samice požro svoje mladiče
Včasih, ne tako poredkoma, se zgodi, da kunčja samica požre svoje mladiče. Zdi se, da je pojavom kanibalizma, kot to imenujemo (beseda kanibalizem je španskega izvora in pomeni ljudožerstvo), celo vse več, tako, kot je vse več nenaravne reje in motenj, ki jih prinaša nemiren čas tudi živalim. Pojav v resnici še ni dovolj raziskan, obstajajo pa nekateri vzroki in znaki, ki jih rejec mora upoštevati. Če želi, da mu kanibalizem ne bo zdesetkal črede. Kanibalizem razlagajo delno že s tem, da samica v pretiranu skrbi za mladiče želi za seboj zabrisati sledi gnezda v strahu pred možnimi naravnimi sovražniki. Nadalje je potrjeno, da vznemirjanje pred porodom zelo slabo vpliva na samico, enako pa tudi prehrana, v kateri primanjkuje beljakovin. Kanibalizem lahko izzove tudi pomanjkanje vode v času brejosti in ob porodu, pa tudi neprimerna kletka, predvsem kottiše; le-to naj bo leseno, sorazmerno toplo in suho. Les je zanj najprimernejše gradivo. Psi, mačke in podgane, ki vznemirjajo kunce, lahko prav tako izzovejo kanibalizem. Zanj so lahko krive tudi vnete mlečne železe pri samici, pa tudi neodstranjeni ostanke posteljice. Včasih pa je tako, da so nekatere kunčje samice že po svoji dedni naslovi nagnjene h kanibalizmu, ne da bi zanj obstajali kakšni zunanji vzroki. Take samice niso primerne za rejo in jih je bolje izločiti, svetuje revija Moj mali svet v januarjski številki.

Bogatimo gensko banko solate!
Še en poziv inštituta našim pridelovalcem
V juliju in novembru smo v Dolenjskem listu objavili prispevek »Bogatimo gensko banko solate«. Seme dveh domačih sort solate sta julija poslalj Nika Zajc iz Mokronog in Marija Zeljko iz Gornje Suhorja, v novembru pa Ana Müller iz Črnomlja, ki je poslala štrucarko. Seme solate maslenke pa nam je podarila Marija Jaki iz Sentrupertu. Vsem se za vzorčne semena najlepše zahvaljujemo. Ponovno se obrabamo na vas s prošnjo, dasodelujete pri zbiranju avtohtonih solat, saj so na Dolenjskem izredno poznane štrucarka in druge

Precej kritik je bilo izrečenih tudi na račun lovstva in škode zaradi divjadi. Izrazili so dvom, da bi imela družba kakšno posebno korist od lovstva. Me-

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

• **MANJ STOLPNIC, VEČ HLEVOV** — Kmet in prvoborec Anton Škerjanc je požel s svojo razpravo na ustanovnem občnem zboru kočevske podružnice Slovenske kmečke zveze največji aplavz. Zato objavljamo nekaj njegovih misli, kritik in pripomb: »V Kočevju bi moralo biti manj stolpnic, na podeželju pa več novih hiš in hlevov... V šoli učitelji učencev ne spoznavajo s kmeti, živino in sploh kmetijstvom, kot da smo kmetije nižja kasta. Priča smo, da otroci ne ločijo telička od prašička... V mlekarini namerijo toliščno stopnjo mleku, kolikor sami hočejo. Meni so plačevali mleko, kot da ima 3,1, ko pa sem dal vzorec mleka na merjenje v Ljubljano, so mi namerili 3,6... Sprajujemo se, zakaj je toliko kmečkih fantov brez žena. Kmečke žene imajo le garanje. Ob porodu je delavska žena eno leto doma, kmečka pa mora že po nekaj dneh ali tednih spet garati...«

</

Z dežjem prihaja še negotovost

V osušenih podgorskih vaseh se padavin veselijo, Topličani pa jih čakajo s skrbjo — Ze letos poskusno črpanje za nov vodovod

NOVO MESTO — V novomeški občini je brez pitne vode iz vodovodov še vedno več kot desetina prebivalcev, predvsem iz Podgorja, Suhe krajine in okoličnice Trške gore. Ker so to predvsem živinorejska območja, je potreba po pitni vodi v teh krajih toliko večja. To se je pokazalo v nekaj zadnjih suhih zimah, ko so cisterne novomeške PGE, Komunale in nekaterih prostovoljnih gasilskih društev le s skrajnimi napori zmagovale vse potrebe. Te pa so iz leta v leto večje, saj podatki kažejo, da so v letu 1988 zvozili 13.700 m³ vode, leta 1989 že 20.335, samo v letošnjem januarju pa naj bi po oceni zvozili naročnikom 6.300 m³ vode.

Težave so tem večje, ker so vozila že precej zastarela. Sedaj ima Komunalna enota na dve s po 5 m³ prostornine. Vsa tri vozila napravijo povprečno po deset voženj na dan, in to večinoma po slabem terenu. Stanje se utegne, če seveda ne bo večjih padavin, v kratkem se poslabšati, saj v vaškem vodovodu Jugorje vode že primanjkuje, Hmeljčič delno pripravijo, v Žalovičah napajajo sistem iz

PLANINSKA ŠOLA

NOVO MESTO — Tukajšnje planinsko društvo prireja planinsko šolo za odrasle. Namenjena je ljubiteljem gora in narave, v nji pa se bodo seznanili z zgodovino planinstva, organizacijo, s temelji poznavanja in varstva gorske narave, zvedeli bodo nekaj več o nevarnostih v gorah, o planinskih poteh, opremljenosti in prvi pomoči v gorah. Šola bo potekala v učilnici in na izletih. Vsi ljubitelji gorstev so vabljivi, da se zberejo v torek, 6. februarja, ob 17. uri v učilnici v prvem nadstropju Tovarne zdravil Krka pri avtobusni postaji.

Tujka v domovini

Stanka Nemanič o težavah obrtnice

BEREČA VAS — Stanka Nemanič iz Bereče vasi je bila skoraj 19 let na delu v Zvezni republiki Nemčiji in predvsem zadnja leta so ji po glavni blodile misli, da bi po povratku v domovino odprla šiviljsko obrt. Vendar je to razpoloženje nihalo tako kot tudi razpoloženje do zasebnosti v Jugoslaviji. »Ko je prišel na oblast Marković, so drobni obrti bolj odprli vrata in tudi to je bil eden od razlogov, da sva se z možem na hitro odločila za povratek v domovino,« pravi Nemaničeva.

Toda začetak je bil tako težak, da je Stanka nekajkrat razmišljala, da bi pobrala najnujnejše stvari in se vrnila v Nemčijo. »Dela se nisem bala, saj sem tudi v Nemčiji krepko delala, najprej v službi in popoldne še doma. Toda na carini so nas imeli za bedake. Pa saj smo se vendar vrnili domov in nismo tuji v tej deželi!« potohi. Nemaničeva je začela iskati delo šele potem, ko se je vrnila v domovino, a pravi, da ga ni težko najti, če je le kvalitetno opravljeno. Na natančnost pa je navajena še iz Nemčije. »Navajena sem na nemški način dela, ki mora biti opravljeno hitro in kvalitetno, plačilo pa je takoj. Tudi v Jugoslaviji se ne otepa prvih dveh zahtev, pri plačilu pa se ustavi. Prvi račun — šlo je za šivanje trenirk za jugoslovansko smučarsko reprezentanco — sem izstavila 13. decembra, a do konca januarja se nisem dobila plačila. Mislim, da je težava tudi v tem, ker med podjetjem in kooperantom ni neposredne povezave, ampak je kup posrednikov, od obrtne zadruge do banke in še koga, pa denar predolgo potuje. Še sreča, da ima mož pokojnino, sicer bi že bankrotirala,« se jezi Stanka.

Drugi problem, ob katerem se je obregnila Nemaničeva, je telefon. »Pred tremi leti smo dali 1.500 DEM, pa še vedno hodimo okrog prosit, če hočemo koga poklicati. Sram me je, kot me je sram hoditi spravevat na banko, če je že prišel moj denar. Na Suhorju sicer imajo okrog 20 prostih števil, pa so rekli, da ni za zasebnike nič. Saj razumem, da vsi potrebujejo telefon, toda takšen odnos mi ni všeč,« pove Stanka, ki je kljub vsemu še vedno optimistka. To dokazuje tudi odločitev o pričetku gradnje delavnice. Potem bo tudi zaposlila kakšno šiviljo. Za delo pa se ne boji, pravi, saj je že sedaj veliko povpraševanje.

M. B.-J.

Stanka Nemanič

OBRTNIKI, PLES IN VOLITVE

METLIKA — Tukajšnje obrtno združenje pripravlja letos že 11., tradicionalni pustni ples, ki bo 24. februarja v hotelu Bela krajina. Prijave za sicer vedno dobro obiskani ples že sprejemajo na sedežu združenja. Sicer pa so na plesu zaželjene tudi maske in najbolj domiselne med njimi bodo nagrajene.

ŠE JE ČISTA — Tik pod izviri se potok Radešca mirno vijuga med vrhami, ki se zrcalijo v njeni nizki vodi. Ta je še čista, pravijo strokovnjaki, nihče pa si ne upa prerokovati, kaj bo ob prvem večjem deževju. Radešca je postala medijsko znana ob vdoru gnojevke s prašičje farne v kočevsko podzemlje. Nezanisljiva pa je bila že prej, saj je tudi drugih onesnaževalcev dovolj. (Foto: T. Jakše)

ZSMS, KMETJE IN ZELENİ SKUPAJ NA VOLITVAH

METLIKA — pred kratkim v metliški občini ustanovljena Slovenska kmečka zveza bo na spomladanskih volitvah s svojimi kandidati nastopala na listi ZSMS, prav tako pa bo ZSMS na tej listi eno mesto odstopila zelenim, ki se sedaj organizirajo. Sicer pa sedaj na ZSMS pripravljajo programsko-volilni bilten, v katerem bodo med drugim predstavljeni tudi vsi njihovi kandidati za družbenopolitični zbor. Še vedno pa na ZSMS sprejemajo tudi pristopne izjave za vse, ki bi želeli postati člani njihove stranke.

VSAK ZBOR ODSLEJ 13 ČLANOV

METLIKA — Na seji zborov metliške občinske skupščine so pretekli petek sprejeli odlok o volitvah v skupščino. Vsak zbor bo imel od aprila naprej po 13 članov, skupno 39, kar je za 30 manj kot doslej. O osrednjih točkah dnevnega reda, odprodaji Novotekovih stanovanj, odloku o spremembi odloka o turistični taksi ter o kadrovskih zadevah, pa niso razpravljali, ker seja ni bila sklepčna.

METLIŠKA KRALJEVINA

METLIKA — Najzaupnejši viri vedo povedati, da se je v Metliki pred kratkim v veliki tajnosti in v popolni konspiraciji sestel najožji iniciativni odbor za ustanovitev nove stranke. Ta stranka naj bi se ustanovila kot odgovor na obljubo črnomajske Socialistične zveze, da si bo prizadevala za združitve belokranjskih občin, kar v Metliki razumejo kot napoved aneksije metliške občine. Glavno programsko načelo nove metliške stranke pa naj bi bila ustanovitev kraljevine na območju sedanje metliške občine s črnomajskim dominijonom.

Poskusne vrtnice, ki so bile opravljene v bližini Starih Zag, sicer kažejo na zadostne količine (blizu 28 l/s) kvalitete vode, vendar to ni zadosten porok, da bo voda ostala neoporečna tudi potem, ko bi pričeli s črpanjem. Šele dolgotrajnejše, tri do štiri mesece trajajoče poskusno črpanje iz zajetja bo pokazalo, če gre res za bakteriološko in fizikalno

● V novomeški Komunali menijo, da se vse prepočasni premika zadeva okoli zaščite vodnozbirnega območja Gorjanci. Dosedanje raziskave od Gabrja do brežiške občine napovedujejo 800 l/s kvalitete vode, samo na novomeškem področju kakih 200 l/s. Da zahteve po čimprejnejši zaščiti Gorjancev niso iz trte izvite, kaže postopek pred novomeškim sodiščem, kjer se zaradi nedovoljenega posega že zagovarjata Smučarsko društvo Šentjerneje in Pionirjev tozd MKI, od novomeškega izvršnega sveta pa je bila okrcana urbanistična inspekcija, ker je v zvezi s taistim posegom hoteli ali nehoti reagirati prav po polževo.

kemično čisto vodo, kot to optimistično nakazujejo prve meritve. Predvidevajo, da bodo poskusno črpanje opravili že do konca letošnjega julija, hkrati pa se lotili tudi vseh drugih priprav za izvedbo investicije.

T. JAKŠE

Ivan Vrhovšek

Že prvi prepri

»Ni samo SZ, so tudi druge stranke,« pravi Ivan Vrhovšek

OTOČEC — »V soboto, 20. januarja, smo imeli v naši krajevni skupnosti predvolilni sestanek KK SZDL, ki se ga je udeležil tudi predsednik občinske konference Boris Dular. Namen sestanka je bil predstaviti novo stranko Zveze socialistov pred volitvami. Motilo me je, ker so na široko razlagali, kako ima le ta stranka dober program, sam pa vem, da je moja stranka Demos. Ko sem omenil nekatera prizadevanja te stranke, smo pričeli prepričati in tako tudi razli. Motilo me je, da je naš predsednik KK SZDL Peter Bevc rekel, da predstavnikov Demosa ne bodo povabili na razgovor s krajinami, zato sem se odločil, da to storim sam,« pripoveduje Ivan Vrhovšek, mizar iz Otočca, ki trdi, da dobro ve, kaj je demokracija, svoboda razmišljanja in enakopravnost, saj je 11 let živel in delal v Svici. »Komaj sem čakal, da se je v Sloveniji pričelo dogajati. Enostrankarski sistem se je slabo izkazal in ne vodi nikamor, še posebej pa ne v Evropo. Zato se zavzemam za civilno družbo, pravno državo in pluralizem. Vse to ima v programu stranka Demos. Ker ni bilo drugega, sem sam stopil do Ljubljane, kjer ima sedež ta stranka. Prinesel sem precej propagandnega materiala, izdelal omarico in ga postavil vanjo. Bilo je sicer nasprotovanju mojemu početju, toda na koncu je omarica obstala in do danes se je pri meni javilo in podpisalo pristopno izjavo kar nekaj simpatizerjev te stranke.«

J. P.

Suha zima ni le dobrobit

Ob ugodnem vremenu je spravilo lesa lažje — Ob preveč ugodnem se pojavljajo tehnološki presežki

STRAŽA — Dolgotrajno suho in dokaj hladno vreme je kot nalašč za gozdarje, saj je ob takih prilikah dostop v gozdove najlažji, razmere za sečnjo in spravilo lesa pa idealne. Torej bi morali biti dolenski gozdarji zadovoljni. Vendar ni tako.

»Seveda smo zadovoljni, kadar nam je pozimi nekaj lepega vremena tako rekoč podarjenega, daljša obdobja, kakršna so bila zadnji dve zimi — kaže, da bo tudi letošnja taka — pa že povzročajo preglavice. Ker tako rekoč ni čakalnih dni, obseg proizvodnje pa je količinski omejen, se ob taki zimi pokažejo tehnološki presežki, tako v opremiti kot v številu delavcev, kar pa seveda pomeni tudi manjšo dohodkovnost,« pravi vodja tozda GG Straža Jernej Piškur. »To delno blažimo tako, da presežek svojih delavcev «posojamo» drugim tozdom, ki jih bolj potrebujejo. Tako je trenutno več naših delavcev zaposlenih v gozdovih na območju Črnomlja in Mirne gore.«

T. J.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 3. februarja, bodo v Novem mestu do 19., drugod do 17. ure odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Market na Drski,
• v Šentjerneju: Market Dolenjka,
• v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
• v Žužemberku: Samopostrežba KZ,
• v Straži: Market Dolenjka,
• V nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti: v Novem mestu prodajalna KZ na Glavnem trgu 4, v Črnomlju pa Samopostrežba na Staneta Rozmana 13.

Znatno več potreb kot denarja

Komunalno gospodarstvo metliške občine o svojih načrtih — Nimajo sreče s poskusnimi vrtninami — Izsiljeni sestanki zaradi nizkih prejemkov?

METLIKA — Po planu, ki so ga za letošnje leto izdelali v metliškem Komunalnem gospodarstvu, bi morali v občini dograditi ali rekonstruirati komunalne objekte v vrednosti 5 milijonov dinarjev. Vendar se že sedaj zavedajo, da z denarjem, ki se bo natekel za te namene, ne bo moč uresničiti vsega, temveč le najnujnejše.

Tako naj bi na Veselici začeli graditi rezervoar s prostornino 500 m³. Nadaljevali bodo gradnjo vodovoda Hrast — Jugorje in letos naj bi prišli do Griča. Na vrsto naj bi prišla tudi rekonstrukcija vodovoda v Metliki ter nadaljevanje vodovoda v Drašičih in gradnja rezervoarja v tej vasi. Seveda ne bi zanemari- li tudi več manjših rekonstrukcij na vodovodnem omrežju. V planu je zapisano, da bodo dokončali kanalizacijo nad Obrhom, na Hribu in v Dacarjih, zgradili razbremenilnik z zadrževalnikom na B in S kolektorju ter se lotili nekaj drugih manjših popravil. Ne bodo pozabili tudi na deponijo komunalnih odpadkov, saj bodo nadaljevali s postav-

Agonija

Finale se nadaljuje

Novolesovega tozda Finala tudi družbeno varstvo še ne rešuje

NOVO MESTO — V Novolesu je vrednost proizvodnje od junija, ko je še znašala 6 milijonov dolarjev, v zadnjih mesecih letošnjega leta padla povprečno na 4 do 4,5 milijona dolarjev. Dobrišen del znižanja gre na račun tozda Finalna proizvodnja lesa (Finala), ki je že od oktobra meseca po sklepu novomeške občinske skupščine pod ukrepom družbenega varstva in ga vodi začasni kolektivni poslovodni organ. Prejšnji teden je novomeški izvršni svet poslušal mesečno poročilo o poslovanju Finala v decembru mesecu in dobil nič kaj ugodno sliko.

Čeprav poročilo še ni bilo podprto s končnimi bilancami, je bilo iz poročila čutiti, da ni razlogov za optimizem. Dohodkovnost je prav v Finali, ki ima v svojih obratih kar blizu 1050 zaposlenih, najnižja, čeprav bi le-ti morali uresničiti do 3 milijonov dolarjev mesečno. Od načrtovanih 70 milijonov dolarjev jih bo Novoles skupno uresničil le 60, kar je občutna razlika, ki je ni moč kar tako prebleti, zlasti ker je krivulja prihoda upadati proti koncu leta. Tako se bo treba verjetno lotiti strogih ukrepov, še predno naj bi bila izpeljana načrtovana reorganizacija po zakonu o podjetjih, ki jo v Novolesu načrtujejo za april. Kaj vse bodo ukrepi vsebovali, zaenkrat še ni moč reči, vendar je predsednik ZKPO izvršni svet in sindikate že zaprosil za podporo pri izvajanju teh ukrepov. Ena od možnih rešitev je tudi krčenje odvečnih zmogljivosti in preza-

poslovanje delavcev, kar Novoles že sedaj uspešno rešuje z IMV. Edina možna rešitev, da bi se Finala le izvlekla, je po mnenju vodstva 35 odstotkov večja realizacija, ki bi jo v letošnjem letu nujno morali doseči, s tem da bi se materialni stroški v strukturi proizvoda od sedanjih 70 odstotkov povečane realizacije naj bi dosegli z 8-odstotno povečano produktivnostjo, ostalo pa na račun boljših programov, ob predpostavki, da bi izhodne cene dohajale vhodne. Finalni predelovalci lesa namreč zdaj celo grozijo, da se bodo dogovorili za skupen bojkot domačega lesa, če bodo cene tako hitro rasle. Tudi Markovičevi ukrepi tistim, ki pretežno izvažajo, vezani pa so na domače surovine, niso najbolj naklonjeni, kajti 30-odstotnih podražitev surovin na domačem trgu ne zdrži noben izdelek, ki ga na stabilnem tujem trgu lahko hkrati podražijo le za 3 do 8 odstotkov.

T. JAKŠE

ČOKOLADA - V djučiču na Glavnem trgu lahko kupite 20 dek izvrstno uvozeno čokolado za 21 din, v drugih trgovinah pa stane prav toliko najbolj navadne jedilne čokolade celih 25 din: hkrati pa trgovci še govore, da je izjemno poceni. Najhujši gospodarska blokada bo, ko bodo ljudje spoznali, da je pri nas skoraj vse najdražje na svetu. Upamo, da bodo takrat potni listi še veljavni.

LB — Ljubljanski banki tu in tam nameni kakšno vrstico, običajno ji po vemo, da je v nekaterih stvareh še daleč od banke. To potrjuje tudi nedavni pripetljivi iz njene poslovavnice na Glavnem trgu. Bilo je okoli petnajstega v mesecu, po denarju so prišli delavci, ki dobe takrat plače upokojenci, dijaki ter študentje. Vrsta je bila kar velika, nakar so šolarjem sporočili, da študentji ni. Ali ni bilo mogoče tega napisati na vrata, kako drugače povedati? Ne pa, da se človek kot žival, čakajoč na zakol, zastoj potji v vrsti.

PETROL — In vendar so tudi v trgovinah še čudeži. Možak, ki mu je prežgodel pregorel izpuh juga 55, se je napolnil Petrolovo trgovino na Cesti herojev in vprašal, če je kaj takega na zalogi. Trgovci je rekli, da je in še poceni po vrhu. In res! potem kupec in s, katero je v trgovini komaj obrnil, plačal 0,80 din (!!!). Če bi izpuh takoj zanesel na odpad, bi zaj iztržil več. Torej le niso vsi trgovci v sorodu Mercurjem, bogom trgovcev in tatarov naše pisanje pa hkrati ne bi smelo biti razlog, da bi Petrol omenjenega poštenjak zaradi poštenosti odpustil. Kasneje se je sicer izkazalo, da izpuh ni za jugo 55, ampak za jugo 45. Pa nič zato, kupcu se je za deva tako izplačala, da si z izkupičkom skorajda privoščiti tudi model 45.

Ena gospa je rekla, da nam prikazuje novo pokopališče v Srebrnih čučih v tako prelestnih lučeh, da bi se dala kar za kakšno uro ali dva pokopati.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 17. do 24. januarja so v porodnišnici rodile: Ida Novak-Jerele, Kremenja pri Krškem — Jureta, Danti Jaklič iz Šahovca — Roka, Jožica Klojučar-Milanočič iz Uršnih sel — Anjo Lidija Bambič iz Šentjerneja — Nacel Vlasta Smajdek iz Podvelke — Vita, Marija Srebrnjak iz Velikega Slatnika — Petra, Majda Zagorc z Vrtače — Marija Marjeta Balazič iz Spodnjih Vođal — Marjana, Martina Rozenberger iz Crmčnjic — Tadeja, Renata Bajuk z Radovljice — Adrijano, Irena Giordani z Mirne — Aleksandro, Jožica Bojane z Dol. Sušice — Uroša, Martina Bukovec iz Trebnjega — Davida, Silva Matko iz Stopič — Anja Mija Benedičič s Cateža pri Veliki Loki — Niko, Marija Slak iz Jurke vasi — Teja, Jožica Klojučar iz Velikega Orehka — Simona, Nada Matušak iz Police pri Krmanju — Josipa, Andreja Mavsar iz Mlega Lipovca — Mateja, Danica Flaž Leskovicva v Podborštu — Manco, Ana Jesih iz Blatnika — dečka. IZ NOVEGA MESTA: Zehrida Hladarbašič s Partizanske 13 — Benjamin Cestiamo!

Sprehod po Metliki

VSE KAŽE, da se je nekaj posameznikov v Metliki usposobil za lomljenje obračanje prometnih znakov. Po vsakem vikendu je nanovo polomljenih nekaj žipotov, ne gre pa se tudi čuditi, če prometni znak za Božakov proti Novemu mestu ali pa tabla za Drašiče proti Suhorju. Lomilce in obračalce prometnih znakov bi bilo dobro izslediti.

SPREHOD PO METLIKI je brez rubrika, v kateri besede ne letijo v prazno, ampak marsikdaj zadenejo v črno. Ljudje, ki pisu te vrstice pojasnjujejo, so na dopustu, če so slučajno v gostinamesto na delovnem mestu. Avtor brike bi takšnim in podobnim krajanom rad povedal, da ni niti inspektor niti kakšne tajne službe, ampak le zapisovododokov, lepih in manj lepih.

PRAVA NEVARNOST JE D otroku za v šolo nove copate, jakno ali podobnega, saj se nemalokrat zgodijo pride domov brez oblačila ali obuval. Obstaja seveda možnost, da otrok stvar izgubi, najverjetneje pa so vmes vine. Prosvetarji pravijo, da je zmikano težko izslediti in da učitelji niso milostni starši pa v svojo obrambo trdijo, da milijonarji. Tako je volk sit in koza črna denarničar staršev okrašenih otrok nekaj denarja manj. V šali lahko to jljemo za prispevek k naši brezplačni

TUDI PO METLIKI SO se pojavili Krambergerjevi plakati za podporo predsedniški kandidaturi, kar je še podžgalo Janeza Vrančarja-Luigijske, vztraja pri svojem predvolilnem boju metliškega župana. Luigijske je vse pogosto slišati po Studiu D, razbeselil bi plakate, a zanje nima denarja, svojim cem pa obljublja le lepšo, z deteljo podobno prihodnost.

JURJEVANJE — V Črnomlju so že določili, da bo letošnje jurjevanje 16. in 17. junija. Sedaj iščejo le še dobre organizatorje, po možnosti takšne, ki so imuni za kritiko, kajti doslej so bili v glavnem vsi prireditelji kritizirani. Sicer pa imajo še vse stranke čas, da dajo jurjevanje v svoj predvidljivi program, v kulturno poglavje. Če se le ne bo komu zdelo, da bi zaradi tega zgubil preveč potencialnih volilcev...

Drobne iz Kočevja

ZA VEČ VREDEN DINAR — Če je denarja preveč v obtoku, je malo ali nič vreden. To je spoznal tudi Markovič in prenehal tiskati nove in nove količine dinarjev. Imamo pa tudi druge, male markoviče, ki po svojih močeh prispevajo, da je v obtoku manj dinarjev. Temu smo te dni lahko pričali tudi v Kočevju, saj je na ledu pod mostom pri cerkvi polna vrečka kovinskih dinarjev raznih vrednosti, veter pa raznaša okoli tudi nekaj papirnatih. SE SLABSI SPREJEM TV — Za območje Kočevja so televizijski strokovnjaki prenesli sprejem z 8 na 11 kanal. Na osmem kanalu so bili namreč pogosti in dolgotrajni izpadi. Zdjaj pa je še slabše, saj so izpadi slike in tona še pogostejši. Do izpadov prihaja običajno takrat, ko je vse najbolj napeto, kar se je zgodilo tudi ob poročanju o nedavnem propadnem kongresu ZKJ. Tako dobi večina Kočevja redno sploh samo drugi program, zagrebškega programa pa sploh ne. V Kočevju je propadel tudi poizkus za tako imenovano kablensko televizijo, ker so organizatorji zahtevali kar po 1.000 DEM od gospodinjstvom, medtem ko so ponekod v Ljubljani, na Vrhniki in drugod plačali za napeljavo, ki omogoča sprejem 10 ali 12 programov, po 86 DEM na gospodinjstvo ali pa celo skoraj polovico manj.

Ribniški zobotrebci

VSAK MESEC NEKAJ — Hitro se bližajo tri glavne zadeve: pustovanje (27. februar), občinski praznik (26. marec) in volitve (aprila), da ostalih niti ne štejemo. V Ribnici pa se še vedno obnašajo, kot da vsega tega sploh ne bomo dočakali. Ničče ne pripravljajo pustnega karnevala, tudi za občinski praznik se še ne dogovarjajo, o pripravah na volitve pa je tudi še tišina, če ne upoštevamo ustanavljanje strank in zvez in medsebojnega obrekovanja, katera stranka ali zveza je za kaj zaslužna. NEVARNA OBVOZNIKA — Ribniška obvoznica je nevarna, kar velja še posebno na obeh priključkih na prejšnjo prednostno cesto in za navidezno blag ovinek pri Melesu. Pripravljeni so sicer prvi načrti za 4 ali 5 daljših in varnejših obvoznik, ki pa so vse tako drage, da si jih zdaj in še dolgo ne bodo mogli privoščiti. Zato nameravajo prenoviti in posodobiti sedanjo nevarno obvoznico. Seveda bo potrebno predvsem zagotoviti večjo preglednost pri obeh priključkih na prejšnjo prednostno cesto. Zdjaj preglednosti niti praktično niti teoretično sploh ni, vozniki pa so bolj ali manj prisiljeni voziti tudi po tistih voznih pasovih, po katerih sploh ne bi smeli. Hkrati s tem pa bo potrebno urediti tudi primernejši dovoz do Rika.

Trebanjske iveri

BOGDJA! — Kaj neki se dogaja za zaprtimi vrati pisarne sekretarja trebanjske partije, se je zadnjič vprašal očividec, ko je opazil, da je iz pisarne izstopil sekretar trebanjskega občinskega sindikalnega sveta in svoje bližnje sodelavce pozdravil z bogdaj. Morda bi prevzvišeni res moral kaj dati, saj je znano, da je tudi tej družbenopolitični organizaciji že zmanjkalo denarja, ali pa je zvedel za kako presenetljivo novico v zvezi z volilnim bojem v trebanjski občini. VSAK SVOJ PROGRAM — O tem, da se je pravi volilni boj začel in da, bo to res boj za oblast oziroma premoč, se lahko prepriča vsak, ki vstopi v pisarne »zelene hiše«. Namreč v vsaki pisarni poslušajo radio — toda vsak svojo postajo. MALICA — Ne le med trebanjskimi trgovci kroži že nekaj časa šala z grenkim priokusom pelina, češ da v novomeškem zavodu za higieno že vnaprej vedo, kaj bodo malicali, vsekaror pa izborni. Namreč, ko pride njihov predstavnik v prodajalno zaradi pregleda živil, hoče kar cel »sirtjek« ali, denimo, 2 kg sira in podobnih dobrot. Seveda analiza vzorca potem tudi nekaj stane in če ceni storitve trgovci pristejejo še strošek izdaten vzorec živila, potem dolenski trgovci nimajo nič proti čimbolj rednim obiskom takih »pooblaščenih oseb«.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Se Beli krajini obeta katastrofa?

Zaradi le 10-odstotnega povišanja komunalnih cen grozijo izgube

ČRNOMELJ, METLIKA — Črnomaljski in metliški izvršni svet sta 14. decembra lani sprejela nove, višje cene komunalnih storitev, ki naj bi začele veljati 1. januarja. Vendar so se zaradi poznejših Markovičevih ukrepov cene snje dvigniti znatno manj, le za 10 odst. Takšne cene pa pomenijo za obe belokranjski komunalni organizaciji — tako zatrtajeta njuna direktorja — katastrofo, če seveda ne bodo čimprej našli ustreznih rešitev, torej denarja za pokritje napovedanih izgub.

Po izračunu, ki so ga naredili v črnomaljski Komunalni in ga poslali občinskemu izvršnemu svetu, bodo imeli samo v januarju zaradi nižjih cen 505.250 din primanjkljaja. Ker so bile cene oblikovane na osnovi enostavne reprodukcije, pomeni to direktno izgubo; več kot polovica primanjkljaja pa so povzročile znatno nižje cene ogrevanja. Prav zato hočejo komunalci družbi dokazati, da so upravičeni do kompenzacij. V Črnomlju pa se tudi sprašujejo, kako bodo poslovali do 30. junija, če bodo ves čas cene zamrznjene, ko pa bo že prvi mesec takšna izguba. Upajo, da

PRIPOMBE SOCIALISTOV

KOČEVJE — Na današnji in jutrišnji seji zborov občanov skupščine Kočevja je med drugim na dnevnem redu predlog sprememb in dopolnitve statuta občine Kočevje. Predsedstvo SZ (Socialistične zveze) ugotavlja, da ta predlog ni v soglasju z nekaterimi določbami tega statuta in da naj bi zato gradivo ne obravnavali kot predlog, ampak kot pobudo za spremembo statuta. Nadalje ugotavljajo socialisti, da za točko »kadrovske zadeve« ni priložnega gradiva in da zato ni možna obravnavna te točke dnevnega reda, saj delegati ne morejo prej oblikovati stališč k predvidenim kadrovskim zadevam. Opozorili pa so tudi na stališče IO P OK SZ, ki pravi, naj bi do volitve ne izvajali kadrovskih sprememb v okviru občinske skupščine.

Za bolj čisto pitno vodo

Dokončujejo čistilno napravo za Ribnico, čistilna naprava za Sodražico poizkusno obratuje

RIBNICA — Pri Ribnici zaključujejo gradnjo čistilne naprave, ki bo imela zmogljivost 4.000 E, kasneje pa jo bo možno razširiti na največ 6.000 E. V glavnem je treba zgraditi še dovodne kanale. Kanalizacijo pa bo treba zgraditi še na desnem bregu Bistrice in za Mlako. Večji onesnaževalci imajo tudi že svoje čistilne naprave. Poizkusno obratuje tudi čistilna naprava za Sodražico, ki je bila sicer dograjena že pred okoli 10 leti.

Predsednika občinskega izvršnega sveta Petra Levstika smo vprašali, kakšni so načrti občine v zvezi z varstvom voda, predvsem pitne vode. Odgovoril je, da načrtujejo najprej čistilne naprave za večja naselja, ki tudi najbolj onesnažujejo vode; hkrati pa bodo poskrbeli za varstvo okolja in s tem tudi voda na vodozbirnem območju, se pravi na območjih Loškega Potoka, Žimari, Travnice Gore in Gore. Z vrtnami na območju Sodražice so sicer zagotovili zdravno pitno vodo tudi za območje Ribnice, vprašanje pa je, koliko časa bo ta globinska voda čista, če ne bodo poskrbeli za varstvo okolja in preprečili odlaganje raznih bolj ali manj nevarnih odpadkov na vodozbirnem območju, prekomernega gnojenja, uporabe rast-

IZ TREBANJSKEGA KOŠA — Za sodelovanje na lanski prvi turistični prireditvi s tem imenom se je pretekli teden predsednica trebanjskega društva Marija Cugelj zahvalila vsem organizacijam in posameznikom, zlasti še kmetijskim zadrugi, zdravstvenemu domu, komunalni, občini in Tonetu Zaletelu. Na priložnostni slovesnosti je posameznikom podelila diplome in priznanja za najlepše urejena okna, balkone in okoličje. Najlepše urejen balkon so lani imeli Goletovi iz Leskove 2 v Trebnjem (na posnetku Cugljeva na levi, podeljuje priznanje).

dolžnost in to od nje tudi pričakujemo, pravijo na Komunalni. Sicer pa je sedaj vse v rokah izvršnega sveta, rešitev pa komunalci pričakujejo v najkrajšem času.

V metliškem Komunalnem gospodarstvu so izračunali, da bodo izgube zaradi nižjih cen — načrtovali so okrog 45-odst. povišanje — v polletju znašale 400 tisočakov. Material, ki ga uporabljajo za odpravo napak, se namreč še naprej draži. V Komunalnem gospodarstvu se zavedajo, da bo to izgubo moral nekdo pokriti, če bodo hoteli še naprej živeti. Kdo, ne vedo, najbrž pa občina, ker komunalne skupnosti ni več. Sicer pa se tudi metliški komunalci pripravljajo na javno podjetje.

M. BEZEK-JAKŠE

POVRATEK

ŽIMARICE — Že leta 1900, se pravi za čas rajneke Avstro-Ogrske, je bilo izdano v nemškem jeziku obrtno dovoljenje za Kovačičevo trgovino z mešanim blagom v Žimaricah. Zasebna trgovina je nato prebrodila dve svetovni vojni, cesarje, kralje in predsednike, dokler je niso po zadnji vojni podržavili, nakar je začela hirati. Oktobra lani je trgovino spet prevzela zasebnica Pavla Kovačič. Seveda se zdaj devetdesetletna trgovina počuti prerोजना in lastnica upa, da bo spet zaživela kot v nekdanjih časih.

SOCIALISTI PRED VOLITVAMI

KOČEVJE — Socialistična zveza (bivša SZDL) je do minulega petka pridobila v glavnem v mestu 522 članov, ki so podpisali pristopne izjave. Zdjaj pridobivajo člane še v zunanjih KS pa tudi še na območju mesta in bližnje okolice. Doslej so tudi že evidentirali 48 možnih kandidatov za to stranko na bližnjih volitvah.

SZ vse bolj odpira vrata

Javna razprava o programu in obnavljanje članstva — Poziv vsem, ki bi še hoteli kandidirati

ČRNOMELJ — Aktivisti črnomaljske Socialistične zveze (SZ), ki je postala samostojna družbeno-politična organizacija z individualnimi in kolektivnimi člani, sedaj hodijo po terenu in obnavljajo članstvo vsem tistim, ki bi želeli biti še naprej v tej organizaciji. Občani pa se lahko včlanijo tudi na sedežu SZ na Kolodvorski 34. Kot je dejal sekretar občinske konferenice SZ Zvonc Butala, jim ne gre za to, da bi bila njihova organizacija množična.

Po 20. marcu, ko bodo dokončno uredili register članov, bodo vsi člani prejeli izkaznice. Pozneje se bodo tudi dogovorili, ali bodo plačevali članarino ali ne. Pri tem bodo upoštevali mnenje večine, če pa se že bodo odločili za članarino, bo ta le simbolična.

Hkrati z zbiranjem pristopnih izjav poteka tudi javna razprava o osnutku programa SZ. Ne gre za volilni program, temveč zgolj za program Socialistične zveze kot politične organizacije. Po javni razpravi v februarju pa bo na podlagi tega programa nastal volilni program, ki bo kratek in jasen in ga bo

JEREBOVO »PREKLETSTVO«

LJUBLJANA, KOČEVJE, RIBNICA — Pred kratkim je izšla pri Kmečkem glasu v Ljubljani knjiga Ignaca Jereba »Prekletstvo«, ki govori o Kočevski in Kočevjarjih, kočevskih Nemcih in kočevskih Slovencih. Knjiga je pravzaprav zgodovinski roman in bo gotovo imela največ bralcev med prebivalci Kočevske in Ribniške doline, gotovo pa tudi med Kočevjarji, ki so danes razsejani po vsem svetu. Nace Jerab je večino svojega življenja preživel na Kočevskem in v Ribniški dolini. Med svojim delom se je že pred vojno temeljito spoznal s Kočevjarji in njihovim življenjem, zato gotovo sodi med tiste, ki to lahko najbolj verno opišejo, čeprav je s svojo pripovedjo segel tudi daleč nazaj v zgodovino. »Prekletstvo« je druga knjiga Naceta Jereba. Prva je pred nekaj leti izhajala tudi kot podlistek v našem Dolenskem listu.

J. P.

Črnomaljski samoprispevek: da ali ne?

Mnenja o občini so deljena — Javna razprava

ČRNOMELJ — Konec junija letos se v črnomaljski občini izteče samoprispevek za družbene dejavnosti, zato so na občini sestavili seznam potreb, vrednih 60 milijonov dinarjev, medtem ko naj bi jim v petih letih z 1,5-odstotno prispevno stopnjo uspelo zbrati le šestino tega zneska. Na seznamu so novomeška bolnišnica, črnomaljski zdravstveni dom, razširitve obeh osnovnih šol v Črnomlju, semiška šola in vrtec ter črnomaljski kulturni dom.

Da bi ugotovili, kakšno je razpoloženje do ponovnega samoprispevka, so občinski možje zbrali predsednike svetov in skupščin krajevnih skupnosti. Medtem ko so se ljudje zavzeli za bolnišnico, saj se zavedajo, da je to skupen projekt celotne dolenske, pa sicer niso preveč navdušeni nad samoprispevkom. Nekateri se pritožujejo, da v programu ne vidijo svojih krajevnih potreb, drugi predlagajo črtanje vzdrževanja objektov, spet tretji iskanje denarnih virov izven občine.

Mnenja so torej deljena, zato se občinska vlada še vedno ne more dokončno odločiti, ali naj razpiše referendum ali ne. Zato bodo še poskušali testirati krajanje s programom, ki bo v javni razpravi do konca februarja. Če bodo ugotovili, da je splošno vzdušje proti samoprispevku, akcije ne bodo nadaljevali, čeprav se po drugi strani odgovorni v občini zavedajo, da brez samoprispevka ne bo šlo naprej. Še več, za občino, kakršna je črnomaljska, bi ukinitve samoprispevka pomenila katastrofo.

Kako na drugačen način dobiti denar? S prispevnimi stopnjami? Vprašanje, če bi uspeli. Z davki? Poznavalci pravijo, da v okviru davčnega sistema ni mogoče speljati samoprispevka. Da bi poskali pomoč za propagiranje samoprispevka v volilnih programih strank? Menda predstavniki strank zatrujejo, da je vsako »navijanje« za samoprispevek v predvolilnem boju zanje velik minus. Socialistična zveza se v svojem programu sicer zavzema zanj, vendar samo takrat, ko bo ta pomenil nekaj več. To pomeni, da bi moralo biti popravilo objektov, ki so bili slabo zgrajeni, urejeno sistemsko, in ne s samoprispevkom, medtem ko naj bi pri drugih naložbah obveljala volja večine ljudi.

M. BEZEK-JAKŠE

Slovenija Moja dežela.

SE VAM JE ZGODILA ZGODOVINSKA KRIVICA?

ČRNOMELJ — Tukajšnja Socialistična zveza ima v svojem programu med drugim tudi zahtevo, da se popravi zgodovinske krivice, kot so krivične nacionalizacije, procesi ipd. Zato pozivajo vse, ki menijo, da so se jim v zgodovini zgodile krivice in živijo v črnomaljski občini, naj se oglašijo na sedežu organizacije, kjer se bodo dogovorili za ustrezno rešitev problema.

Kam z odvišnimi delavci?

Sindikat zahteva, naj poteka vse po predpisih

KOČEVJE — Študija o revitalizaciji Kočevske, ki je stara že dve leti, ugotavlja, da je v kočevski občini zaposlenih preko 700 delavcev preveč. Na osnovi te študije sta občinska skupščina in občinski svet Zveze sindikatov že takrat zaprosila podjetja, naj jim sporoče podatke o številu odvišnih delavcev in kako bodo to perečo zadevo reševali. Odgovorov pa še do danes niso dobili. Kljub temu je imelo predsedstvo OS SZ 26. januarja na dnevnem redu seje preizkušne delavce v Itasu, Melaminu in drugod. Ugotovili so, da v teh kolektivih niti delavci niti vodje sindikata sploh ne vedo nič o tem, koliko delavcev je v njihovih podjetjih preveč in kako bodo te zadeve reševali. Občinskega vodstva sindikata pa je le uspelo izbrskati nekaj podatkov.

Tako je po teh podatkih v Melaminu preveč 86 delavcev. V tem podjetju, ki ima še najbolj pripravljene rešitve,

predvidevajo, da bodo nekaj teh delavcev zaposlili s posebnim programom za delovne invalide, nekaj jih bodo prekvalificirali, nekaj pa jih bo čakalo doma. Tako zmanjšanje zahteva reorganizacija podjetja, ki naj bi bila izpeljana do 1. marca. V teh dneh bodo sestanki po delovnih skupinah, na katerih se bodo pogovarjali in dogovarjali za rešitve z delavci, ki so presežek. Sklep sindikalnega občinskega vodstva je, da mora vse potekati po zakoniti poti. Podoben sklep so izglasovali tudi za ITAS, kjer bo na spisku odpuščenih najmanj 120 članov kolektiva. Razlika pa je v tem, da sindikalno vodstvo sumi, da je v tem podjetju marsikaj takega, kar ni v skladu z veljavnimi predpisi, zaradi česar bodo podali družbenemu pravobranilcu Slovenije pobudo za ugotavljanje zakonitosti nekaterih postopkov, o tej pobudi pa bodo obvestili tudi občinski izvršni svet.

J. PRIMC

NOVI KOMANDIR

KOČEVJE — Pred kratkim je bil razrešen dolžnost komandirja postaje milice v Kočevju Peter Ješelnik, ki je doslej tri leta zelo uspešno vodil to postajo. Republiški sekretariat za notranje zadeve ga je namreč razporedil na novo odgovorno dolžnost. Na njegovo mesto je imenovan Mirko Ješelnik, ki je dokončal vsižo šolo organov za notranje zadeve in služboval doslej po raznih krajih po Sloveniji, nazadnje tudi v Kočevju.

DOPOLNITI PONUDBE

KOČEVJE — Odbor za nadaljevanje gradnje zdravstvenega doma v Kočevju, ki ga vodi dr. Stanko Nikolič, je 25. januarja pregledal ponudbe izvajalcev del za gradnjo naslednjega trakta ZD Kočevje, v katerem bodo prostori za potrebe splošne medicine in medicinske dela. Ugotovil je, da so prispele ponudbe treh izvajalcev nepopolne in jih naj bi izvajalci dopolnili tako, da bi se glasile »ključ v roke« z ozirom na projektne dokumentacije. Tako dopolnjene ponudbe bodo pregledali na naslednji seji in se odločili za izvajalca. Po sedanji zamisli naj bi gradnjo financirali z 10-odstotno lastno udeležbo ZD Kočevje, 30-odstotno udeležbo iz sredstev za ureditve revitalizacijskega programa občine in 60-odstotno udeležbo zdravstvenih skupnosti. Za to investicijo pa je tudi že porabljen denar, ki so ga občani zbrali z zadnjim samoprispevkom.

Pet mesecev tudi v treh izmenah

V obratu Agrostroja v Šentrupertu so imeli lani dovolj dela — Nove tovarne v Prelesju se ne bodo gradili — Obetaven posel z Bauerjem

ŠENTRUPERT — To, kar je za avtomobile Mercedes, je za tifonsko tehniko Bauer. In če uspe velikt posel z Bauerjem, bi za to avstrijsko in mednarodno priznano tvrdko delali v obratu Agrostroja v Šentrupertu vsa podnožja za tifone, dele za velike stroje.

S tem bi ljubljanski Agrostroj dopolnil svoj proizvodni program, to pa tudi pomeni, da skuša slediti Zahooju, pri čemer pa noče »odkrivati Amerike«. S temi spodbudnimi besedami za 60 delavcev Obrata »Milan Majcen« je seznanil vodstvo obrata med nedavnim obiskom namestnik glavnega direktorja Agrostroja Lojze Finc. Tudi in predvsem po njegovi zaslugi se je to ljubljansko podjetje izvilo iz izgub in huđe krize. Z ostrim carskim rezom je zmanjšalo število zaposlenih za polovico, s 600 na

300 delavcev, in se po merilih slovenske gospodarske zbornice lani že zavihlelo med 10 najboljših firm. Osnovna dejavnost ostaja prej ko slej program za namakanje.

V obratu, ustanovljenem leta 1980, dela okoli 60 odstotkov delcev v livarni, preostali pa v kovinskem obratu. Režijej se za približno petino. Izdelujemo odlitke, razpršilce, podnožja za večje namakalne sisteme. 15 do 20 odstotkov dohodka iztržimo sami zunaj

našega podjetja in mimo njegovih skupnih služb. Še pred kratkim smo načrtovali, da bomo v Prelesju gradili novo tovarno, toda v enem letu so se stvari obrnile na glavo. Zato bomo skušali ob pomoči matičnega podjetja vsaj čimbolj posodobiti opremo,« je povedal vodja obrata Agrostroja Božo Tratar. Tehnolog Marjan Ramovš pa je dodal, da je bilo obdobje, ko so tudi več kot polovico zmogljivosti imeli zapreženih za druge firme. Prej so veliko izdelkov delali v kooperaciji, potem so to delo dali obratu. Delavci vidijo večjo socialno varnost, saj je dala dovolj. Lani so pet mesecev delali v obratu Agrostroja v Šentrupertu tudi v treh izmenah.

P. PERC

Šele po volitvah
Za izvedbo referenduma je zdaj premalo časa

BREŽICE — Za revnejše občine je samoprispevek nujen in izredno pomemben vir, iz katerega se gradijo ne samo ceste, temveč tudi šole, zdravstveni domovi, vrtni, telovadnice in še kaj. V mnogih krajih je ravno tak način zbiranja sredstev zagotavljal ljudem še kar znosno breme. Prapravnih je bil delež za vsaj 50 odstotkov, za katerega so natančno vedeli, čemu je namenjen. Kljub temu da so imeli referendumske programe tudi napake, bi jih ljudje, še posebno tisti iz manj razvitih krajev, težko pogrešali.

Šesti občinski samoprispevek, ki naj bi s prvim januarjem nasledil petega, je zaenkrat obvisel v zraku. Lahko bi tudi rekli, da je žrtve prebujajočega se pluralizma v občini in vročih priprav na volitve. Zdej, ko je tudi Socialistična zveza postala stranka, se je namreč znašla v dveh vlogah: v stari in v novi. Če je še do nedavnega pripravljala volitve za druge, se bo morala zdaj na njih tudi sama spopasti s teknicami. Poleg tega mora izpeljati kandidacijski postopek za mandatarja občinskega izvršnega sveta, voditi vse vrste javnih razprav in pripraviti še dober program samoprispevka za povrh. Več kot očito je, da je naloga, in to zelo težkih ter odgovornih, več kot preveč za eno samo zvezo. Še posebno, če na vsakem koraku prežijo interesi opozicije. Veljalo bi se torej vprašati, kaj bo zdaj s samoprispevkom. Ali bo vse aktivnosti v zvezi z njim še vedno vodila SZ, čeprav je zdaj le ena izmed strank?
B. DUŠIČ

Mojstri bodo spet sami v delavnicah
Premalo zaslužijo

BREŽICE — V storitveni obrti ni napredka, ni zlatih časov, kot so jih v nevednosti pričakovali idealisti. Res je, da davki mojstrom ne pičejo več krvi, toda tisti, ki popravljajo čevlje, ure, šolske torbe, kolesa in podobne reči, lahko preživijo le sebe, čeprav imajo dela za dva. Tako Josip Bočak, urar v Brežicah, obžaluje, da je prisiljen odpustiti pomočnika, ki dela pri njem 19 let. Za 2.856 din, kolikor je bila njegova zadnja plača, mora odšteti prek tri tisočake prispevkov. Tako bo pomočnik, na katerega se je navadil kot na družinskega člana, zdaj poskušal sam odpreti delavnico. »Škoda,« pravi mojster, »saj je dela dovolj za oba, žal pa si v tej stroki ne moreva pomnožiti dohodka s stroji kot v proizvodni obrti!«

Josip Bočak

Urar Bočak upa, da bo dejavnost lahko razširil. Tako od novega leta dalje že prodaja nove ure, vendar jih za zdaj lahko uvaža le posredno, prek veletrgovine. Če bi jih lahko sam kupoval, bi imel večjo izbiro. Pričuje, da se bo tudi to uredilo, če bo zasebnik res izenačen z družbenimi podjetji. Trenutno ima dovoljenje samo za uvoz reparable materiala, za naprej pa namerava v tujini kupovati tudi polizdelke, da bi ure lahko sam sestavljal. Čeprav vsak dan posluša, da bo kmalu vse sproščeno, občuti in vsakem koraku nezaupanje do zasebnikov. Odobrili so mu na primer laboratorij za pripravo tahografov, žigosati pa jih ne sme sam, ampak prihajajo zato dvakrat na teden pooblaščenici iz Kontrole meril v Celju. V državnem sektorju lahko sami vse opravijo, toda Bočak meni, da bi za nadzor nad obojimi zadostoval inšpekcija.
J. TEPPEY

Brezposelne lahko samo tolažijo

Ob koncu januarja je v brežiški občini okrog 600 brezposelnih — Največ mladih in žensk — Pričakujejo še naraščanje števila iskalcev dela

BREŽICE — V prvih dneh januarja je število brezposelnih v tej občini začelo zopet hitreje naraščati, saj se mnogim izteka doba pripravništva, za povrh pa še nekateri obrtniki odpuščajo delavce. Medtem ko so včasih v skupnosti za zaposlovanje ob koncu prvega meseca beležili po 180 do dvesto brezposelnih, jih za letos napovedujejo kar okrog šeststo (ob koncu lanskega leta jih je bilo 537).

Tisti, ki so v minulih dneh iskali zaposlitev v domači občini ali širše v Posavju, so odšli razočarani. Jožica Fuks, ki dela pri skupnosti za zaposlovanje v Brežicah, jim že nekaj časa ne more povodjo, čistilko za določen čas, učitelja za štiri ure na dan in le formalno tudi zdravnik.

»Ne morem si predstavljati, kako se bo, ko bodo odvečne delavce začela odpuščati tudi podjetja. Potreba po novih delavcih skoraj ni in mladi nimajo nobene perspektive. Mnogi imajo napadne predstave o nezaposlenih. Prepričani so, da vsi dobivajo lepe podpore, čeprav dejansko prejema nadomestila in denarno pomoč samo 20 odstotkov vseh nezaposlenih. Povedati moram, da so to zelo nesrečni ljudje, predvsem tisti, ki prvič iščejo zaposlitev. Pogosto prihajajo k nam, sprašujejo po delu, prosijo in nemalokrat celo jočejo,« je povedala o svojih izkušnjah Fuksova.

V DOBOVSKI BETI NAJVEČ ZA TUJINO

DOBOVA — V Konfekciji Beti je zaposlenih 167 delavk, ki napravijo več za izvoz kot za domače tržišče. Minulo leto je bilo precej naporno tudi zaradi menjave programov. Trenutno izdelujejo otroški program ter moški in ženski program oblačil za prosti čas. Tretjina delavk dela v eni izmed, dve tretjini v dveh izmenah, čeprav si želijo, da bi bilo obratno. Predvsem matere majhnih otrok imajo rade dopoldansko delo. Dobovski kolektiv goji dobre odnose z drugimi tekstilci v Posavju, z Labodom, z Jutrjanjo in Lisco. Med seboj si redno pomagajo, če kdo od njih zaide v težavo. Za naročila jih v Dobovi ne skrbi, skrbi pa jih zaslužek, ker so plače konfeksionark vedno slabše kot v drugih dejavnostih.

- Prišli so taki časi, da je postala parola »Dajte nam Rusel!« napredna. (Petan)
- Stranke si bodo pravično porazdelile tudi karieriste, prej so bili vsi v partiji. (Pintar)
- ŽIS je izračunal, da bi vsi občani in gospodarstvo Jugoslavije lahko z razpoložljivim denarjem pokupili le 40 odst. deviznih rezerv. (Pregl)

»Ne morem si predstavljati, kako se bo, ko bodo odvečne delavce začela odpuščati tudi podjetja. Potreba po novih delavcih skoraj ni in mladi nimajo nobene perspektive. Mnogi imajo napadne predstave o nezaposlenih. Prepričani so, da vsi dobivajo lepe podpore, čeprav dejansko prejema nadomestila in denarno pomoč samo 20 odstotkov vseh nezaposlenih. Povedati moram, da so to zelo nesrečni ljudje, predvsem tisti, ki prvič iščejo zaposlitev. Pogosto prihajajo k nam, sprašujejo po delu, prosijo in nemalokrat celo jočejo,« je povedala o svojih izkušnjah Fuksova.

Naša usoda odvisna od nas

Janez Janša o usodi Slovenije na ustanovnem zboru odbora SDZ v Sevnici in predstavitvi ZOS

SEVNICA — V zadnjem letu, dveh se je spremenilo mnogo več stvari kot prej v desetletjih. Spor med Srbijo in Slovenijo se je po 14. kongresu ZKJ pokazal kot spor med Srbijo in Hrvaško. In medtem ko je v prvem primeru lahko govor le o odepitvi, je v drugem bolj verjeten razpad Jugoslavije.

Če v grobem povzamemo besede Janeza Janše, podpredsednika Slovenske demokratične zveze (SDZ), na ustanovnem zboru odbora SDZ v Sevnici in hkrati predvolilnem nastopu Združene opozicije Sevnice (ZOS), naj omenimo še nekaj njegovih pogledov. Menil je, da okupacija Kosova ni rešitev in da vzorec Severne Irske ni primeren za Jugoslavijo. Po njegovem bo spopad monolitnih organizacij znotraj ZKJ vplival na razpad Jugoslavije ali vsaj na nastanek konfederacije. Posledice odhoda slovenske delegacije s 14. kongresa so pa takšne, da ZKS postaja normalna stranka, ki se jo bo moč normalno grajati ali hvaliti.

Na zelo dobro obiskanem zboru, ki ga je pričel oktob Boštanski fantje, zbrane pa je pozdravil Franc Pernovšek, predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev odbora SDZ v Sevnici, je spregovoril predsednik brežiške SDZ Miroslav Kugler, Jože Maurer je prebral prispevek Staneta Kočvarja o prostorskem načrtovanju in zmotah v sevniki občini, dr. Cveto Gradišar pa je kritično govoril o kadrovske poli-

tiki in begu strokovnikov iz sevniske občine. Delo krščanskih demokratov iz Brežic je predstavil Jože Rutar. Roman Žvegič (ZSMS) je ob predstavitvi proglasil pred spomladanskimi volitvami dejal, naj se revolucija konča tudi v teh krajih in vzpostavi parlamentarna demokracija.
P. PERC

Slovenija
Moja dežela.

Milan Kuleto

Pomaga mu avtomatska tajnica

Nov servis v Sevnici

SEVNICA — Pred več kot 20 leti, ko je Milan Kuleto iz Račice pri Loki odprl servis, posebej pooblaščen za hladilnike Himo, je bila to dokaj drzna poteza. Tedaj namreč gospodinjstvi stroji še niso bili tako nujnost in nenadomestljivi, prej so predstavljali za povprečnega Slovenca razkošje in celo statusni simbol. Kuleto se spominja, da je bila njegova prva stranka arhitekt sevnškega Stilesa. In potem, ko je že kazalo, da bo posel stekel, saj je bilo strojev vse več, je nastal za obrtneke — serviserje velik problem, kako priti do nadomestnih delov. Velike tovarne, denimo Gorenje, so razvile svoj servisno službo in obrtnikom prenehale prodajati rezervne dele.

Ob takšnih zagatah se je Kuleto pred približno dvema desetletjema kar hitro znašel; odletel ima ves čas popoldansko obrt za popravilo gospodinjstevskih aparatov, zanesljiv kos kruha pa si je sprva poiskal kot vodja tovrsnega servisa pri sevniki Komunalni, zatem pa na železnici. Zdej je v Zidanem Mostu vodja področnega skladišča pri sevnici za elektroenergetiko. Pred kratkim je v Sevnici v prostorih M-KZ Sevnica odprl lepo urejen servis s priročnim skladiščem. V njem je sicer bolj malo, kajti Kuleto popravlja (največ pralne stroje) na domovih strank. »Radi bi, da bi se ljudje navadili na avtomatsko telefonsko tajnico, ko pokličejo, žal se marsikdo ne znajde, ko se oglasi na kaseto posnet glas moje hčerke z navodili, kako pristojati okvaro pralnega ali drugega stroja,« pravi Kuleto. Manj dela ima servis Milana Kuleta, ki ob ponedeljkih in sredo od 9. do 16. ure gosti urarja Jožeta Radeja z Blance s popravilom bojlerjev in malih gospodinjstevskih aparatov.
P. P.

O VTISHIH S KONGRESA ZKJ

BREŽICE — Predsedstvo občinskega komiteja ZKS priredi danes popoldne (1. februarja) ob 17. uri javno zborovanje v Domu učencev v Brežicah. O vtishih s 14. kongresa ZKJ bosta govorila Silvo Gorenc in Ciril Baškovič. Na zborovanje vabijo sklicatelji tudi nečlane, vse občane, ki jih zanimajo trenutne razmere in prihodnost Zveze komunistov Slovenije.

O počutju vojakov

Pripravili odgovor na delegatsko vprašanje

SEVNICA — Na delegatsko vprašanje OK ZSMS na zadnjem zasedanju sevniske občinske skupščine, ali je kaj resnice na tem, da so bili vojaki med služenjem vojaškega roka izpostavljeni kakšnim pritiskom, in zakaj več vojaških obveznikov iz sevniske občine ne služi vojske v Sloveniji, je načelnik oddelka za ljudsko obrambo Franc Pavlin pripravil odgovor.

V odgovoru je precej številke oz. statistike. Tako predstojnik oddelka navaja, da je v obdobju 1985 — 1989 služilo vojakov v Sloveniji 10,5 odst. obveznikov iz sevniske občine, v Hrvaški 18,5, v BiH 13,9, v Srbiji (s SAP Vojvodino) 36,5, v Črni gori 2,3, v Makedoniji 5,8 in v SAP Kosovo 5,8 odstotka. Pri nepotitvi sevniki upravni organ upošteva navodilo zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, naj bi 15 odstotkov narodnikov služilo v matični republiki. Toda med služenjem vojaškega roka prihaja do zamenjave vojakov, zato ta odstotek niha.

Pavlin skratka meni, da stanje ni za skrbljujoče in da to potrjujejo še drugi dostopni podatki. Med temi so: da so bile od leta 1986 le štiri pritožbe vojakov, nadalje, da je bila večina vojakov ocenjena zadovoljivo, le v petih primerih od leta 1986 do 1989 negativno. Večina je ob vrnitvi po odsluženem vojaškem roku povedala, da so se dobro počutili v enotah JLA.

P. P.

Radi potrčkajo na vrata JE Krško

V jedrski elektrarni razvili več oblik pomoči KS, društvom in organizacijam

KRŠKO — »Jedrski energije ni mogoče propagirati, prav tako ne elektrarne kot take, vendar pri nas delamo vse, da bi šli čimbolj na roke humanitarnim organizacijam, društvom pa tudi gospodarstvu. Želimo si pač živeti v čimbolj prijaznem okolju, ker sedanja protijedrska kampanja zelo depresivno vpliva na naše ljudi,« pravi Milan Mušet, vodja splošne službe v JE Krško, ki ima na skrbi take zadeve.

»Vendar s tem ne počnemo nič neobičajnega, kar ne bi bilo domena tudi v ostalih podjetjih. Težava je le v tem, da mi ne vemo za ekonomsko ceno naše energije, zaradi tega ni mogoče točno določiti delež, ki naj bi ga namenjali za take vrste pomoči, poleg tega nas veže tudi medrepubliški dogovor, naj bi tudi pri tem upoštevali pariteto,« Tako Mušet. Sicer pa pravi, da bi bilo kar težko naštetii vse oblike take pomoči, pa tudi vse tiste, ki jo prejema. Dejstvo pa je, da pri njih pogosto potrčkajo na vrata iz vseh posavskih krajevnih skupnosti, kadar potrebujejo pomoč, zlasti pa se jedrske elektrarne radi spomnijo v društvih. Pomoči je največkrat v obliki nudenja prevoza tako z avtobusi kot z osebnimi avtomobili. »Tako delajo tudi na Madžarskem, da ne govorimo o Zahodu, kjer so te stvari še veliko bolj urejene, s to prednostjo, da elektrarne same določajo, koliko bodo namenile za te namene.«

Ni manj niso pomembne gospodarske povezave. Znano je, da v JE Krško dela precej delavcev in delavk iz krškega Kostaka, da marsikatero projektant-

sko delo opravi Savaprojekt, da hrano kupujejo pri M-Agrokombinatu, s katerim imajo nasploh tesne vezi, prav tako pa tudi z Agrario Brežice. »Ko že naštevam vse te povezave z gospodarstvom, nikakor ne smem pozabiti omeniti obrtne zadruge Tesa in njenih kooperantov, ki pri nas opravljajo veliko vzdrževalnih del, na skrbi pa imajo tudi urejanje remontnega kompleksa. Te vezi obstajajo že štiri ali pet let in jih bomo negovali še naprej.«

»V skladu z našo osnovno usmeritvijo je največ tež oblik sodelovanja med šolami in nami. Doselej smo že večkrat po-

Milan Mušet, vodja splošne službe v JE Krško

skrbeli za prevoz otrok na morje, kamor je odpeljalo tudi po troje ali četvero naših avtobusov, avto posodimo tudi vrtcu za prevoz tako ali drugače prizadetih otrok. Zdej pa razmišljamo o tem, da bi šolam pomagali pri opremljanju z računalniki. Takega in podobnega sodelovanja si želimo še več, ne želimo pa si očitkov, da to počnemo iz propagandnih učinkov. Če elektrarna že je tu, je prav, da tako kot TCP Videm ali SOP nekaj da za okolje, v katerem deluje,« je povedal Milan Mušet in s tem povedal, da ni vse v renti, o kateri se v Posavju veliko govori, včasih tudi iz povsem računarskih vzgibov.
J. SIMIČIČ

Ko politika diktira gospodarstvu

Posledice srbskega bojkota sevnškega gospodarstva — Bodo plačali račune?

SEVNICA — Kako daleč smo še od pravne države, smo se pri nas lahko že prevečkrat prepričali. Ena najbolj trpkih izkušenj je gospodarski bojkot Slovenije, ki ga je uvedlo srbsko politično vodstvo.

Znano je, da srbska politika niti za hip ne okleva pred t.i. diferenciacijo, se pravi rezanjem glav oz. odstavljanjem tistih direktorjev, ki so si upali misliti s svojo glavo in so še naprej poslovno sodelovali. V sevnškem gospodarstvu precej občutijo to nasilno pretirganje dolgoletnih poslovnih vezi s Srbijo, saj je sevnški občinski komitej za družbeni razvoj in gospodarskoupravne zadeve z anketo ugotovil zanimiv podatek, po katerem je samo ocenjena škoda zaradi prekinjenih odnosov Lisce, Kopitarne, Stilesa in Jutrjanke okroglih 31.700.000 konvertibilnih dinarjev.

Omenjena sevnška podjetja pa so imela po stanju 30. novembra 1989 natančno za 9.027.300 din terjatev od srbskih poslovnih partnerjev. Samo sevnška Obrtna zadruga Bohor je imela za to obdobje za 4,1 milijona dinarjev ne-

plačujejo. Krmeljska Metalna nima neposrednih stikov s Srbijo, precej manj

• V luči znane delegatske zahteve OK ZSMS na decembrskem zasedanju sevniske občinske skupščine in predloga delegata Alfreda Železnika, naj na občini pripravijo pregled o vplačanem denarju za nerazvite, je predsednik občinskega komiteja za družbeni razvoj in gospodarskoupravne zadeve Joško Kovač zbral podatke o sredstvih, vplačanih do 11. decembra 1989. Dotlej so sevnška podjetja vplačala je 1.113.206 konvertibilnih dinarjev. Kolikšna bo končna obveznost za leto 1989, bo znano šele ob zaključnem računu.

težav pa bi imeli krmeljski kovinarji, ko bi jim JLA redno plačevala račune.
P. PERC

LOGIČNO — Nič čudnega ni, če brežiški kmetje zahtevajo, da se jedrska elektrarna v sosednji občini zapre. Naši kupci sadja in drugih kmetijskih pridelkov se sicer ne pritožujejo, saj so navajeni vsega. Predvsem pa — nimajo druge izbire. Toda, ali si lahko mislite, kaj bi rekel evropski kupec, če bi vedel, da je dišeče sadje zraslo v neposredni bližini takega objekta? Rekel verjetno ne bi nič, kupil pa ga tudi ne bi!

KOT GOBE PO DEŽJU — Kdo bi si milil, da se v takšnem zakonem kraju najde toliko različnih interesov! Nenadoma so se pojavile mnoge nove stranke. Ljudje, ki so bili leta in leta navajeni na peuradni družbenopolitični organizaciji, se ne morejo načuditi niti ne navaditi. Strank je v občini že več kot solidnih podjetij, pravega konca pa jim še ni videti. Mnogo se vprašujejo, kdo bo ob toliki politiki še sploh delal. Sicer pa, zakaj ne bi v naslednji občinski plan poleg usmeritve v kmetijstvo in turizem zapisali še politiko! Trenutno tudi ta porabi več, kot pa ustvari.

OBLJUBE, OBLJUBE — Po stavki v obratu IMV so odgovorni napotili delavce za nekaj dni domov. Zagotovili so jim, da bodo medtem uredili proizvodnjo in nabavili potrebne količine materiala. Toda iz zanesljivih virov smo izvedeli, da je nekaterih materialov že prvi dan zmanjkalo. Je šlo zgolj za naključje?

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 27. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Zlatica Krapljan iz Samobora — Taro, Antonija Soln s Sevnice — Martina, Marija Špiler iz Miholovca — Gregorja, Ivanka Urbanč iz Kalce-Nakla — Tadeja, Vera Blazinšek iz Krškega — Tajdo, Tereziya Radalič iz Drnovega — Dejana, Verica Jaklič iz Vel. Podloga — Jana, Ladislava Seničar iz Podređe — Karla, Mojca Šebreč iz Brežic — Miroslava, Ljudmila Žerjav iz Trebeže — Vinka, Marija Ferlin iz Arnovicel — Milana. Cestitamo!

Krške novice

ŠTIPENDISTI — Redno letošnje srečanje med stipendisti iz krške občine in občinskimi gospodarskimi, državnimi in gospodarskimi veljaki je žal minilo v znamenju abstinence nekaterih iz kmetijstva pa Kovinarstva in celo občine. Seveda so bili stipendisti globoko užaljeni, saj so jim doslej na vseh ravneh in na vseh močih sestankih zagotavljali, da jih potrebujejo, da jih bodo vzeli v službo, da Posavju manjka strokovnjakov in podobno. Kdo ve, mogoče pa se bodo prihodnje leto spomnili stipendistov nove stranke.

ČAKAJO — Sedanji zgodovinski trenutek je podoben vsem drugim zgodovinskim trenutkom. Medtem ko »ljudje z ulice« kar derejo v nove stranke, bodo veljaki še čakajo v senci na pravi trenutek, da bodo skočili na ta ali oni strankarski vlak, ki jih bo potem popeljal oblasti na spori. Nekaj najbolj odkrite privrženci imajo le krščanski demokrati, ki so imeli na ustanovnem občnem zboru tudi največjo udeležbo. Lahko se zgodi, da jih bo kmalu še več, saj množično kot najbolj široko zaledje vabi morda prav še čakajoče.

POSILI — Če se bodo vse firme v krški občini, ki so bile ustanovljene v zadnjih nekaj desetih dneh, v resnici pojavile na trgu, potem bodo Krčani čez noč skočili v Evropo. Jasnno pa je že sedaj, da je nov čas najbolje doumela domača svetovalec firma Eios, ki je sedaj še zelenim poslovnežem svetovala, kako naj postanejo realni. Nič slabega ni v tem, svobodna pobuda v gospodarstvu in politiki bo na površje vrgla nova imena, nov način delovanja. Treba pa je reči, da Savaprojekt, ki je tudi consulting firma, ni nihče branil nastopiti s konkurenčnimi cenami in storitvami na tem trgu.

Sevnški paberki

NAJPREJ DENAR, POTEM BLAŽINA — Vsaka šola nekaj stane bi lahko rekli tudi za spremenjeno strategijo sevnških gospodarstvenikov do »močne« Srbije. Ker se je za srbskem bojkotu naših izdelkov skoraj zaustavilo tudi plačevanje računov ali pa jih srbski partnerji poravnava z velikansko zamudo, tudi sevnški podjetja dvakrat pretehtajo, ali bi sploh poslali kako blago v Srbijo. Najbolje bi bilo, da bi zahtevali poplačilo visokih terjatev, potem pa še denar vneprej za novo naročeno blago. Če so šli srbski gospodarstveniki zlepa ali zgrda v tako nerazumno španovijo z uradno politiko, kakršnen bojkot, potem naj pač pojedjo kašo, ki si sbejo zakuhal.

GOSPOD TOVARIŠI JANŠA — Na ustanovnem zboru sevnškega odbora Slovenske demokratične zveze, združeni s predvolilno predstavitvijo Združene opozicije Sevnice (ZOS), nismo opazili nobenega funkcionarja občinskih družbenopolitičnih organizacij ali občine. Vse to jeto jih ni bilo zato, ker jih niso posebej vabili. Toda tudi množica, ki je štela dvestotinjti, se je odzvala le na plakate ter povabilo na radio in v časopisu. Je pa v slišati na zboru ZOS-a tudi nekaj nekaj ljubkih marginalij. Tako se je kar številnim zalomilo pri naslavljanju Janeza Janše, ki je bil enkrat gospod, drugič tovariš, zatem oboje hkrati.

CIPER 7. REPUBLIKA SFRJ? — Na zgoraj omenjenem zboru je precej »zatežili« v prvi vrsti sedeči možiček s sevnškega Žage. Že to, da je sedel poleg Janše in v čas glasno gojrdnjal, posebno med govorenjem oz. nastopi gosta iz Ljubljane, je lahko nepoznavalec posebež ocenil kot provokacijo. Toda medklici pogostejšobiskovalca javnih tribun, češ, kdo bo dal delo 1500 delavcem in ali bo Ciper republika SFRJ, so dovolj jasno izpričali njegovo izdatno maligansko podlago.

Raj na prečenskem odru

Gledališka skupina KUD Prečna se bo tokrat predstavila s Petanovo komedijo

PREČNA — Člani prečenske gledališke skupine so se tudi v tej sezoni odločili uprizoriti komedijo. Segli so po večdejanji Zarka Petana Raj in razprodan (ali reforma v paradizu). Premiero bodo imeli na domačem odru, v Domu kulture »Alojz Colja«, in sicer bo to v soboto, 17. februarja. Po predstavitvi pred svojim občinstvom pa bodo gostovali. Načrtujejo deset gostovanj, in to v kraje, kjer so že prejšnja leta uspešno nastopili in jih občinstvo dobro pozna. Bo nekako tako kot v pretekli sezoni, ko so z Mikelnovo Afero mandragol vknjižili skupaj enajst predstav.

Franc Plut, ki se bo že drugič zapovrstjo predstavil v dvojni vlogi, kot igralec in režiser, pravi, da so se Petanovega Raja lotili na moč resno in prizadevno. »Z bralnimi vajami smo začeli pred slabimi tremi meseci, zapisano imamo, da je bilo to 8. novembra,« pripoveduje. »Najprej smo vsi prebrali celotno besedilo, da smo se seznanili z vsebino, in

• V kulturnem društvu Prečna, ki mu predseduje Roman Kapš, gledališka skupina odraslih ni edina dejavna skupina. Na decembrskem društvenem sestanku so potrdili ustanovitev pionirske gledališke skupine, ki jo vodi Magda Jazbec, pripravljala pa bo otroške igre, zabavne igre za vrstnike ipd. Pionirski gledališki skupini se pridružuje tudi lutkovna skupina, ki se bo oblikovala in delala pod vodstvom Magde Jazbec in Ksenije Držar.

si poskušali vsak zase predstavljati, kako bi jo prenesli na oder. Nato smo delo temeljito prediskutirali, razčlenili vlogo vseh enajst oseb, ki v njem nastopajo, si razdelili vloge, s tem pa se je tudi že začela oblikovati sama igra. Vaje so bile pogostne in intenzivne. Do 25. novembra, ko smo šli prvič na oder, in potem vse do konca minulega leta smo se dobivali dvakrat na teden. Po novem letu, ko je predstava nekako že stopila iz obrisov in se začela oblikovati v skladu s tistim, kar želimo napraviti, pa smo število vaj povečali in smo vsak teden trikrat na

odru. Tako bo vse do premiere oziroma vse dotlej, dokler ne bomo dobili občutka, da lahko dvignemo zavoso in se pokažemo javnosti. Seveda pa je res, da pravi občutek, ali je predstava zrela ali nedonošena, pride običajno po štirih, petih nastopih.«

Vsi, ki kakorkoli sodelujejo pri predstavi, so več kot polno zaposleni. Igralce že dovolj obremenjuje vaje, poleg tega pa mora vsak od njih opraviti še kaj drugega. Že na začetku se dogovorijo, za kaj bo kdo poskrbel, kaj naredil. Vsaka predstava namreč zahteva pripravo kulisa, scene, opremo odra, oskrbo s kostumi, vse do priprave vstopnic in plakatov. Tudi na Franca Pluta pade kaka taka naloga, čeprav si je

Franc Plut

veliko breme naložil že s tem, da je poleg režije prevzel tudi eno od vlog. Letos ga je režija še posebej zaposlila, saj je izbral postopek, ki zahteva več časa, miselnega napora, zbranosti in spretnosti. »Odločil sem se vsako dejanje režirati samostojno, posebej,« pravi. »Tako se na posamezni vaji zberemo samo igralci, ki v tistem dejanju nastopajo. S takim načinom dela se mi nekako zdi lažje obrusiti vse, kar se zahteva v dejanjih. Zavedam pa se, da mora biti vse narejeno tako, da se bo dalo iz posameznih delov sestaviti celoto. Če se bo posrečilo, bomo montažni princip že uporabili, sicer pa najbrž ne več.«

I. ZORAN

Mojster se predstavi

Jutri v Sevnici otvoritev razstave fotografij Vlastje Simončiča s peštrimi kulturnimi sporedom

SEVNICA — Vese februar bo galerija na sevnici gradu imela v gosteh fotografsko razstavo Vlastje Simončiča, sina železničarja, rojenega 1911. leta ob tistem delu Soče, ki še danes teče pod tujim nebom.

Simončič je v življenju uspešno opravljal šest poklicev. Po osebnosti je brezposelnost reševal s tem, da je kot fotoreporter honorarno sodeloval pri reviji Tovariš, kjer je deset let dokumetal razvoj in rast naše domovine. Ob delu je izoblikoval svoj talent in ga preverjal na mednarodnih razstavah. Dosegel je naslov mednarodnega moj-

• Otvoritev razstave Vlastje Simončiča, ki jo prireja sevnška ZKO v okviru slovenskega kulturnega praznika, bo jutri, v petek, 2. februarja, ob 16. uri. Ob tej priložnosti bodo v kulturnem sporedu v galeriji na sevnici sodelovali oktet Boštjanjski fantje, Rudi Stopar z recitalom svojih pesmi in flavtistka Mojca Zakošek.

tra, potem pa je svojo aktivnost usmeril v mednarodno fotografsko pedagogiko. Leta 1957 je zapustil novinarski poklic, se posvetil medicinski dokumentaciji in

RAZSTAVA FAKSIMILOV

ČRNOMELJ — V počastitev kulturnega praznika bo v črnomeljski matični knjižnici v četrtek, 8. februarja, ob 13. uri otvoritev razstave faksimilov slovenskih pesnikov in pisateljev. Istega dne ob 18. uri pa bo v razstavnem prostoru kulturnega doma otvoritev razstave del Miroslava Ritonje, ki jo pripravlja črnomeljski dom JLA. Uro pozneje bodo člani kluba belokranjskih študentov v kulturnem domu pripravili osrednjo prireditev ob prazniku. Na njej bodo podelili tudi Župančičeva priznanja za preteklo leto.

PONOVITVE PREDSTAVITVE

KOČEVJE — Na sam slovenski kulturni praznik, 8. februarja, bo ob 19. uri v restavraciji Name kulturna prireditev KSD Kostel. Na njej bosta nastopila moški pevski zbor Kolpa in tamburaški orkester, predstavili pa bodo tudi 4. zvezek knjige »Slovenska ljudska noša v besedi in podobi — Kostel« dr. Marije Makarovičeve. Po prireditvi bo tradicionalno srečanje kulturnih delavcev ob svojem prazniku.

»BREZNO« V KINU

NOVO MESTO — Danes (ob 18. in 20. uri) bodo v Domu kulture vrteli nov film iz drugega cikla Filmskega četrta. To je ameriški pustolovski-fantastični film Brezno, ki ga je lani po lastnem scenariju posnel režiser James Cameron. Zgodba se začne, ko se atomsko podmornica Montana po srečanju z neznanim objektom, ki ima skrivnostno moč, potopi na dno oceana. Vse dogajanje je na vodi in pod vodo, ustvarjalci filma so se namreč trudili, da bi zgodba potekala kar najbolj v avtentičnem okolju. Film Brezno je eden najdražjih ameriških spektaklov v zadnjem času, saj je stal težkih 60 milijonov dolarjev.

»NAŠI TRIJE ANGELI« PRESTALI KRST

MIRNA PEČ — Gledališka skupina mirnoperške kulturne društva se je konec minulega tedna predstavila na domačem odru s komedijo Naši trije angeli Sama in Belle Spewack. V soboto je bila predstava za novomeško invalide, ob enem tudi predpremiere, v nedeljo pa premiera za mirnoperško občinstvo. S tem delom, ki so ga nastudirali pod režijskim vodstvom Antona Kosa, bodo tudi gostovali.

Čas za depolitizacijo šole!

NOVO MESTO — V obdobju političnega monizma se je morala celotna vzgojno-izobraževalna dejavnost strogo podrediti komunistični ideologiji. V šolah je bil kot edino dovoljen svetovni nazor zaukazana marksizem. Delo in življenje pod šolsko streho sta morala potekati tako, da ju je lahko dosegel sij rdeče zvezde. Vsak otrok je že v trenutku, ko je prvič prestopil prag učilnice, hoče noč postal mali marksistični vernik. Tudi organizirani so ga, pa je iz cibicbana zrasel v pionirja in še pred koncem šole postal mladinec. V sponah mladinske organizacije je potem običajno ostal do konca fakultetnega študija. Če je bil v pravovernosti še posebej prepričljiv in vodljiv, so ga nagradili tudi s partijsko knjižico. Vse to se je dogajalo mladim oziroma še več, saj so včasih nekako že kar enačili pridobljeno znanje s politično zrelostjo in pravilno usmerjenostjo mladega človeka. Učitelje, ki so se uprli partijski politizaciji šole in vnašanju monistične ideologije, to je marksizma, celo v čisto strokovno de-

lo, so marsikje zdesetkale čistke. Znani so primeri diferenciacije na univerzi, ki so zaradi politične nepokorščine izgubili službo celo vrhunski strokovnjaki.

Petinštirideset let partijskega oblastništva in njegove vladavine tudi na področju vzgoje in izobraževanja je samo po sebi dovolj zgovoren opozorilni nauk, da se kaj takega, kar se je dogajalo v preteklosti, v prihodnosti ne sme ponoviti. Nihče seveda ne trdi, da je bilo do zdaj vse slabo, da ne velja nič, kar je bilo ustvarjeno v zaukazanem monizmu, in da ni v njem nič uporabnega za prihodnost. Je, in to še veliko vsega, le da posledaj politika, za kakršnokoli že se bo odločila pluralistična družba, polarizirana v stranke in zveze, ne bo smela imeti neposrednega vpliva na šolstvo. V demokratični družbi, hi kakršni se v zadnjem času nagibamo, šola ne bo smela biti podrejena nikogaršnemu političnemu prepričanju in nikogaršnji svetovnonazorski opredelitvi, marveč bo morala biti nad vsem tem. Otresti se

NA SUHORSKI ŠOLI POUK DRUGAČE

SUHOR — Na podružnični šoli na Suhorju bodo v drugem polletju spremenili organizacijo pouka. V to so prisiljeni, ker se število učencev zmanjšuje. V prvem razredu jih je le še 5, v vseh šoli pa 47. Tako bodo ukiniteli celodnevno šolo, kolikor je je sploh še bilo ter uvedli kombinacijo 1. in 2. razreda. Pouk se bo pričel v ponedeljek 5. februarja, ob 8. uri, prevoz in prehrana pa bosta zagotovljena kot doslej. Starši, ki so bili na roditeljskem sestanku seznanjeni z novo organizacijo pouka, so jo sprejeli.

Revija Rast pred izidom

Naslednico Samorastniške besede bodo tiskali v Tiskarni Novo mesto — Odprta bo za ustvarjalnost

NOVO MESTO — Gradivo za prvo številko nove slovenske pokrajinske revije Rast je v tiskarni in če se bodo tam vsi, od stavcev do tiskarjev in knjigovozov, malo bolj podvzivali, je prve izvedbe pričakovati, kot pravijo, že za slovenski kulturni praznik ali pa kak dan kasneje. Vsekakor gre zdaj bolj kot kdajkoli za res in smemo zapisati, da je revija, ki se je pripravljala kar nekaj let, naposled pred izidom. Naposled pravimo zato, ker so jo napovedovali že za lanski novomeški občinski praznik, potem za dom republiko pa za december itd. Dejstvo je, da je do teh zamud oziroma prestavljanja izida prišlo tudi zaradi precej nezažurnega urejanja formalnosti, ki jih

ČLOVEŠKI PORTRET PESNIKA PREŠERNA

NOVO MESTO — V torek, 6. februarja, bo ob 18. uri prof. dr. Boris Paternu, predavatelj književnosti na filozofski fakulteti v Ljubljani, v veliki čitalnici Študijske knjižnice Mirana Jarca predaval o Prešernovem človeškem portretu. Študijska knjižnica prireja to predavanje v počastitev slovenskega kulturnega praznika.

ODBOR ZA OSNOVNO ŠOLSTVO PRI VLADI VODI BORIS GABRIČ

LJUBLJANA — Slovenski izvršni svet je pred kratkim ustanovil tri šolske odbore, ki bodo delovali kot njegova strokovnopersevalna telesa. To so: 7-članski odbor za osnovno šolstvo, 9-članski odbor za srednje šolstvo in 7-članski odbor za višje in visoko šolstvo. Predsednik odbora za osnovno šolstvo je Boris Gabrič iz Novega mesta, član odbora za srednje šolstvo pa je tudi inž. Peter Šterk, ravnatelj SŠZU Boris Kidrič iz Novega mesta.

Vzorni pedagogi gredo v Šibenik

Na likovni razstavi tuji dela učencev, Jožeta Marijča in Branka Šusterja

Letos bo v Šibeniku že 30. jugoslovanski festival otroka. Kot na dosedanjih festivalih bo tudi na tokratnem v središču pozornosti ustvarjalnost in poudarjanost šolskega naraščaja s prikazom najboljših dosežkov na posameznih delovnih področjih. Pomemben del tega bo likovna razstava na temo Ulice, trgi in zelene površine naših mest. Organizatorji bodo razstavili kolekcije otroških likovnih stvaritev iz šol, kjer poteka likovna vzgoja pod vodstvom vzornih likovnih pedagogov.

Iz Slovenije je povabljenih sedemnajst takih šol, pedagogi pa bodo sami opravili izbor del za razstavo v Šibeniku in jih organizatorjem poslali do druge polovice aprila. Med povabljenimi šolami oziroma vzornimi likovnimi pedagogi sta tudi dva z območja novomeške organizacijske enote Zavoda SRS za šolstvo: to sta akademski slikar Jože Marinč, likovni pedagog na OŠ Jože Gorjup v Kostanjevici, in likovnik Branko Šuster, likovni pedagog na OŠ Grm v Novem mestu, ki sta dosegla pomembne uspehe na področju likovne vzgoje.

kultura in izobraževanje

Prvo učiteljsko glasilo »A veš?«

Izhajati je začelo v Novem mestu — Pomoč pri odločanju

NOVO MESTO — Odbor sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti Novo mesto je začel izdajati glasilo »A veš?«. To je prvo učiteljsko glasilo v novomeški občini in najbrž tudi na Dolenjskem. Prvo številko, ki je izšla pred kratkim, so natisnili v 900 izvodih. V impresumu je zapisano, da se glasilo financira iz sindikalne članarine in ga zato člani sindikata izdajatelja dobivajo brezplačno.

Kot je v uvodni besedi zapisal glavni in odgovorni urednik Danijel Brezovar, se je glasilo »A veš?« rodilo iz potrebe po boljšem in izbrnejšem obveščanju učiteljev. Prinašalo bo podatke in vse drugo, kar je pomembno za odločanje, pa tudi novice iz šolskih kolektivov in iz stroke. V tem smislu je sestavljena tudi že prva številka, v naslednjih pa naj bi bilo še več tovrstnega in drugega zanimivega gradiva, predvsem pa naj bi glasilo pisalo čimveč ljudi.

Novi pravopis pred izidom

Marca pravopisna pravila, zatem še slovarski del

Od izida prejšnjega Slovenskega pravopisa mineva že osemindvajseto leto, kar precej časa pa je tudi od objave Načrta za novi slovenski pravopis, ki je dvignil veliko prahu v javnosti. Pravopisna komisija pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti vsa ta leta ni mirovala in v kratkem (v začetku marca) bo pred nami prvi rezultat njenega dela: pravopisna pravila. Drugi del, slovarski, bo izšel pozneje.

Pravila (Slovenski pravopis I) dopolnjujejo in v marsičem spreminjajo stare pravopisne dogovore. Sestavljena so natančno, razumljivo in pregledno ter pojasnjena s primeri. Največ sprememb uveljavljajo pri rabi velike začetnice, pri ločilih, pri pisanju skupaj in razpen, pri prevzemanju tujih prvin, pri krajevah in nečrkovnih znamenjih. Že po tradiciji zajema Slovenski pravopis tudi pravorečje in podatke o posebnostih v oblikoslovlju in besedotvorju. Posebni poglavji sta posvečeni zvrstnosti in oznakam za zvrst, stil in drugo ter preglednicam.

Pravopisna pravila so nepogrešljiv priročnik, v katerega bi moral vsaj kdaj pa kdaj pogledati vsak Slovenec, še posebej piščiči ljudje in tisti, ki se z jezikom strokovno ukvarjajo.

- Z zaslužnjem umom ni mogoče prebuditi duhovne prostosti. (Milosz)
- Demokracija je stvar kulture le v represivnih režimih. (Crnkovič)

»Novomeško pomlad« otvarja glasba

Na glasbenem večeru v Domu kulture se bo prvič predstavil javnosti novomeški simfonični orkester — V Dolenjski galeriji pa bo razstava del 19 likovnikov

NOVO MESTO — Prva, otvoritvena prireditev nove »novomeške pomladi« bo glasbeni večer novomeških ustvarjalcev in poudarjalcev v sredo, 7. februarja, ob 19. uri v Domu kulture. Večer bo hkrati posvečen slovenskemu kulturnemu prazniku in skladatelju Mariju Kogoju, koncertantu na prireditvah jeseni 1920 v Novem mestu, in udeležencu drugih takratnih dogodkov, ki jih je Marjan Mušič poimenoval »novomeška pomlad«.

Na prireditvi bo predstavljena glasbeno ustvarjalnost zadnjih 70 let, s pravi skladbe, nastale od leta 1920 danes, tako da bodo obiskovalci lahko prišli bližnji tudi prvi izvedbi novitve, skladbe enega zdaj delujočih in ustvarjalnih novomeških avtorjev. Precejšen del programa bo obsegal Kogojeve zborovske in instrumentalne skladbe, med njimi tudi tiste, ki so jih prvič slišali udeleženci glasbenih popoldnevov in večerov pred 70 leti v Novem mestu.

Kot izvajalci glasbenega večera v Domu kulture se bodo predstavili mladinski mešani pevski zbor, ki ga vodi Jožica Bradač, mešani pevski zbor MVM pod vodstvom Slavka Raucha, novoustanovljeni novomeški simfonični orkester, ki ga vodi Zdravko Hribar, kot solistke pa pianistki Branka Zorič in Tatjana Hadl, glasbeni pedagoginji, in flautistka Urška Juršič, učenka glasbene šole Marjana Kozine. Skupaj kar 182 predlogov za podelitev omejenega kipa in izrek javne zahvale za sponzorstvo v kulturi. Izbrali so pet nagradencev, in sicer so to: Janez Dolenc,

Komu kipce zahvale

Javne zahvale bo Vladimir Kavčič podelil 8. februarja petim posameznikom oziroma vodjem DO

Republiški komite za kulturo že nekaj let zapovrstjo podeljuje Boljkov kipce Ivana Cankarja posameznikom in delovnim kolektivom, ki kot sponzorji in soustvarjalci oblikujejo podobo slovenskega kulturnega življenja. Letos je komite dobil iz raznih koncev Slovenije kar 182 predlogov za podelitev omejenega kipa in izrek javne zahvale za sponzorstvo v kulturi. Izbrali so pet nagradencev, in sicer so to: Janez Dolenc,

Kompas Hertz; Aleksander Lovec, Primex, Nova Gorica; Herman Rigelnik, Gorenje, Titovo Velenje; Metod Rotar, LB — Združene banke Ljubljana; Tone Turnšek, Pivovarna Laško. Kipce bo dobitnikom podelil predsednik Republiškega komiteja za kulturo, pisatelj Vladimir Kavčič, na slovesnosti, ki bo 8. februarja v prostorih Slovenjalesa v Ljubljani.

doljen za področje vzgoje in izobraževanja. Posebej je poudarjal, da je skupna slovenska naloga depolitizirati šolstvo, obenem pa si prizadevati za res kvaliteten šole, in to od osnovnih šol do fakultet. Cilj vseh teh prizadevanj je imeti takšno šolo, da bo dajala evropsko primerljive rezultate. Menil je, da bo ta cilj dosežen le v primeru, če bodo na področju vzgoje in izobraževanja prevladali evropski kriteriji.

Dejal je, da se sam kot pripadnik Socialistične zveze kot stranke sicer zavzema za državne šole, nič pa nima proti ustanavljanju privatnih šol, ki pa bi jih imelo smisel uveljaviti le tedaj, če bo s tem resnično zagotovljena konkurenčnost, le-ta pa s kvaliteto. V razpravi je bilo moč zaznati, da je zdajšnji sistem partijsko ideologizirane šole zelo trošljivo zasidran ne le v delo in navade šolnikov, ampak tudi globoko v njihovo zavest in miselnost. Iz tega sledi, da bo šole težje razbremeniti vsega tistega, kar se je zaukazano odlagalo in vgrajevalo v njene temelje skoraj pol stoletja monistične vladavine, kot se zdi. Sicer je pa tudi res, da so se razprave o depolitizaciji šolstva komajda začele.

I. ZORAN

pisma in odmevi

»Bajeslovne« plače

Uradni odgovor o osebnih dohodkih funkcionarjev iz krške občine

Zaradi nekaterih dvomov pri naših občanin in škodoželjnih pouličnih (de-)informacij in ugiibanj o »bajeslovnih« plačah funkcionarjev občinske skupščine in upravnih organov Krško dajemo javnosti nasledjo informacijo:

- za OD funkcionarjev in drugih delavcev v upravnih organih skupščine občine Krško (vključno s funkcionarji skupščine in izvršnega sveta) je bila v letu 1989 porabljena bruto masa 4.797.245,90 din (konvertibilnih), v tej masi je bilo 2.714.158,30 din neto izplačil;
- v letu 1989 je bila realizirana rast sredstev za OD v odnosu na leto 1988 — bruto za 1497% in neto za 1300%;
- v letu 1989 je bilo v delovni skupnosti zaposlenih povprečno 131,18 delavca (in funkcionarjev);
- v novembru 1989 (v decembru 1989 je enako) je bil povprečni OD zaposlenih bruto 8.895,60 din, neto pa 5.023,40 din (brez odstopkov za minulo delo — vsako leto delovne dobe 0,5%);
- v novembru 1989 (torej tudi v decembru) je bil izplačan najvišji OD — neto in brez minulega dela 8.020,50 din in najnižji OD — neto in brez minulega dela 2.252,60 din;
- najvišji celoletni zaslužek je bil v naši delovni skupnosti za leto 1989 v višini 32.608,30 din (neto in brez minulega dela), najnižji celoletni zaslužek pa 9.042,20 din (neto in brez minulega dela);
- najvišji poprečni OD za leto 1989 je znašal 2.717,40 din — neto in najnižji poprečni OD za leto 1989 753,50 din.

Pripominjamo, da bomo kmalu lahko objavili podatke (lestvico) o najvišjih OD na območju občine Krško iz vloženih napovedi občanov o skupnem dohodku za leto 1989, iz katere bodo bolj primerljivi podatki o plačah »občinskih mož« s plačami drugih občanov.

Podatke o gospodarjenju v preteklem letu in tudi o izplačilih OD v letu 1989 pa bo možno kmalu zaslediti tudi v tradicionalni informaciji, ki jo redno objavlja Služba družbenega knjigovodstva Krško.

Vodja strokovne finančne službe:
BRANKO KOVAČIČ

PRITOŽBE OBČANOV

OSILNICA, STRUGE — Krajan Strug in Osilnice niso zadovoljni, ker je pošta (in banka) zapra ob sobotah in nedeljah in tako ne morejo dvigati denarja itd. Na vprašanje iz Strug je PTT podjetje odgovorilo, da je tak delovni čas usklajen z voznim redom PTT pošiljk in da bi vsaka sprememba v dostavi imela za posledico vrsto drugih sprememb in da zato delovnega časa pošte v Strugah (in drugih pošt) ni možno spreminiti.

Dan brez kajenja

Društvo nekadilcev v Sevnici se je tudi letos ob 31. januarju, dnevu brez cigarete, pridružilo medicinski fakulteti iz Tuzle, ki organizira akcije pod geslom »Skrbimo za vaše zdravje«.

Rad bi opozoril naše sedanje in bodoče politično vodstvo, da nam pod pretvezo približevanja razvitemu svetu in zaradi sle po (ne)znatnem deviznem prilivu grozita tako vdor nečistih tehnologij kot tudi tobačni imperializem. Oba razviti svet vse bolj odklanja. Zato menim, da se moramo tudi v Sloveniji odločno upreti takšnim težnjam. Četudi nam uspe zaradi visoke ekološke družbene zavesti očistiti okolje, ne pa hkrati izkoreniniti kajenje, čez čas ne bo nikogar več, ki bi se dihal čist zrak.

za posledicami kajenja umre v Sloveniji vsako leto štirikrat več ljudi kot v prometnih nesrečah. Koliko otrok začne svojo življenjsko pot z okrnjenimi sposobnostmi, ker so matere kadilke? V tej luči perspektiva naroda resnično ni rožnata. Jasno je, da se moramo za preživetje naroda boriti za vsako življenje, bodisi da ga ogrožajo omenjene ali druge nevarnosti. Zato nekadilci pričakujemo, da bodo odgovorni v skrbi za usodo naroda sprejeli ustrezne ukrepe, ki bodo zavrnila pandemijo kajenja in željo po tobačni potisnili na obrobje človekovih potreb. Pri tem pričakujemo zgled in pomoč zdravnikov.

V volilnem letu sporočamo političnim strankam, da lahko računajo na naše glasove le tisti, ki bodo nekajenje kot zdrav in za narod neobhodno način življenja vnesle v svoje politične programe. Zavedati se moramo, da postaja tudi v razvitem svetu kajenje vse bolj nevarna in nekulturna oblika vedenja, ki nasprotuje ekološki zavesti.

JANKO BLAS
tajnik društva nekadilcev
Sevnica

Še: Inovatorjev boj za pravico

Še druga plat zapleta v semiški Iskri (Dolenjski list, 28. 12. 1989)

K članku Inovatorjev boj za pravico, objavljenemu v Dolenjskem listu 28. decembra lani, sem primoran dodati nekaj dejstev, da bi bralec članka lahko spoznal še drugo stran medalje. Smatram, da sem s primerom najboljše seznanjen, saj sem kot vodja razvojnega oddelka in pozneje kot vodja razvojno-tehničnega sektorja v IS-KRI Semič sodeloval v vseh fazah razvoja spornega novega proizvoda.

Po letu 1979 smo v Iskri Semič intenzivno delali na razvoju kondenzatorjev za odpravo radiofrekvenčnih motenj, ki bi ustrezali novim predpisom. Ker smo imeli na tem področju z inozemskim partnerjem že dobro utečeno poslovno-tehnično sodelovanje, smo si razdelili tudi določene razvojne naloge. Inozemski partner je prevzel del razvoja metaliziranih kondenzatorjev z osnovno idejo, da poskuša z impregniranjem dobiti poboljšane lastnosti starih izvedb kondenzatorjev. V letu 1983 so bili doseženi prvi uporabni rezultati. Ob obisku predstavnika inozemske firme v Semiču v septembru 1983 smo prešli navodila za izdelavo kondenzatorjev in pa naročilo za dobavo prve serije kondenzatorjev razreda Y v impregnirani izvedbi. Naročena izvedba kondenzatorjev razreda Y je bila za partnerja bolj pomembna, ker je smatral, da kondenzatorji razreda X, razviti v Iskri Semič, trenutno zadovoljujejo zahteve. Ob tej priložnosti smo se tudi dogovorili, da se v nadaljevanju razvojna dela preizkusi tehnologija impregniranja X kondenzatorjev na stari konstrukciji. O tem dogovoru obstaja zapisnik.

Od septembra 1983 do januarja 1984 smo v laboratorijskih razmerah izdelali dogovorjeno količino kondenzatorjev. V postopku izdelave poskusne količine smo ugotovili, da je tehnologija izdelave im-

pregniranih kondenzatorjev zahtevnejša, da podaljša proizvodni čas, vendar pa omogoča izdelavo proizvodov, ki tehnično ustrezajo veljavnim predpisom.

Vse navedeno delo je vodil in pretežno izvajal Anton Bukovec, samostojni razvijalec. Stanislav Golobič kot vodja tehnološke priprave dela v TOZD pa je imel možnost vpogleda v delo. Na sestanku direktorja TOZD s tov. Bukovcem in Golobičem, ki je bil le nekaj dni po zaključku izdelave poskusne količine Y kondenzatorjev, pa je tov. Golobič predlagal aplikacijo postopka impregnacije na stari izvedbi X kondenzatorja. V bistvu je predlagal to, kar je bilo dogovorjeno na sestanku s partnerjem (tudi zapisano) že štiri mesece prej.

Res je nato na pritisk direktorja TOZD naloga dobila prednost v razvojnem oddelku, vendar ne po sistemu »rečeno-storjeno«, kot navaja pisec članka. Delo je še naprej opravljal tov. Bukovec. Sledila je izdelava prototipov, vrsta preizkusov in končno testiranje pri inozemski instituciji (VDE). Šele po pridobitvi atesta VDE v maju 1985 je tov. Golobič dal prošnjo na Odbor za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge (Odbor) pri DS DO Iskra Semič kot avtor tehnične izboljšave.

Odbor je prijavo sprejel kot tehnično izboljšavo. V postopku obravnave je Odbor pridobil samo mnenje tov. Bukovca, ki je potrdil, da je na omenjenem sestanku pri direktorju TOZD tov. Golobič res dal takšen predlog. To dejstvo je Odboru za odobrovala, da je predlagatelj priznal avtorstvo tehnične izboljšave. Druge strokovne službe niso bile obveščene o sklepu Odbora, vse dokler ni v letu 1987 Odbor na DS TOZD predal predlog sklepa za izplačilo relativno visoke nagrade. Nadalje se je zadeva odvijala, kakor navaja članek.

Seveda se je v določenih sredinah v DO pojavilo vprašanje upravičenosti predlagatelja do nagrade. Osebnost sem prepričan o neupravičenosti iz naslednjih razlogov:

— Predlagatelj ni avtor ideje, če bi že idejo lahko smatrali za inovacijo.

— Predlagatelj pri realizaciji tehnične izboljšave ni aktivno sodeloval.

— Izračun nagrade temelji na napačnih izhodnih, ker primerja med seboj izdelke z neenakega kakovostnega razreda.

Navedeni razlogi so bili verjetno tudi vzrok za odločitev direktorja TOZD, da je zadržala izplačilo nagrade, kar je končno privedlo do obravnave na sodišču združenega dela.

V postopku obravnave na sodišču združenega dela sem bil na več obravnava prisoten kot prič. Kljub vsem navedbam je sodišče odločilo sodbo v korist predlagatelja, ki je to glavni argument navajal originalnost predlaganega materiala za impregnacijo, kar pa je bilo tudi že pred tem določeno, vendar zabeleženo s splošnim izrazom kot »sredstvo za impregnacijo«.

Osebnost me je taka odločitev presenetila. Pri svojih petnajstih letih vodenja razvojnega dela, ki je v bistvu vedno inovativno, sem smatral za inovacijo uspešno realizacijo, ki prinaša dohodek, in za inovatorje tiste, ki so z delom in znanjem ustvarjali uporabne proizvode. Tako je razvojni oddelki v Iskri Semič v preteklosti realiziral mnogo podobnih ali pomembnejših idej v okviru normalnih delovnih obveznosti.

Pri vsem tem se sprašujem po vrednosti dela, ki je bilo vloženo v obravnavno inovacijo. Večletno delo, ki je ustvarilo pogoje za izvedbo inovacije, nima nikakršne vrednosti v primerjavi s predlogom opazovalca. S predlogom, ki za predlagatelja ni predstavljal nikakršnega moralnega ali materialnega tveganja, postajajo tisti, ki so resnično ustvarili nov proizvod, celo javno priznani nasprotniki inovativne dejavnosti.

JANEZ ŠTEFANIČ, dipl. inž.

Sporočilo slovenski javnosti

Izjava slovenskih katoliških izobražencev

Udeleženci drugega plenuma občestev slovenskih katoliških izobražencev v Ljubljani dne 20. januarja 1990 želimo slovenski javnosti sporočiti naslednja stališča:

Zivimo v času velikih sprememb. Izstopamo iz vladavine duhovnega in političnega totalitarizma, pod katerim smo Slovenci preživel skoraj pol stoletja. Ta izstop mora biti civiliziran. To je odgovorna naloga nas vseh. Pri iskanju skupne poti v prihodnost nas kristjane vodi luč evanđeljskega izročila, katoliškega verskega in moralnega nauka ter dognanja katoliške socialne misli. V tej luči so temelji našega skupnega doma tile: demokratično urejanje skupnih zadev ob spoštovanju človekovega dostojanstva, uveljavitev suverenosti naroda ter sožitje z ljudmi in naravo.

1. Demokratično urejanje skupnih zadev ob spoštovanju človekovega dostojanstva

Iz evropske stvarnosti povzemamo, da je demokratična družbena ureditev sedaj najboljši družbeni sistem, ki izključuje možnost prilaščanja oblasti. Spoštovanje dostojanstva človeka — posameznika, ki ima svoj najgloblji temelj v bogupodobnosti, je odločilno merilo humanosti in demokratičnosti družbenega reda. Svoboden človek je temelj narodnega občestva.

2. Narod in njegova suverenost

Narod je skupnost, v kateri človek na najbolj naraven način uresničuje svoje življenjsko poslanstvo. Narod je za nas vrednota, za katero smo pripravljeni na žrtve in odkrnanja. Zavezujemo se za uveljavitev narodne suverenosti, kot je zapisana tudi v majniški deklaraciji 1989.

Sedanja biološka, moralna in gospodarska ogroženost nas opominja, naj se vrnemo na pot naravne rasti slovenskega naroda. Nočemo biti več narod zbeganih, nepolitičnih ljudi, ki bi skrbeli le vsak zase in za svojo ozko, predvsem gmotno blaginjo.

Pozdravljamo zamisel o Sloven-

skem svetovnem kongresu. V njem hočemo tvorno sodelovati.

3. Sožitje med ljudmi

Usodni časi terjajo od slovenskega naroda, da premaga razcepjenost, ki je posledica strahot preteklosti. To bo za mnoge huda preizkušnja duhovne zrelosti. Pot do sprave, za katero se zavzemamo, bo odprta tedaj, ko bo prišla na dan vsa resnica — ne, ker bi hoteli odpirati se ne zaceljene rane, ampak ker smo resnica osvobojena. Javna sprava ni mogoča, dokler grobovi sinov in hčera našega naroda niso označeni v duhu slovenskega in evropskega civilizacijskega izročila.

Da bi odpravili medsebojno nezadovoljstvo moramo pri nas resnici vrniti domovinsko pravico. Kako? Tako, da bomo brezpogojno govorili resnico, da bomo z dejanji prepričanosti drugega, da je varen, da bomo vsak po svojih močeh pripomogli k nastajanju pravičnejšega sveta. Izhajamo iz prepričanja, da le dobrota in resnica združujeta ljudi.

4. Sožitje z naravo

Ljudje smo del stvarstva in odgovornosti za naravo. Zato se zavzemamo za spoštljiv odnos do narave, kot so ga stoletja izpričevali naši predniki. Odklanjamo tisto potrošniško miselnost, ki vidi srečo človeka le v gmotnem udobju, ne oziraje se na škodljive posledice.

Ziveti hočemo v naravno zdravem in duhovno čistem okolju.

5. Kakšno mesto naj ima v današnji slovenski skupnosti vernost?

Povzemimo današnje evropsko misel: »Poglavitna funkcija religije v državi je ta, da navdihuje žrtvovanje za skupnost. Spreminja demagogijo v cilje, ki so resnično moralni, in je ena od nosilk sočutja, ki je zadnji temelj ljudstva. Demokracija potrebuje moralnost, preroke in svetnike, ne kot filozofe — kralje, ki zmeraj prinašajo nesrečo, ampak kot tiste, brez katerih navdiha je demokracija materialistična, dolgočasna in šibka.«

RAZSTAVA PUŠK — V prostorih Doma JLA v Ribnici so minuli petek odprli zanimivo razstavo pušk, ki so jih prinesli iz mestnega muzeja Karlovec in Belokranjskega muzeja iz Metlike. Zanimanje za razstavo je izredno veliko, saj je mogoče videti vse od puške na kremen do najsodobnejšega zadnjega izdelka tega strelnega orožja. (Foto: M. Glavonjič)

Kako bomo spremljali volitve

IZ SPOROČILA DRUŠTVA NOVINARJEV SLOVENIJE

V Sloveniji smo pred prvimi zares svobodnimi volitvami. Novinarstvo ima predvolilnem boju kot med samimi volitvami pomembno in odgovorno vlogo. Slovenski novinarji se tega zavedamo in smo se odločili, da javnost obvestimo, katera temeljna načela nas vodijo pri pokrivanju tega pomembnega dogajanja.

Pri svojem poklicnem delu se bomo trudili posredovati javnosti popolno in celovito informacijo o vseh dejstvih in mnenjih, pomembnih za odločanje v predvolilnih postopkih in na volitvah, vsem kandidatom in političnim organizacijam bomo zagotovili enakopravnost pri dostopu do vseh medijev, preprečevali pa bomo takšno obveščanje, ki bi bilo podrejeno posebnim in osebnim ambicijam in interesom posameznih kandidatov in njihovih organizacij. Ob doslednem spoštovanju določil novinarskega kodeksa se bomo pri pisanju trudili za zaščito z ustavo zajamčenih svoboščin in pravic človeka, opustili bomo vse trditve in dejanja, ki bi imela značaj razžalitive, obrekovanja, žaljivih obdolžitvev, očitanih kaznivih dejanj z namenom zaničevanja, kršitev tajnosti postopka in širjenja lažnih vesti. Le s soglasjem prizadetega bomo objavili dejstva iz zasebnega življenja.

Hkrati novinarji pozivamo politične organizacije, kandidate in javnost sploh, da s svoje strani podprejo profesionalnost in neodvisnost novinarjev ter uredništev, da v volilni propagandi in obveščanju spoštujejo ustavnost, zakonitost in etiko javne besede ter da sprejmejo moralno obveznost, da odgovorijo na vsa vprašanja, ki jim bodo v okviru predvolilnih dejavnosti postavljena, in da ničesar ne pogotujejo.

Novinarsko društvo bo spoštovanje teh načel tekoče spremljalo, morebitne odklone sproti ocenjevalo in preko svojega častnega razsodišča nanje tudi javno opozarjalo.

OBLJUBLJENA GNOJNIČNA KOPEL

ZABRDJE — V Zabrdju pri Mirni so začeli polagati kanalizacijske cevi, in sicer v odvodni jarek, ki ga je že bivša Kmetijska zemljiška skupnost Trebnje namenila za odtok vode s kmetijskih površin. Gradbeni odbor je delo nemoteno že skoraj dokončal, kajti predčasno je odkupil molk enega od članov KZS Trebnje, domujočega v omenjenem gradbeno razpoloženem naselju.

Temu človeku je odbor namreč obljubil, da ga bo namočil v tekočino, ki bo pritekla po na novo položeni cevi, če bo na nepoklicanih mestih slučajno preveč zgovoren. Še sreča, se kisto tolažijo nekateri, da je bila KZS medtem že ukrajena, sicer bi ji iznajdljivi odbor morda zaračunal polaganje cevi.

Pripravljamo se na volitve

Upokojeenci menimo, da nam je program Socialistične zveze najbližji, zato ga bomo podpirali

Izvršni odbor občinske zveze društva upokojeencev Novo mesto je 24. januarja sklical razširjeno sejo, na kateri so sodelovali vsi predsedniki DU občinske zveze, delegata Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter predsednik Socialistične zveze občine Novo mesto Boris Dular.

Obravnavali so organizacijske in vsebinske priprave na letne konference DU. Ugotovili so, da so bila vsa društva v preteklem letu aktivna na organizacijskem, športno-rekreacijskem in kulturnem področju ter so skrbeli tudi za socialno in drugo stanje svojega članstva. Od pribl. 8.000 starostnih, invalidskih in družinskih upokojeencev v občini je včlanjenih v DU okrog 78 odstotkov. Zavzeli se bodo na letnih konferencah za vključitev še preostalega dela upokojeencev, ki se še ni včlanil v društvo.

Drugi del razprave je bil za vse zanimiv, saj je predsednik Socialistične zveze podrobno razložil organizacijskočasovni in kandidacijsko-vsebinski del spomladanskih volitev. Razložil je vsebino programa Socialistične zveze Slovenije ter podrobnosti programa te organizacije v občinskem merilu in poudaril, da ga bodo krajevne organizacije socialistične zveze še konkretizirale za svoje krajevne vsakdanje potrebe in aktivnosti. Navzoči so ugotovili, da so postali upokojeenci v sedanji volilni kampanji zanimivi tudi za razne nastajajoče

Še: Kako nas vozi vlak v daljavo

Odgovor vodje novomeške železniške postaje na javno pritožbo dijakinje

Članek Kako nas vozi vlak v daljavo, ki je bil objavljen 18. januarja in podpisani »Dijakinje«, je napisan na osnovi nepoznavanja železniških in zakonskih predpisov.

Vsak potnik je dolžan kupiti vozno karto pred vstopom na vlak. Osnova za to trditve je v Zakonu o prevoznih pogodbah v železniškem prometu (Uradni list SFRJ 2/74), ki v svojem 9. členu

pravi: »Potnik si mora pred začetkom potovanja priskrbeti vozovnico, če na postaji ni potniške blagajne, pa si jo mora priskrbeti na vlaku.«

Na železniški postaji Novo mesto imamo stalne težave s potniki, ki stopajo v vlak brez vozne karte z namenom, da se bodo brezplačno prepeljali do postajališča Novo mesto-Center ali do Kandije.

Razdalja med Novim mestom in navedenimi postajališči je zelo kratka, saj traja vožnja od Kandije, s postankom na postajališču Novo mesto-Center, do Novega mesta 4 minute, prav tako obratno.

V tem času prevodnik ne more pregledati ne vem koliko vozovnic oziroma jih izdati potnikom, ki so stopili v vlak brez vozne karte.

Vsakodnevno se srečujemo tudi s kršitvami potnikov, ki imajo vozno karto od Kandije v smeri Metlika in naprej ter se z določenimi vlaki pripeljejo v Novo mesto in stopijo na vlak za smer Bela krajina. Ti potniki potujejo na relaciji Kandija — Novo mesto in nazaj brez veljavne vozovnice.

Edina rešitev za preprečitev teh pojavov je ta način, ki je opisan v omenjenem članku. Ta postopek je zakonit, saj navaja tč. 120 Potniške tarife: »Kdor se zadržuje brez veljavne vozovnice v vlaku, ki je pripravljen za odhod, plača kazen 50.000 din.«

Članek navaja tudi, da ni vozovnice za relacijo med postajo Novo mesto in postajališčem Novo mesto — Center. Navaja tudi, da obsega nalepka v me-

sečni dijaški vozovnici razdaljo od 4 do 45 km.

Sistem železniških tarif je urejen tako, da se od določenega do določenega kilometra plača za vozovnico enaka o na znotraj teh kilometrov. Ti kilometri so razdeljeni najprej od 1 do 10 in p-

tnik plača vozovnico enako, če se pel v razdalji 10 km ali pa samo določeno kratko razdaljo. Nadalje je tarifa razdeljena za 5-kilometrskse odseke.

Mesečne vozovnice pa se plačajo v odsekih, ki so razdeljeni na 5-kilometrskse razdalje, vendar karta velja od postaje do postaje, ki so izpisane v legimacijah, ki je osnova za nakup mesečne vozovnice.

Pogoj za pridobitev legitimacije mesečne vozovnice je ta, da se lahko izda samo od postaje, kjer se nahaja stala, do postaje, kjer dijak stanuje.

Spornega 21. decembra je železniški osebje ravnalo pravilno in v smislu železniških in zakonskih predpisov.

MARJAN PRIMIC

šef postaje v Novem mestu

Kaj zahteva Zveza pred volitvami

Belokranjski odbor SKZ kmetu veljavo in v družbo družinsko kmetijol

Belokranjski odbor Slovenske kmetke zveze dela z roki v roki z odborom SKZ za Dolenjsko in ima z njim tudi skupno posvetovalno telo. Na pomladanskih volitvah bo v Demosu skupini opoziciji nastopil z veliko željo da naše podeželje dobi v slovenskem prostoru spet tisto veljavo, ki mu gre. Tudi Belokranjski se strinjamo, da tvorijo osnovno celico slovenske družinske kmetije, ki je edini porok obstoja slovenskega naroda. Tudi Belokranjski v SKZ si bodo prizadevali za vse, kar je potrebno za vzdrževanje in razvoj kmetov, upravljanje z gozdovi, in to brez posrednikov. Spremeni naj se zakon o kmetstvu, da bodo lovci sami dolžni preprečevati divjadi, da ne bo delala škodljivih; kmet naj skrbi v tem oziru le za pridelavo hrane. Belokranjska SKZ zavzema za obnovu povojnih »kulturnih« procesov, odpravo zemljiške maksimuma in za vrnitev krivično odvzete zemlje oz. za pravično odškodnino. Zahtevamo reorganizacijo zadruge, saj so dohodki naših kmetov preizkušnja vzdrževanja zdaj obilnega brokarskega aparata. SKZ nasprotuje uvedbi evropskega delovnega časa vse do leta 1992, ker ne bo tudi polkmetu zagotovljena dostojna eksistenca. Med drugimi zahteva, naj potrošniški sveti v enem enkrat začne delati v interesu kmetov in potrošnika ter da bi tudi kmetje imeli pravico do svojega sindikata.

OBČINSKA SDZ IN DEMOS

KOČEVJE — V Kočevju so 22. januarja ustanovili občinski odbor Slovenske demokratske zveze. Na tajnih volitvah so izvolili za predsednika Francija Bartolmeta. Že 24. januarja pa so demokrati, krščanski demokrati in kmetje ustanovili občinski DEMOS, za njegovega predsednika pa predstavnika občinskega vodstva kmetke zveze Jožeta Hobiča. Na tem sestanku je bila izražena ocena: če bodo člani DEMOSA enotni, iznajdljivi in pokazali dovolj delovne vne, se za zmago na volitvah ni bati.

NEZAUPANJE POLITIKOM

RIBNICA — Ribničanje že od nekdaj dajo več na delo kot na politiko. To se je pokazalo tudi na zadnji seji občinske skupščine Ribnica, ko je delegat mladine predlagal, naj bi tudi družbenopolitični zbor štel toliko delegatov kot ostala dva, in ne občutno manj, kot je bilo predlagano. Predlog mladih pa ni bil sprejet, ker sta proti glasovala oba zbor. DPZ pa sploh ni mogel glasovati, ker ni bil (več) sklepčen. Tako so politiki kar sami pokopali sebe, saj so ostali delegati očito sklepali tako: »Kaj bo politikom več mest, ko že sedaj niso sklepčni!«

RUDI HRVATIN

Golf ni prava stvar za Kostanjevico

Če bo projekt za golf in hotel ekskluzivne kategorije v Kostanjevici na Krki uresničen, bosta s tem uničena nadaljnje kulturno poslanstvo in naravni biotop okoliške krajine

Pred približno mesecem dni sem zopet obiskala Kostanjevico na Krki, tamkajšnji grad, bivši cistercijski samostan z okoliškim parkom, Formo vivo in prekrasno poljano, ki se razteza od izvira potoka Obrha na eni strani mimo vnožja Opatove gore do izvira potoka Studene na drugi strani in preko širokega polja, delno obdelanega, delno poraslega z značilno močvirsko floro, prav do roba Kostanjevice. Tu nekako se zaključijo izjemno lepi del narave, ki je skupaj s preteklo in današnjo kulturo (samostan, Forma viva, pokopališče, šola...) edinstven krajinski park, seveda ne pravi, vendar pa prav zato vrednejši od vsakega možnega projektiranega parka.

V ta kraj so se, kot je bilo po tistem mogoče pričakovati, zagledali tuji in

SPOŠTOVANI MARTIN KRPAN, POPRAVLJAM SE

Sporočam ti, da ti ni treba pritoževati. Sliki nam v Skočjan, da bi konkuriral Mercatorju. Na pomoč sem le klical pomotoma, misleč, da stane kilogram soli v njegovi poslovalnici 10,60 din, v resnici pa je to cena soli v dvo kilogramski vrečki. Po krivici prizadeti trgovini se javno opravičujem.

R. Ž. »zaskrbljeni kupec«

»ZAPRTA VRATA«

Če nekdo pošteno opravlja svoje delo, ne more ostati neprizadet od prispevku, ki sem ga pod naslovom Zaprti vrata prebral v Dolenjskem listu 25. januarja. Ker pisec očitno ne pozna mojega dela, mu svetujem, da v bodoče, ko bo želel še kaj pisati o prodajalni rib v Brežicah, najprej pride po informacije v ribarnico. Tako bo lahko zvedel tudi, zakaj so vrata zaklenjena tudi med odpiralnimi časovi.

Ker sem v prodajalni sam, je normalno, da so vrata zaklenjena, ko grem na banko, telefoniram (v prodajalni namreč nimam telefona), peljem ribe v menze ali grem na skodelico kave. Tega kupci seveda ne bi opazili, če bi bila v prodajalni vsaj dva prodajalca. Zato zahtevam od pisca prispevka Zaprti vrata, da se mi osebno ali v Dolenjskem listu opraviči, sicer ga bom sodno preganjal.

MARJAN STERGAR
Sela 40, Dobova

ŠE: HVALA ZA TAKO MORALO

Prosimo, da v zvezi s prispevkom v Dolenjskem listu, objavljenem 25. januarja na 18. strani pod naslovom Hvala za tako moralo, objavite naslednje: SDK sporoča, da nobena njena vodilna oseba ni registrirala dejavnosti, sorodne ali nemara istovetne delu, ki ga opravlja dopolndne.

Direktor SDK

ŠE O MALICI V SEVNIŠKI ŠOLI

Presenetil in vznemiril nas je prispevek »Malice« v rubriki Sevnikiški paberki (Dolenjski list št. 3, 18. 1. 1990). Nanj smo dolžni odgovoriti, saj malica za več kot 1000 otrok ne more biti le predmet poulične obravnave. Najmanj, kar bi pričakovali, je, da se objavlja preverjena resnica, seveda če je to tudi piščev interes.

V uvodu pisec navaja pripravljenost staršev, da bi radi za boljše malico prispevali več. Tako mislijo le premožnejši starši, ki so v našem šolskem območju v precejšnji manjšini. Po objavljenih podatkih živi v Sloveniji na življenjskem minimumu že približno 60% družin. Upamo si trditi, da je v naši občini ta odstotek še večji. To ugotavljamo vsakodnevno, ko se kot vzgojitelji srečujemo s socialnimi razmerami naših učencev. Diferencirana malica je iz več razlogov nesprejemljiva. Malica ni razkošna, je pa količinsko in kvalitativno ustrezna učencem. Higijensko je neoporečna in kalorično ustrezna, kar potrjujejo ugotovitve pristojnih nadzornih organov. Zato je trditve o odstranjevanju namazov z ostankov malice in uporabi le-teh za nove obroke neresnična, za delavce in učence žaljiva. Navedb pisca ne potrjujejo niti učenci niti delavci v kuhinji.

Želimo in pričakujemo, da bo Dolenjski list, ki ima že dalj časa mesto v naši šoli, v bodoče objavil še kakšno bolj prijetno in spodbudno novico o šoli za naše bralce. Dopsniku Pavlu Percu, ki je bil že velikokrat povabljen med nas, pa svetujemo neposredno zajemanje podatkov, ker vzgojitelji neradi polemiziramo z neresnico.

OSNOVNA ŠOLA SAVO KLANČNIK SEVNICA

domači investitorji. Za kaj namreč gre? Tovarna papirja in celuloze Videm iz Krškega je našla tujega investitorja (menda nizozemskega), ki ga zanima gradnja igrišča za golf na poprej opisanem terenu, v samostanu pa gradnja hotela izven kategorije, se pravi superluksuznega hotela za potrebe tujih igralcev golfa in seveda nekaj domačih izjem. Ideja se zdi bleščača, po moje pa je predvsem zaslepljujoča. Da bi se namreč ta načrt lahko uresničil, bi bilo potrebno izsušiti celotno območje, kajti teren je mestoma izrazito močvirnat (kar bi popolnoma spremenilo naravni bio-

• **DOLENJSKI LIST IN DELO** sta 18. januarja že objavila oglas za odkup kmetijskih zemljišč na območju KS Kostanjevica, ki jih potrebuje za uresničitev projekta Golf Kostanjevica. Torej se je že začelo, četudi menim, da je še čas za streznitev in preprečitev izvedbe ideje, ki se zdi bleščača, v resnici pa je zaslepljujoča.

top), poglobiti strugi obeh potokov, iz katerih, mimogrede povedano, se lahko pije voda in ki sta lepa, kot si lahko le želimo, da bi potoki ostali lepi in čisti. Teren bi verjetno bilo treba ograditi, da se ne bi drago plačujočim gostom dogajale neprijetnosti, ki bi jih povzročili kak domačin, mularija, ali da jim žogica ne bi odletela na kakšno kmečko dvorišče ali celo mestno pokopališče. Teren, namenjen golfu, namreč ni na izoliranem področju in niso to le obdelane njive in travniki, temveč del kraja samega, njegovo obrobje; povezava z okoliškimi kmetijami, hišami. Spremenjen v igrišče za golf, bi postal tujek in del osnovnega življenjskega prostora in bi bil s tem izključen iz logičnega obstajanja nekega kraja. Golf, tujdolenjski kulturi, in hotel neke »superrekluzivne« kategorije pa bi iz svoje klientele povsem izključila vse, ki niso premožni igralci tega športa. To pa preprosto ne more biti dobro za razvoj turizma v Kostanjevici na Krki. Seveda je projekt zaslužen s klavzulami, kot je »vstop v Evropo«, in precej enostavno je takšne projekte prika-

»KONCERT« IN ZMERAJ KAJ ZANIMIVEGA

Neko nedeljo v lanskem decembru je bila dvorana gasilskega doma na Vrhpoljah pri Moravčah nabit polna ljubiteljev »Koncerta iz naših krajev«, ki je bil tu prvič. Na oddaji so nastopili ansambel Metalurgi in ansambel Nika Zajca, moški pevski zbor KUD Tine Kos iz Moravč pod vodstvom Mira Capudra ter humorista Ica Putrih in Marjan Roblek-Matevč. Povezovalci koncerta in pevec je bil Boris Kopitar, ki je znal ustvariti vzdušje v dvorani. V dvorani krajevnega gasilskega doma se sicer vselej kaj dogaja, saj je dejavnost še mladega KUD France Prešerna na Vrhpoljah pestra. Za to gre zahvala predvsem Pavletu Barliču in Faniki Pačnik ter Slavku Kokalju, ki že tretje leto uspešno vodi tamburaški orkester z Vrhpolj, ki je nastopal na javnih prireditvah doma in drugod.

JOŽE NOVAK

PREVELIK RAČUN ZA OTROŠKE IGRE

Oglašam se v imenu vseh opeharjenih staršev tistih otrok, ki obiskujejo plesni studio pod vodstvom Dušana Vodlana. Naj mi ne zameri Vodlan, ki pravzaprav ni strokovni vodja mlajših skupin, saj ga ni nikoli na vajah zaradi strokovnega vodenja, pač pa le takrat, ko je potrebno pobrati šolnino. Tako, kot se je to zgodilo na primer 18. januarja. Doblili pa nismo nikakršnega dokumenta o plačilu. Predšolske otroke vodijo učenke, ki so se znale prilagoditi otroškim željam tako, da se potem, ko otrokom kmalu poide potrpljenje za takt, začnejo igrati igrice o gnilem jajcu, miški in siru ipd. Za trikrat po 45 minut na mesec pa smo morali starši za plesno šolo odšteti 55 dinarjev. Kateri profesor se lahko pohvali s takšno plačo, če predpostavljamo, da dela 100 ur na mesec (vsak dan po 5 ur)? Za eno šolsko uro smo morali starši januarja plačati 18,33 din. Če torej opravi z 10 otroki skupaj 100 ur, pomeni to 18.330 din bruto plače. Zanima me, ali tisti, ki so odgovorni za izobraževanje naših otrok, nič ne vedo o tem, nočejo vedeti ali pa je takšno plačilo posledica monopola na trgu?

MAMICA IZ KRŠKEGA
NASTOP GLASBENIKA ALEKSANDRA JEŽA

V petek, 17. januarja, je na našo šolo prišel glasbenik Aleksander Jež. Zapel nam je nekaj svojih in tujih pesmi. Nad njegovim nastopom smo bili zelo navdušeni in ga spremljali s poslušanjem. Glasba nas je tako navdušila, da smo skoraj vsi učenci pa tudi nekateri učitelji zaplesali. Po nastopu smo imeli tri učenke z glasbenikom kratek intervju. Tako smo o njem izvedele še marsikaj zanimivega. Zadnji šolski dan je minil lepo in prijetno.

ANDREJA JERNEJČIČ
OŠ Baza 20
Dolenjske Toplice

zati kot idealne v tem po devizah hrepenenjem času. A zakaj bi morala biti prva ponudba tudi takoj prava? Zdi se, da zato, ker ponuja elitno klientelo in seveda najvišji možni iztržek za eno orange juice. Pravi interes take investicije pa je predvsem v tem, da tovarna Videm iz Krškega želi imeti ustrezen menedžerski imidž za potrebe biznisa. (Tu je narobe to, da bi s tem objekte izredne kulturne ali naravne vrednosti, namenili le tujcem in nekaj domačim izbrancem.)

Naštevati bi lahko, kaj vse ta kraj že ima (dve galeriji, Formo vivo, prijetno gostinško ponudbo), pa tudi tisto, kar je včasih že bilo na primer Dolenjski poletni kulturni festival z glasbenimi prireditvami v samostanskem dvorišču, cerkvi, da možnosti, ki bi jih prinesla spet čista Krka, nekaj prijetnih kopaljš in čolnarna, ne omenjam. Seveda bi bila v samostanu same dobrodošla dobra postrežba za obiskovalce galerije, za vse, ki zahajajo tja na sprehode, čeprav moram povedati, da se temu izjemnemu objektu najbolj podata mir in preprostost, kajti to je vendarle nekdanji cistercijski samostan, in ne podeželski dvorec ali kaj podobnega.

Smiselno bi, recimo, bilo osnovati jahalni klub ali konjušnico, ki bi lahko bila med zidovi nekdanjih samostanskih vrto (na konje se domačini menda bolj spoznajo kot na golf), in kar je najpomembnejše, ničesar ne bi bilo treba v ta namen prekopavati, odkopavati, spreminjati, kajti lepše, kot je, ne more biti. Steze v okolici pa kot da že od nekaj čaka prav na kaj takega.

Če se živim v položaj tujega investitorja, bi verjetno tudi sama naredila vse, da preslepim, kogar je pač preslepiti potrebno, in si kupim »tako edinstven kos sveta« in kulture ob enem, kajti verjamem, da je le vprašanje časa, ko bo razviti Zahod, nasičen z izumetničenimi in skomercializiranimi lepotami, začel posegati po takih še neizkoriščenih pojavih narave in kulture. Prav tako bi, če bi bila jaz kmet, ki ima tu zemljo, pod nobenim pogojem ne prodala ali zamenjala, ker sem prepričana, da golf ni prava stvar za ta kraj. Ker pa nimam ne ene ne druge možnosti, lahko le napišem svoje prepričanje, da je o takih projektih treba širše razpravljati, da bi morala o tem razmišljati ne le Zavod za kulturno in naravno dediščino, ampak predvsem javnost v Kostanjevici na Krki, ki kot kaže, se na tihem vdiaga usodi, ki ji jo določata Novo mesto in Krško. Medtem ko prvo nosi odgovornost za Krško, bo drugo zasedlo obrobje Kostanjevice in edinstveni samostan ter ponudilo užitke zelo ozkemu krogu, čeprav bi ta kraj s primernimi investicijami prav lahko zaslužil več, kot pa menijo, da bodo zaslužili s tem vzpirljivim projektom, ki verjetno ne bo nikoli zares zaživel, temveč bo ostal tujek, do katerega Slovenci in manj snobistično nastrojeni tuji turisti ne bodo imeli posebnega veselja. Poletno ali celo zaprti gledališče v samostanu bi bilo mnogo bolj dobrodošlo in bi naredilo večji »čudež« kot publiki, samemu sebi namenjeni kvazi snobizem, ki ga prinaša s seboj ta projekt.

Kar pa se tiče siceršnjeje razvoja turizma v Kostanjevici, je bila bitka žal izgubljena, ko je začela umirati Krka, oziramo ko je postala žrtev predvsem novomeške industrije. Ob nenemnem spravevanju, ali bo poletje prineslo zeleno ali »rdečo« Krko, ni več veselja poleti, in vsi, ki so včasih dr-

veli na kopanje na Krko, so jo danes pozabili. Seveda niti domačih, kaj šele tujih investitorjev ne zanima sanacija Krke, zanima jih le, kar je čistega in zdravega še ostalo, da se, ko so že pri denarju, preskrbijo še z zelenjem, čisto studenčnico in gradovi.

Projekti, ki nameravajo na tak način trgovati z naravno in kulturno dediščino, so lahko enako nevarni kot obetajoča industrija, ki onesnažuje okolje. (Medtem ko ta povzroči nepopravljivo biološko škodo, lahko prva prav tako kulturno škodo.) V času ko se odpiramo v svet in se svet ozira na nas, je treba biti še stokrat pametnejši, da ne bi čez nekaj desetletij mrlično iskali programe, ki nam bodo vrnilo etnično in kulturno identiteto. Če naš dosedanj razvoj ali »zaostanek« ima katero prednost, potem je to možnost, da ne ponovimo napak, ki jih je na področju varovanja, onesnaževanja in izkoriščanja kulturnih in predvsem naravnih posebnosti napravil razviti svet. Seveda danes za nas (Slovenijo) to ni enostavno, vendar pa je nujno, če hočemo kot majhen narod napredovati ekonomsko in moralno ter predvsem kulturno sami oblikovati svoj dragoceni življenjski prostor.

Če bo projekt za golf in hotel ekskluzivne kategorije v Kostanjevici na Krki uresničen, bosta s tem uničena nadaljnje kulturno poslanstvo nekdanjega samostana in naravni biotop okoliške krajine.

Prof. ANICA DRNOVŠEK
Ljubljana

• Če večina Jugoslovanov misli, da je za vojno ekonomijo, ekonomijo gra-beža in prerazdelitve mogoče doseči cilj, drugi del pa, da je to mogoče s proizvodnjo in trgovino, potem sta to dva nezdržljiva svetova, ki ju ne more združiti noben program. (Simoneți)

Skrivnostna kočevska dežela

Knjige o Kočevski in tudi zemljevidi ni moč kupiti — Stare knjige so pošle — Izšlo »Prekletstvo«

KOČEVJE — V kočevski knjigarni DZS je veliko povpraševanje po knjigi, ki bi opisovala Kočevsko, in po zemljevidu kočevske občine. Obojega pa nimajo, kar se nekaterim zdi celo neverjetno, saj je na primer neka ženska s Polzele pripotovala po knjigo o Kočevski v Kočevje, ker so ji na njeno telefonsko poizvedovanje povedali, da knjige nimajo. Ni verjela, da je kaj takega možno.

Po vojni sta izšli o Kočevski dve knjigi. Prvo, »Kočevsko«, je že leta 1956 izdalo Turistično opeševalno društvo v Kočevju. Opisuje ozemlje, ki ga obsegal takratni kočevski okraj. Druga knjiga, »500 let mesta Kočevje«, je izšla leta 1971, opisuje pa vso Kočevsko, njeno zgodovino itd. Obe knjigi sta že davno razprodani, kar velja tudi za leta 1983 izšlo knjigo

SKUPŠČINA INVALIDOV ŽE TRETJIČ V MIRNI PEČI

27. januarja je Društvo invalidov občine Novo mesto nad vse uspešno opravilo svojo redno letno skupščino, ki se je udeležilo 159 članov. Tekla je po ustaljenem programu v dvorani KD Mirna Peč, že tretjič zapovrstjo tam. V odmoru so nam postregli s čajem in pecivom, potem pa smo bili deležni še duševne hrane. Najprej so nam navdušili mirnopeški pevci s tistimi lepimi slovenskimi narodnimi pesmimi, ki ogrejejo srce, potem pa nas je gledališka skupina KD Mirna Peč spravila v smeh s komedijo Naši trije angeli. IO in predsedstvo se v imenu vseh delegatov iskreno zahvaljuje vsem: gospodinjam za pripravo čaja in peciva, gledališki skupini za predstavno (prav ta vsako leto pritegne več delegatov na skupščino), pevcevm za prelepo petje v dvorani in potem v gostilni Špolar, kjer so nam hitro postregli z okusnim kosilom in nam omogočili zares vesele trenutke. Petje je donelo iz vseh grl, zaplesali smo in preživeli res lep dan.

Zato še enkrat: Mirnopečani, hvala za vesele trenutke, ki so nam, invalidom, polepšali življenje, ne samo za ta dan. Spomini na sobotno doživetje bodo greli še naprej.

I. M.

SAMI SKRBIJO ZA BOLJŠE ŽIVLJENJE

SROMLJE — V zadnjih letih so Sromljani precej postorili v svojem kraju. Uredili so tiste ceste, ki so najbolj klicale po pomoči, in prostorom bivše vaške šole dali novo namembnost. V njej so namreč uredili dvorano in gasilni dom ter pridobili tudi boljše prostore za krajevni urad, pošto in trgovino. V lanskem letu so poskrbeli še za zunanjo podobo stavbe, ki je dobila novo fasado. V prihodnje bodo največ pozornosti posvetili boljši oskrbi s pitno vodo, še naprej bodo posodabljali krajevne ceste in se lotili prenove in dozidave mrliške vežice. Da bi vežica zares služila svojemu namenu in da ne bo več le orodjarnica, so že naročili projekt. Na Sromljah se zavedajo, da jim bo delo šlo precej počasneje od rok, če ne bo več sredstev od občinskega samoprispevka.

V Krki je treba porediti nove rake

Kaj so svetovale Dolenjske Novice natančno pred sto leti

Peto leto že poteka, odkar je bila prišla šiba božja tudi nad naše vode. Kakor je znano, pripetila se je leta 1885 pogubonosna račja kuga in razsajala tako hudo pri nas, da so iz najrakovitejših vod do čistega izgumili raki. Naša Krka, ki je redila najzlahajnejše rake, sloveče daleč po širokem svetu, je od tistega časa do danes opustošena in mrtva glede rašva. In več ali manj trpijo po kugi tudi naše druge reke in potoki. Če pomislimo, da je prihajalo leto za letom nad 20.000 gl d za »Kranjske rake« v našo deželo, dokler so bile vode še žive rakov, lahko umemo, kako veliko škodo nam je za leta in leta prizadela račja kuga s svojim pogubnim delom.

Iz same Krke se je izvozilo na leto čez 100.000 rakov, koliko se jih je povzilo pa prodalo? Razposlanih rakov se je domalo takrat za drag denar še največ v glavna mesta sednih in tujih dežel. Zaradi njih dobrote in lepote so krške rake povsod nad vse čislali in nadedli so jim slavno ime »Krški solo raki«, kar pomenja najzlahajnejše rake. Ti so imeli na vsakem trgu najvišjo ceno in največ kupcev. Sploh so bili tako svetovno in dobro znani, da bi se jih lahko prodalo, koliko jih je bilo. Kaj moramo storiti? V Krki je treba porediti nove rake. Če bomo tako ravnali, nadejamo se lahko najboljših uspehov. Delo zaseje je majhno, lahko, prijetno in kratkočasno, pri vsem tem pa jako hvaležno.

Franc Štriclej

Semičani in drugi so 16. januarja letos pospremili na semiško pokopališče Franca Štricleja, upokojenega mesarskega mojstra iz Semiča. Poklica se je izučil pri očetu, ki se je kot Kočevar priženil pred vojno na Sela pri Semiču, kjer je imel potem klavnico in mesnico. Franca so skupaj z očetom internirali v Italijo, od koder so ju kmalu vrnil v Ljubljano. Toda Franc se je znašel ponovno v Italijo, kamor so ga poslali v zapore, predem pa so ga skoraj ustrelili, ker se je nekdo zmotil in so ga dali med talce po uboju bana Natlačana. Po angloameriški zasedbi južne Italije so Franca sprejeli v šolo za tankiste. Pozneje so ga dodelili v I. prekomorsko brigado VIII. korpusa, kjer je bil podrejen generalu Drapšnu. Po demobilizaciji se je Franc vrnil v Semič ter se zaposlil in bil upokojen kot direktor metliške klavnice. Tudi po upokojitvi si ni dal miru. Zamenjali so mu oba kolka, a je delal kljub temu kot pred operacijo. V nedeljo, 14. januarja, mu je postalo slabo. Odpeljali so ga v bolnico, toda po nekaj urah je umrl. Pogreb, na katerega so prišli številni, je dokazal, kako so ga vsi spoštovali. Naj mu bo lahka zemlja.

OKOLJKONGRESNE

Okoli kongresa ZK Jugoslavije smo zabeležili nekaj resničnih in zanimivih, ki so bolj ali manj v zvezi s kongresom ZKJ.

DAN PRED KONGRESOM — Dober dan pred kongresom ZKJ je delegat za ta kongres občin Kočevje in Ribnica Jože Novak odšel oz. položil na dlako kapitalnega divjega prašiča. Očiščen je tehtal preko 100 kg. Strokovnjaki pa pravijo, da trofej (čekani) gotovo zaslužio zlato medaljo. Tako ne more nihče očeti, da priprave za kongres v Kočevju niso bile temeljite.

TRIDNI PO KONGRESU — Predsednik OS Zveze sindikatov Johan Bradac je preveč razgrete razpravljalce je P OS ZS, ki so se oglašali vseprek, pomiril: »Razpravljamo lepo po vrsti in kulturno, saj nismo na partijskem kongresu!«

OCENA OBČANOV — Kakor so začeli, tako so končali. Kongres je bil sklican predčasno, zato je povsem razumljivo, da se je predčasno tudi zaključil.

P-c

TUDI TI, MOŽ

MOKRONOG — Vsak četrtek ob 18. uri se makronaški moški rod (lahko) rekreira v šolski telovadnici pod vodstvom Jožeta Metelka. Krajevno žensstvo se je začelo podobno udeleževati že prej. Emancipacija je vsekakor na pohodu tudi v Mokronogu. Namreč maška.

DOMAČE TRNJE

• Letošnja zima je kot ekonomska politika — vse je zavito v meglo.
• Morje problemov je pogoltnilo že mnogo političnih neplavalcev.
• Nič čudnega, če je hrana tako draga, ko pa vsebuje administrativne »začimbe«.
• Kdor mnogo politizira, na bančnem računu profitira.

M. BRADAC

Prijateljstvo prek časopisa

Spoznali so se s pomočjo Dolenjskega lista

KOČEVJE — Pred nekaj leti smo objavili razgovor s kočevskim numizmatikom Jožetom Ožboltom. Zdaj pa smo pri njem zvedeli, da je prav zaslužio tistega članka, da sta z ženo navezala zelo pristranske stike z dolenjskim izseljencem Emilom Čermetom, ki od leta 1963 živi v ZDA, žal pa so se ti stiki pred dobrim letom tragično končali.

Najprej se je izkazalo, da je Emil Černe tudi numizmatik in sta z Jožetom Ožboltom izmenjala nekaj izkušenj o tem. Izkazalo pa se je, da je tudi on sladkorni bolnik, zaradi česar sta navezala tesne stike tudi z Ožboltovo ženo Tinco, ki pravi, da ji je pisal razna navodila o tej bolezni, postal tablete ipd. Emil Černe se je izkazal tudi za zelo doberga poznavalca vse Dolenjske in Kočevske pa tudi ljudi. Podrobneje pa svojevga porekla in od kod je doma, še ni povedal, pač pa je pisal, da bo to kmalu storil. Pisali so si tako rekoč vsak teden in zelo je bil nestrpen in nesrečen, če je pismo iz Kočevja zamujalo. Potem pa se je zgodilo, da Ožboltovi niso dobili odgovora že na dvoje pisem. Končno je iz Clevelanda prispelo pismo, datirano proti koncu septembra leta 1988. Pisava ni bila znana, v njem pa je pisalo (nekoliko skrajšano) tole:

»Jaz vam pišem ker sem dobila dva pisa na iz Vaše pošte na naš naslov Emila. Kaj nejsi vedel da je Emil umrl lejtos v septembru imu je sugar pa ney nič zatu umru on je od srca preč pršu: Moja sestra je pa

Tina Ožbolt

drugi dan po pogrebu šla v bolnico je še tam.

Jez zdej hišo merkam. Ali si ti kej zlahta... on je vse zapustu sjester v Ljubljano. Ona se piše Marija Murn v Vzemjna ulica 12 v Ljubljana...

Jez bol slabu pišem sem že stara drugu leitu bom že 80 letu.

Emil je imu lejp pogreb je šlo 48 car.

Lenny«
»Izgubila sva prijatelja, kakršnega je težko najti doma ali v tujini.« pravita zakonca Ožbolt, ki jima je bilo še posebno hudo, da nista mogla nikomur izreči usojalja, zato to poizkušata tudi tako, da sta nam — sicer z zamudo — o vsem tem povedala za časopis. Pravita, da sta za sozalež lahko pisala le Lenny, ki je sestra Emilove žene, in naj v njunemu imenu sozalež izreče Emilovi ženi, vendar spet ne vesta, če je sploh še živa, saj so jo po moževem pogrebu, kot je pisala Lenny, odpeljali v bolnišnico.

J. PRIMC

Me / 1990

Vabimo Vas na kulturno prireditev, ki bo 8. februarja 1990, ob 9. uri, v kinodvorani v Ljubljani.

V znanju o Ani Frank, njenem dnevniku, šidih in nizozemski, se bodo pomenili učenci višjih razredov. Nastopil bo pevski zbor in dramska skupina s prizorom iz dnevnika. Naš gost bo nizozemski likovni umetnik Dirk Hey.

Je republika žrtvovala Posavje?

Ob vsesplošni ogroženosti Posavja se ljudem postopoma odpirajo oči, čeprav mnogi ta hip še ne vedo, da si bodo morali postaviti popolnoma nove razvojne cilje. Nobenega dvoma ni več, da se tiste razvojne poti, na katere so se pred nekaj leti prisegali, danes zapirajo. Vsi plani so bili naravnani v kmetijstvo, a zdaj je kmetijstvo kot prednostna panoga blokirano z več strani. Znašlo se je v slepi ulici, ker sleherni investicijski prodor z objekti republiških razsežnosti prinaša s seboj nove omejitve.

Med prvimi je zagotovo psihološki učinek jedrske elektrarne, ki ga še bolj kot tu zaznavajo sio ali celo dvesto kilometrov stran, znorjati in zunaj slovenskih meja. To pomeni, da bo pridelke s tega območja ne bo kupcev, da bodo odklanjali posavsko sadje, pšenico, krompir, mleko in kdove kaj še. Zaradi tega strokovnjaki razmišljajo o dopolnilnih dejavnostih, o preusmeritvi na industrijske rastline, vendar ne na vse, ker tudi hmelj iz Posavja ne bo zaželen. Namesto vrtnin se bo v takih razmerah bolje odrezalo gojenje cvetja.

Po drugi strani pa na Krškem polju intenzivnega kmetijstva ni mogoče razvijati zaradi zaščite podtalnice. Če bo Slovenija hotela ta rezervat pitne vode zadržati, potem se mora nehati tudi farmsko onesnaževanje. Razen tega bo zemlje za kmetijske namene vedno manj. Po podatkih Zavoda za organizacijo poslovanja v Ljubljani bodo novi energetski, cestni in drugi objekti republiškega pomena prizadeli 27 odst. vseh površin ekološko in gospodarsko občutljivega Krško brežiškega polja še v tem desetletju.

Ljudje, ki živijo v Posavju, se osveščajo in najbrž ne bodo molče sprejemali vsega, kar jih ogroža, jim učičuje naravno in življenjsko okolje. Preveč tega so že sprejeli zaradi lakohernosti, pomanjkanja lastne ustvarjalnosti, znanja in kritičnosti, kar je bilo zanje draga šola. Iz te izkušnje je v regiji vzniknila zamisel za celovitejši pristop k snovanju jutrišnje podobe regije, za način, ki je v državah Zahodne Evrope nekaj običajnega.

Gre za projektno nalogo Razvoj podeželja posavskih občin in krajinska zasnova Krško brežiškega polja, in ta naj postane model za planiranje razvoja v zaokroženih regijah. Njen nosilec je Zavod za organizacijo poslovanja v Ljubljani. Za ta projekt je značilno, da bo vseoblastno alternativne predloge za investitorje in republiške komiteje in da bo zahteval celovitost izpeljave načrtovanih posegov z namenom, da bi obvarovali kar največ naravnih danosti posavske pokrajine in zaščitili življenje domačinov. Zaradi tega se strokovnjaki obračajo na javnost, skušajo jo pridobiti, da bi sodelovala pri oblikovanju svoje prihodnosti.

• To je pot h kompromisnim rešitvam, ne k temu, da so v Posavju dolžni sprejeti prav vse investicije, ki jih ponuja republika. Gre za možnost, da ljudje povedo, kaj zavračajo, če ne želijo pristati na uničenje tega dela Slovenije, četudi ga je morda republika na tihem že zdavnaj žrtvovala. Ko se prebivalec Posavja še sanjalo ni, kaj je jedrska elektrarna, je bila ta že zarisana na Krškem polju, in prav tam so jo tudi postavili. Odpora je bilo malo, skoraj nič, saj so jo tedaj prikazovali celo kot turistično privlačnost in nevedneži so bili ponosni nanjo. Toda razvoja ni pospešila, obratno, omejila ga je in ga še omejuje.

Posavje ostaja nerazvita regija, če odšte-

jemo nuklearno in papirnico v Krškem. Strokovnjaki, ki so za izpeljavo projektne naloge obiskovali ljudi in podjetja, so prišli do spoznanja, da je ta predel manj razvit od Gorickega. Morda bo komu vzel sapo, ko se bo spomnil, kako visoko se po narodnem dohodku uvršča krška občina. Domačini poznajo razmere, poznajo težko življenje v hribovitih vaseh, vendar večinoma ostajajo pasivni in ne znajo presekat začaranega kroga neperspektivnosti celotnega prostora, ki ga mladi zapuščajajo velikim investicijam navkljub. Taki posegi žal samo povečujejo neuravnoteženo izrabo naravnih danosti in omejujejo razvojne možnosti na več področjih hkrati.

Posavje je ekološko zelo obremenjeno kljub nerazvitenosti. Po dolini se vije umazana Sava, v kateri že desetletja umira vse živo, zato ribe, ki še zaidejo vanjo, niso užjine. Tudi Krka ni več zelena kot včasih. Gozdovi propadajo zaradi umazanega ozračja, zaradi zniževanja podtalnice pa v Krakovskem gozdu hira nižinski hrast, največje bogastvo tega območja. V Vrbinu ob Savi rušijo naravno ravnovesje talovoli nasadi, v katerih uničujejo s škroplivi vso podrast. Gozdarji nasprotujejo preobširnim melioracijam, s katerimi kmetijci pridobivajo nadomestne površine za izgubljena zemljišča in izboljšujejo pridelek na slabših površinah.

Zadnje čase povečujejo psihološki učinek tveganja na tem območju nedavni potresni sunki, ki so ustavili nuklearno. Posavje je za potrese bolj občutljivo kot drugi deli Slovenije. Krško — brežiško polje je tektonska udorina, skozi katero vodita dve potresni liniji in se križata v brežiški občini, so minuli teden slišali udeleženci na posvetu, ki ga je pripravila zbornica v zvezi s projektom za razvoj posavskega podeželja in krajinsko zasnovo Krškega polja. Gre torej za ponovno preverjanje razvojne strategije, za to, da poleg obstoječih objektov, ki so najhu zlo, prebivalstvo dobi materialna zagotovila za obstoj, za usmeritve, ki ga ne bodo samo ogrožale, ampak pripomogle h gospodarskemu razcvetu, k popravljanju napak iz preteklosti in preprečevanju novih ekoloških katastrof.

J. TEPPEY

Generali sanjajo nadzvočno

Če zadevo pripeljemo do karikature, je mogoče reči, da bo država, katere najbolj vodilna sila šteje glasove svojih delegatov dobesedno na roke, da bo torej ta in taka država v naslednjem desetletju naredila nadzvočno večnamensko bojno letalo. Primerjava je groteskna, po drugi strani je namreč jasno, da ima izdelava superonika ali kakšne podobne tehnološke nadve vrhunske zadeve bolj malo opraviti z dejstvom, ali prebivalci države kandidatke verjamejo ali ne v boga, čarovnice ali pa recimo Lenina. Verjetnost, da letalo ne bo letelo, kot se spodobi, pa je vendarle premo sorazmerna s količino omenjene in neomejene miološke šare.

Potem ko so državljane Jugoslavije postavili pred dejstvo, da bo naša vojaška industrija v naslednjih desetih letih za projekti nadzvočne ptice porabila okoli tri milijarde mark, kar je letno 300 milijonov te vrste denarja, in potem, ko se je premier Ante Marković v letalskem inštitutu samovšečno slikal s prav takšnimi generali, je treba najti čas tudi za nekaj vprašanj, čeprav je upanje, da bodo dobila odgovore, manjše od makovega zrnca.

Zakaj gre generalski vrh, ohrabren s triodstotnim davkom na več kot 99 odstotkov vsega, kar je naprodaj v tej državi, ponovno v projekt, ki so ga javnost in tudi strokovnjaki ocenili za megalomanskega, negospodarskega in predvsem nepotrebne? Kaj bo naši državi nadzvočno večnamensko letalo v Evropi, ki hrepeni po miru? Če to letalo res tako krvavo potrebujemo, zakaj ga ne bi raje uvozili, kar bi bilo nedvomno ceneje? Na svetovnem trgu je orožij so letala za vsako mero in okus. Kakšno je zagotovilo za kakovost tega letala, če vemo, da je bilo zadnje jugoslovansko letalo, sposobno pogledati v oči svetovni konkurenci, izdelano pred drugo svetovno vojno? To je bil legendarni IKA. Z izjemo SA-49, ki pa je zamudil svoj čas, saj je prihajal rod reaktivcev, Jugoslavlani po vojni nismo naredili vojaškega letala, ki bi bilo deležno večje pozornosti letalske svetovne javnosti. Konec koncev se uspešnost katerega koli letala meri s prodajnim metrom. Koliko galebov, jastrebov ali G-4, ki so jim določeno, vendar zapoznalo kakovost dali tuji strokovnjaki, smo prodali na tuj? Recimo vsaj neuvrščenim prijateljem, ki jih tako ali tako ne bi nikoli plačali. Ali pa zgodba o letalu Orel, ki smo ga načrtovali in začeli izdelovati skupaj s prijateljsko Ceausesucjevo Romunijo. Prva stopnja debakla je bila, da se je transilvanski lisjak umaknil iz tega projekta, imenovanega juro, druga, še vedno aktualna stvar pa je, da Orel ni približno ni takšno letalo, kot so si in so nam obetali. Zdej večinoma prav pohleвно prevaža naokoli izvidniške kamere, kar je posebno všeč pacifistom, generalom pa precej manj.

Bo o novem letalu kaj rekla tudi zvezna skupščina Jugoslavije? V bogati Nemčiji je te dni cel hudič, ker državljani ostro nasprotujejo gradnji podobnega stroja za paradne nastope in morebitno ubijanje sovražnika. Zakaj je naš vojaški vrh nastopil s tako finančno in tehnološko orjaškim projektom v času, ko je država dobesedno na dnu, kaže pa, da je za tem dnom lahko še eno dno? Dobro poučeni trdijo, da zato, ker je naša vedno tako hvaljena vojaška industrija v krizi. Da je tu košček resnice, potrjuje podatek, da so generali ob prvem, zavrnjenem poskusu predstavitev te pobude investicijo utemeljevali s težavami naše letalske industrije. Če je bila ta industrija v težavah tedaj, je danes kvečjemu še bolj.

Projekt novega letala naj bi — to je eden najbolj za javnost uporabnih argumentov — prinesel v našo državo nove bazične tehnologije, torej tehnološki razvoj, uporaben tudi za civilno rabo. Tu je treba najprej povedati, da je imela naša letalska industrija kar dovolj priložnosti za vnos sodobnih tehnologij na temelju letalske kooperacije z Zahodom (zakaj jih ni izkoristila, je samo naš problem), drug, precej močnejši protargument tej pripovedki pa je od tehnologov in ekonomistov normalnih držav ugotovljeno dejstvo, da bi imeli za enak denar, investiran v civilno industrijo in civilne raziskovalne organizacije, nekajkrat več bazičnih tehnologij, ki bi bile neposredno in takoj uporabne v civilni in tržno usmerjeni industriji. Tako menijo celo Sovjeti, vlesila na področju vojaške letalske tehnike. Prav tako se ve tudi, da naložbe v vojaške projekte — še posebej velja to za področje letalstva — omogočajo zelo omejeno zaposlovanje. Z enakimi naložbami v civilno industrijo bi odprli do štirikrat več delovnih mest.

• Gre torej za projekt, ki bi zadovoljil napuh in samovšečnost dela naših oblast, vojaškega lobija (terja slednji darilo, ker ni potegnil z jugoslovanskimi hegemonisti?) in vojaškoindustrijskih velikani, ki so brez dela. Če vojaški vrh, letalci in obramba države res potrebujejo nadzvočno letala tudi še za kaj drugega

kot za nizko preletavanje Prištine, jim jih bomo kupili. Če pa bodo še naprej vztrajali na neznanski domači pameti, pa bi jim za začetek svetoval uporabo vsaj približno verjetnih podatkov. Projekt letala z lastnostmi, kakršne naj bi imel naš superonik, ne velja piškave tri milijarde mark, tak projekt stane nekajkrat več, torej večkrat po tri milijarde mark. Takšna vsaj je izkušnja držav, ki so tu in tam že naredile kaj nadzvočnega.

M. BAUER

Krško ne gleda več samo rdeče

Politični zemljevid krške občine je bil dolgo obarvan samo rdeče. Predstavniki novih strank, ki so se začele pojavljati pred novim letom precej kasneje kot v ostalih delih Slovenije, pravijo, da se niso pojavili tako pozno, ker bi bila krška občina zadnja pravoverna realsocialistična trdnjava v Sloveniji. Nekdanji alternativci in sedaj povsem legalni sestavni del politične infrastrukture so mnenja, da je bila zakasnitev posledica dolgoletne politične apatije, o kateri pa sedaj ne bi mogli več govoriti.

Gotovo ni naključje, da so se v Krškem najprej pojavili Zeleni, katerih delovanje je bilo najprej tudi najbolj odmevno iz povsem razumljivih vzrokov. Krška občina pač šteje med najbolj onesnažene v Sloveniji, zato Zelenim ni bilo težko začeti politično delovati, prav tako pa jim ni bilo težko najti somišljenike. Za njimi so se pojavili socialdemokrati in nazadnje krščanski demokrati, ki pa imajo tudi največ članov in bodo nemara to številčno premoč ohranili.

Predvolilni boj se je že začel, vendar ne samo med opozicijo na eni strani in Strako socialističnega samoupravljanja na drugi strani, marveč prihaja do prvih polemik isker med opozicijskimi strankami. Zeleni si lastijo primat na ekološkem področju in očitajo ostalima dvema strankama, da sta v svoje programe zapisali podobne naloge kot Zeleni. Socialdemokrati se malce ograjujejo od militantne ekološke politike Zelenih, ker pač hočejo imeti elektriko in se ne nameravajo odpovedati vožnjam z avtomobili. Prav tako socialdemokrati ne sprejemajo politike krščanskih demokratov zlasti v tistem delu programa, ki je proti abortusu. Podrobnejša analiza pa bi našla še kakšno nasprotje, vendar ta nasprotja sedaj ne prihajajo na dan, ker se opozicija ravna po Demosu, ki naj bi skupaj predstavil opozicijske ambicije. Tako bodo vse opozicijske stranke terjale, naj se spremeni sestava občinske volilne komisije, v kateri naj bi dobil svoje mesto tudi predstavnik Demosa.

• Opozicijo je strah, da politična igra ne bo poštena, kajti Socialistična zveza ne nastopa kot nova stranka, marveč je v predvolilni boj poslala svoj politični aparat po krajevnih skupnostih, ki obstaja še od nekdanje SZDL. Kljub vsemu pa v krškem Demosu računajo, da bodo na volitvah zmagali, čeprav je še skrivnost, s katerimi kandidati bodo konkurirali za osrednji občinski funkciji, to je predsednika izvršnega sveta in predsednika občinske skupščine.

Po njihovem mnenju bi moral biti prvi mlad in sposoben ter dinamičen človek, drugi pa ugleden starejši občan, ki bi užival ugled med vsemi občani. Ko bodo volitve za nami,

pravijo in krški opoziciji, bo tudi konec Demosa in tedaj bodo stranke nastopile samostojno.

Naloga krške opozicije je, da razbije monopol ZK, da se vendarle začne pravi boj za boljše življenje, za sistem, v katerem bodo imeli vsi enake možnosti. Prva znamenja uspehov na tem področju se kažejo, saj je precej članov tako imenovane občinske uprave prestopilo med socialdemokrate, na občini bodo ukinili osnovno organizacijo ZK. Da se nekaj premika, kaže tudi optimizem enega izmed prvakov krščanskih demokratov, ki upa, da bo po osmih letih »svobodnega umetništva« in preživljanja z aktiviziranjem in podobnimi priložnostnimi deli, kot učitelj dobil delo na šoli.

J. SIMIČ

Rento odklanjajo, zemlje ne

Vprašanje kmetijske rente je v Posavju odprto od prvega osnutka lokacijskega načrta za hidroelektrarno Vrhovo. Takrat je predsednik republiške vlade Dušan Šinigoj obljubil, da bodo vse nerešene zadeve urejene pri drugem energetskem objektu, pri Boštanju.

Prizadeji so upali, čakali in ubrali vse zakonite poti, da bi stvari stekle po pravih tirnicah. Prek zbornice so dosegli, da je komitee za kmetijstvo skupaj s fakulteto pripravil dve različici rešitev.

Po prvi naj bi zakon določil, kako zagotoviti enak obseg kmetijske proizvodnje, kako plačati melioracije in nadoknaditi izpad pridelka za čas usvoabljanja nadomestnih zemljišč. Druga varianca je predvidevala, da bi po republiškem dogovoru izplačali neke vrste rento v ustrezno povečanem nadomestilu za spremembo namembnosti zemljišč.

• Obe varianti sta prišli na dnevni red seje izvršnega sveta, toda komiteji za promet, energetiko in industrijo so imeli pomisleke, ker bi to preveč podražilo gradnjo. Tako je po lanskem poletju zadeva obmirovala in vlada ni predložila skupščini v sprejem zakona, kot je napovedala.

Medtem je zagledal beli dan popravljeni predlog lokacijskega načrta za elektrarno Boštanj. Odškodnine za zemljo in izpadli dohodek se sestavljavcem v njem sploh ni zdelo vredno omenjati. Niti toliko pozornosti ji niso namenili kot v osnutku.

Zahteve kmetijske zemljiške skupnosti Sevnica, s katerimi se je ta obračala na republiko, so, kot kaže, tri leta zapored pristajale v košu in tako bo vse dolje, dokler bo lokacijski odlok le pogajalski dokument med investitorjem in občino, dokler ne bo odražal tudi kmetijskih interesov. Po vsej verjetnosti so se republiški komiteji otrešli obveznosti in jih prenesli na novi parlament, vendar kmetijski minister obljublja, da bo vlada naredila odločilni korak še v tem mandatu. Kmalu se bo videlo, če ni to tolažba za tiste, ki so jih pustili na cedilu. Zagotovo pa lastniki kmetijskih površin ne bi bili izigrani, če bi Slovenija sprejela pravila igre vnaprej.

J. TEPPEY

Avto, po imenu lepota moči

Če ne veste, kaj je reklama, prislusnite tej zgodbi.

Vsi smo videli televizijsko reklamo za renault 5. Prelepa mladenka in postaven fant se zbudita vsak v svojem stanovanju, se uredita, vsa elegantna sedeta vsak v svojo petico (njena je rdeča, njegova pa črna) in se odpeleja. Bleščeči zadevi se srečata, ko se njuni cesti združita v eno, za hip ali dva se ujmeta tudi pogleda, nato pa je na ekranu zgodbe konec, mi pa vemo, da se je komaj začela.

Petice so šle tudi pred to reklamo dobro v denar, spot pa je imel še en, in to kar neznanjski učinek. Slovenski najstniki so izropali trgovine, ki so imele na zalogi tip spodnjic, v katerih se je v zgodbi prebudil mladenič. Če ni denarja za R 5, je mogoče tudi s pravnimi sredstvi osvojiti žensko svojih sanj.

Renault pa bo seveda še naprej prodajal samo avtomobile. Njegov slovenski partner IMV Revoz je minuli teden na s soncem obsijanem Bledu jugoslovanskim kupcem predstavil renault 19 chamade, ki se od že znane

merilniku goriva, ogretosti motorja in ravni olja. Volan je neposreden, udoben pri parkiranju, pri nad 150 km na uro pa veste, da ga imate. Tu je seveda še kar ugledna množica različnih stikal, ogrevanje zadnjega stekla, zadnja meglenka in vse štiri utripalke so standard, zelo dobro pa je urejeno zračenje in ogrevanje, s čimer so Francozi utišali govornice, da na tem področju niso mojstri. Eleganta in kratka ročica petstopenjskega menjalnika je natančna, vzvratna prestava ima zaporo.

Pedala so dobro razvrščena. Ker pa so ljudje vsak dan večji, v GTS pogrešamo nastavitve voznikovega sedeža po višini.

Poraba goriva je za GTS (po ECE) 5.1/6.6/7.9 litra bencina na sto kilometrov. Kdor hoče od motorja energy, ki se zelo lepo vrti, kaj več, bo seveda prestavljal tik pred rdečim poljem na merilniku vrtljajev in pozabil, kaj v priročniku piše o porabi. Toda tako je z vsemi avtomobili na tem svetu, nedvomno pa se z mirnejšo vožnjo da loviti po-

vpredna tovarniška poraba. Ta je 6.5 litra na 100 kilometrov. Za družinskega voznika, za katerega je delan chamade GTS, je avto kar živ. Od 0 do 100 km na uro pospeši v 12.2 sekundah. Najvišja hitrost je po tovarniških podatkih 173 km na uro.

Model GTX je za 10 km na uro hitrejši, pospešek pa je že kar spodobnih 10.7 sekund. Kar lepo se potuje tudi z dizelšem; tovarna obljublja več kot 160 km na uro, pospešek pa je 15.7 sekunde do 100 na uro, kar pomeni, da ste na startu v nadlego kakšnemu prenapihnenemu lastniku jugo-beemveja. Babiče, matere, žene, zaročenke in ljubice bodo vesele že omenjenega prtljažnika, ki se odpira dovolj visoko in ni podoben slabo pospravljeni drvarnici.

Kar se voznih lastnosti tiče, je R 19 chamade avto, ki zadovolji tako nedeljskega voznika, kot rutinerja, ki zna izkoristiti sicer ne pretiranih 80 konj. Avto je lahko vodljiv, prednji pogon odpusti tudi kakšno večjo napako, zavore so solidne. Kdor bi hotel kaj več, bo moral izbirati med preostalimi opcijami tega modela, kot rečeno, jih je deset. To pa je že popolnoma druga zgodba. Tudi o konjih krepko čez stotico, šestnajstventilskih motorjih in zavorah ABS.

Za naše razmere pa je R 19 chamade GTS tako rekoč avto sanj, kupovali ga bomo pod reklamnim geslom »Lepota moči«. Kdor si ga bo lahko privoščil, naj nima občutka manjvrednosti; R 19 je evropska uspešnica, vsak dan naredi 3.000 bleščečih se kosov. Zelo radi ga kupujejo tudi Nemci, ki vedo, kaj je dober avto, saj kar nekaj takšnih tudi izdelujejo. Edina resnična napaka R 19 chamade je, da ob nakupu enega podarši državi.

M. BAUER

Izmed reševalcev 2. nagradne križanke je zreb izbral MARICO KOŠMÉR s Hriba v Loškem Potoku. Za nagrado bo prejela knjigo NA zvezdah spočeti, ki jo je napisal svetovno znani pisatelj H. G. Wells, v nji pa so zbrane fantastične zgodbe. Nagradjenki čestitam in ji želimo prijetno branje.

Rešitev današnje križanke pošljite najkasneje do 12. februarja na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 2.

NAGRADNA KRIŽANKA

KEM SIMBOL ZA ZVEPLO	FINSKA EPOPEJA	KROŠNJAR	SESTAVIL J UDOR	PECLJAST MEŠČEK	ETIOPSKI KNEZ	IVAN CANKAR	STARA FENIČANSKA LUKA	TETA	ZGOD. MESTO V SZ. FRANCIJI
			VRH V HIMALAJI PESNIK ZUPANČIČ						
ČEŠČENJE									
OKRASNA VODNA RASTLINA ZVEZDICA						DEL POSODE LISTANKOVA ZA VARTVO OTROK			
						PEVKA BAEZ TUJE ŽENSKO IME			
							SOUSTANOVITELJ JE ZVITSKEGA REDA		KRAJ PRI NOVI MESTU
DL	VNET PRISTAS	ORAC	PRODUKT VARIJENJA EDINCA		NAŠ OTOK NAPAD		KRAJEVNA SKUPNOST SIKARKA KOBILCA		
POVRŠINA					LETOPISEC RIMA				
ČASOVNA ENOTA			MESTO V PIEMONTU (VINCI) DENARNA OMARA			SLOVNIČAR AASEN POD			
NRAVNOST				OBZIRNOST KEM SIMBOL ZA TITAN			IGRALKA GARDNER POVRŠINSKA MERA		
KODOR LJUBI PATOS						GORSKI HRIBET			
PRODAJALNA TOBAKA						VRSTA PAPIGE			

REŠITEV 2. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 2. nagradne križanke se glasi: DEMOS, AMON, TEKTONIKA, ANA, DOLAR, NEBES, APO, JOŽE PUČNIK, ALE, SKOK, LAPON, RIO, LAST, ARKUS, OMEN, TR, KARSTENIT, MAT, ERA, AGITACIJA, TAS, NOJ, NOTAR.

MISLI

Slovenci — bili so vedno le molčeči težaki pri obči zgodovini.

J. MENCINGER

Narodno-domovinska fiktivnost človeka ali takšno človeškega bitja se pokaže kot neodpravljiva strukturalna poteza človeškosti človeka, katere ukinitvev bi bila enaka razčlovečenju.

I. URBANČIČ

Uresničil je sanje iz otroštva

Stoletnica smrti slavnega arheologa Schliemanna — Našel je Trojo, bajne zaklade starih kraljev in prazgodovinsko palačo v Tirinsu

Letos poteče že sto let od smrti enega največjih raziskovalcev preteklosti, očeta arheologije Heinricha Schliemanna. Le malo ljudi se lahko pohvali s toliko in tako velikimi uspehi, kot jih je v svojem življenju nanizal nemški veletrgovec in samouki arheolog. Za svoje mesto v galeriji velikih svetovnih osebnosti se ima v prvi vrsti zahvaliti Homerju, svoji veliki ljubezni do tega davnega pesnika in neomajni veri v resničnost njegovih sporočil. Ker ni verjel, da so čudovite zgodbe o bojih za Trojo in zapisi iz Odiseje samo plod pesniške fantazije, marveč je v njih videl zapise o davnih resničnih dogodkih, je stopil na pot epohalnih odkritij. Trajno se je zapisal med tiste genialne posameznike, ki so kot nestrokovnjaki odpirali nove poti v znanosti. S Schliemannom so povezana odkritja Troje, kraljevskih grobnic pri Mikenuh, odkritja v Tirinsu in Orhomenu. Vse to so dandanes temeljna arheološka odkritja.

Heinrich Schliemann se je rodil leta 1822 v revni pastorstvi družini na Mecklenburškem v Nemčiji. Njegov oče je bil humanistično izobražen in je malemu Heinrichu pogosto pripovedoval o bojih in dogodivščinah Homerjevih junakov. Sedemletni Heinrich je v nekem pogovoru z očetom samozavestno dejal: »Ko bom velik, bom našel Trojo in kraljev zaklad.« Vsi imamo svoje otroške sanjarije, uresniči pa jih le malokdo. Heinrich Schliemann jih je.

Njegovi prvi koraki v samostojnost niso prav nič kazali, kaj bo iz fanta. Štirinajst let star je šel za vajenca v špecejsko prodajalno v Fuerstenbergu, kjer je pet let in pol pometal trgovino, prodajal slanine, žganje in mel krompir za destiliranje. Potem je odšel v Hamburg, se vdinjal za mornarskega učenca, a že na prvi plovbi doživel brodolom, dal slovo morju in postal pisarniški sluga v Amsterdamu. Tu se je v skromni podstrežni sobici začel učiti tujih jezikov. Odkril je

lastno metodo učenja, nedvomno učinkovito, saj je v dveh letih gladko govoril in pisal šest svetovnih jezikov. Med drugim je bil edini v Amsterdamu, ki je znal rusko.

Tudi na poslovnem področju je bil izjemno uspešen. Pisarniški sluga je v ne-

Starodavne Mikene so šele s Schliemannom odkrile sijajno preteklost in svoje zaklade. (Foto: MIM)

kaj letih postal uspešen veletrgovec, ki je trgoval in potoval po vsem svetu. Kot trd poslovec si je nakopičil tudi veliko premoženje. In šele kot milijonar se je leta 1863 umaknil iz trgovine in se posvečil izključno študijem.

Naučil se je še novogrščine in z enako lahkoto tudi Homerjeve grščine. V celoti je obvladal 19 jezikov. Njegov izredni jezikovni talent lepo izpričujejo popotni dnevnik; pisal jih je v jeziku dežele, kjer je med pisanjem bival.

Z arheologijo se je začel ukvarjati leta 1868. Tisti čas ni nihče verjel, da se za Homerjevimi pesnitvami skriva zgodovinska resničnost. Schliemann pa je to vero ohranil od otroštva in z njo se je lotil svojih prvih izkopavanj. Sreča ga je spremljala tudi pri tem. Sledeč opisom v Homerjevih pesnitvah, se je pri iskanju Troje odločil za grič pri vasi Bunarbaši, kamor tedanji zgodovinarji stare Troje niso postavljali. Zagrizeno kot vsega v svojem življenju je leta 1870 s sto delavci lotil izkopavanje. Niso ga odvrnile ne mrzlice, upornost delavcev, težave s turško oblastjo in posmeh učenjakov. Kopal je in odkril, da grič dejansko skriva ostanke starih mest, ki so jih pred tisočletji postavljali eno za drugim na ruševinah prejšnjega. Našel je Trojo. Svet je bil navdušen, učenjaki pa se Schliemannu niso več smejali.

Na zadnji dan izkopavanja, 15. junija 1873, se je Schliemannu sreča na široko nasmehnila. Našel je prvi zaklad: nakit in predmete iz zlata in slonove kosti. Navdušeni Schliemann je mislil, da je odkril Priamov zaklad. Kasneje so arheologi ugotovili, da gre za zaklad mnogo starejšega kralja. Tudi pri točnem določevanju temeljev stare Troje se je Schliemann zmotil. A nič zato, našel je Trojo in našel je kraljev zaklad. Sanjarije 7-letnega fantača so se uresničile.

Leta 1876 se je lotil izkopavanja pri Mikenuh. Iskal je kraljeve grobove. Ponovno se je zanesel na svoj nos in svoje razumevanje zapisov. 6. decembra je odkril prvi grob, nato še štiri. V grobovih so bili posmrtni ostanke 15 ljudi, pokriti z dragulji, z zlatim nakitom, maskami in drugimi predmeti, ob njih pa dragoceno orožje. Schliemann je bil prepričan, da je našel grobove legendarnega Agamemnona in njegovih tovarišev. V resnici je odkril grobove vsaj 400 let starejših kraljev. Toda tudi to njegovo odkritje je bilo tako v znanstvenem kot v gmotnem pomenu neprecenljiv zaklad. Schliemann je odkril pramater evropskih kultur.

Tretje veliko Schliemannovo odkritje je prazgodovinska palača v Tirinsu, ki je kot prva razgrnila svoj tloris. Z njo je bil Schliemann na sledi kretsokominojski kulturi. Ukvarjal se je z mislijo, da bi izkopaval knosko palačo, vendar je načrte opustil. To veliko odkritje je kasneje opravil Evans. 1890. leta se je Schliemann odpravil domov, da bi božič preživel z družino. Na neapeljskem trgu Santa Carita se je zgrudil na tla in naslednji dan umrl. Njegovo truplo so prepeljali v Atene, kjer so se od velikega ljubitelja grške civilizacije poslovili predstavniki vseh tamkajšnjih znanstvenih ustanov, grški kralj, prestolonaslednik in diplomatski zastopniki tujih držav.

MIM

zgodilo se je...

Berlinski zid je lani simbolično padel, zdaj pa ga tudi zares podirajo. Najprej so odstranili betonske plošče v četrti Mitte. Deli teh plošč so tudi že na prodaj kot spominki.

Na Japonskem so bili pred kratkim kar ob oba dotlej najstarejša prebivalca. Najprej je umrl Ejdzū Curu, star 110 let, teden dni kasneje pa tudi Micu Fudzisava, stara 113 let. Najstarejši človek na Japonskem je zdaj 111-letna Vaka Sirahama.

Stokanje dreves

Ali insekti slišijo stokanje oslabeled dreves?

Ko drevo dlje časa muči žejta ali kako drugače oboli, začne stokati. Krike izmučene rastline zaslišijo njeni sovražniki insekti, ki tako zvedo, da je rastlina šibka in manj odporna. Stokanje drevesa je zanje znamenje, da lahko napadejo.

To je slišati zelo nenavadno in kot v pravljici, pa vendar se morda v osnovi prav nekaj takega zares dogaja v naravi.

Raziskovalci rastlin so namreč odkrili, da nekatere rastline oddajajo nekakšno ultrazvočno cvrkotanje, kadar so v stresu zaradi suše. Cvrkotanje se jača, kot se povečuje stres. Robert Haack, raziskovalec ameriškega gozdnega urada, je prišel na misel, da bi te ultrazvočne glasove dreves lahko zaznali različni drevesni škodljivci. Rastline bi se tako same izdajale, da so manj odporne.

Haack je s sodelavci eno leto snemal ultrazvočno stokanje različnih dreves. Pri upočasnjem predvajanju so posnetki slišni tudi človeku; ultrazvočno oglašanje dreves je slišati kot nekakšno bobnenje. Nato je poskusno pošiljal posnete ultrazvočne glasove v določene dele drevesa ter ugotavljal, kako se na oddajanje odzivajo škodljivci. Ugotovil je, da so se raje odločali za tiste dele drevesa, kjer je oddajal krike, kot za tiste, kjer jih ni bilo.

Saj ga ni moškega, ki bi veliko razmišljal o ženskah in jih hkrati vendar le cenil; moških je dvojce: prvi zaničujejo žensko, drugi pa niso o njej nikdar delj in globoko razmišljali.

O. WEININGER

Kaj je povedal praplankton

Školjke, stare več kot 40 milijonov let, so razkrile, kaj se je dogajalo s svetovnimi morji

Dandanašnji je voda morij in oceanov toplejša na površju kot v globinah. Pred 40 milijoni let pa je bilo obratno. Dokaze za to so znanstveniki našli na 3000 metrov visokem podvodnem grebenu Maud blizu Antarktike.

Greben leži na geološko zelo stabilnih tleh in se kakih 75 milijonov let njegove položaj ni nič spremenil. Raziskovalci so v plasteh grebena našli prazgodovinski plankton, v njem pa so med drugim odkrili tudi drobne školjke z lupinicami iz kalcijevega karbonata. V molekulah te snovi se nahaja težki izotop kisika 18. Prav ta izotop je bil zelo zgovoren.

Raziskovalca James Kennett in Lowell Stott sta z analizo vsebnosti izotopa v lupinicah praplanktona iz vzorcev, ki sta jih pobrala iz več globokih vrtnj v grebenu, presenečena ugotovila, da je bilo izotopa največ v vzorcih z vrha, manj pa v vzorcih iz večjih globin. To lahko pomeni le eno: da je bila pred milijoni let voda tega dela Zemlje na površju hladnejša kot v globinah.

Na računalniku sta potem obdelala model praoceanov izpred 40 milijonov let in ugotavljala, kakšne so bile takrat razmere, da je lahko prišlo do take razdelitve toplih in mrzlih voda. Danes po-

teka izmenjava morskih voda tako, da morski tokovi nosijo tople vode v polarna območja, kjer se voda ohladi. Ker ima hladna voda večjo gostoto kot topla, potone in se potem z globinskimi tokovi razliva po dnu svetovnih oceanov.

Pred več desetmilijoni let pa je bilo drugače. Morje ob Antarktiki in severnem polu je bilo sicer hladno, vendar ne zamrznjeno. Pod hladnimi površinskimi vodami so pritekale tople gmote zelo slanih in zaradi gostih morskih voda. Za dotoke teh voda je skrbel veliki kanal, vendar plitev praocean Tetis, ki je ležal med Evrazijo in Afriko. S približevanjem obeh kontinentov se je Tetis krčil in izginjal. Morje ob zemeljskih polih je dobivalo vse manj zelo slane in goste vode iz Tetisa, zato se je ohlajalo in sčasoma je manj slana voda zamrznila v polarno kapo večnega ledu. Ves sistem kroženja voda svetovnih morij pa se je temeljito spremenil.

«Če najina teorija drži,» pravi Kennett, »potem nam lepo kaže, kako subtilno je zastavljeno zemeljsko okolje. Niso potrebne velike spremembe, da pride do velikih učinkov.»

Dogajanja iz davnin nas tako opozarja na pravilen odnos do okolja.

Zemljožrci

Nenavaden obred uživanja glinenih tablic

V gvatemalskem mestu Esquipulas se veliko romarjev zbira v tamkajšnji baziliki k čaščenju Črnega Kristusa, kot pravijo lesenemu razpelu v cerkvenem oltarju. Med čaščenjem Črnega Kristusa pa prihaja do za nas dokaj nenavadnega običaja. Romarji se ne posvečajo samo molitvi, marveč čaščenje povezujejo z uživanjem glinenih tablic z verskimi simboli, ki jih prodajajo pred cerkvijo, mogoče pa jih je kupiti tudi drugod. Uživanje teh nedvomno pravih okusnih tablic naj bi jim pomagalo pri pršnjah.

Gre za geofagijo ali zemlježrstvo, kot bi rekli po naše. Običaj je razširjen v Afriki, Mehiki in Srednji Ameriki. Predvsem se h geofagiji zatekajo ženske v času nosečnosti. Uživanje ilovnatih tablic z verskimi simboli naj bi varovalo nosečnice pred različnimi nevarnostmi in zagotovilo tudi srečen porod. Nekatere ženske jedo glinaste tablice tudi kot sredstvo za preganjanje jutranje nosečnice slabosti.

Raziskovalci, ki so si nekoliko podrobneje ogledali nenavadni običaj, pravijo, da gre pri geofagiji predvsem za verski obred, ki ima najbrž predkrščanski izvor. Ne izključujejo pa možnosti, da ima običaj tudi določene dobrodejne učinke na delovanje telesnega organizma.

MINI ZANIMIVOSTI: NA SEZNAMU 323 ZNAMENITOSTI

Na Unescovem seznamu svetovne in naravne kulturne dediščine so štiri nove znamenitosti. Zdašnjim spomenikom so dodali še: Olimpijo na Peloponezu, zgodnjeotoko cistercijsko opatijo v Alcobaci na Portugalskem, razvaline budističnega samostana v Sanchiu v Indiji in ismansko divjino. Tako je zdaj na seznamu 323 naravnih in kulturnih spomenikov. Med deveterico iz naše države so tudi Škocijanske jame kot edini slovenski spomenik, ki je prišel na svetovni seznam.

za točilno mizo v pritličju nekaj naročiti in da bo kmalu nazaj. Tako je Francelj s praznim litrom obsedel sam. Čakal je in živčno pogledoval na uro; Kmalu bodo zaprli trgovino in jutri je nedelja. Toda tega presnetega Ferčija ni in ni hotelo biti. Da bi ga šel pa klicat, naj plača zapitek, pa le ni kazalo.

Prostor se je pričel počasi polniti, kajti na večerjo so prihajali že stalni gostje. Ni kazalo drugega, poklical je natakarka in plačal ves zapitek. Kar stisnilo ga je v prsih, ni predvideval, da je tako drago.

Na poti iz restavracije je moral mimo točilne mize. Ferči je bil še vedno tam.

»Veš, sem že jaz plačal,« mu je dejal, da ne bi ti vražji natakarkji zaračunal še njemu.

»A tako? Prav. Te bom pa jaz drugič povabil.«

V tem so zapaščali lokal tisti elektrikarji in eden potreplja Ferčija: »Hvala lepa za pijačo.«

»Ni za kaj, ni za kaj...« Francelj je pohitel proti Marketu in med potjo ugibal: »Kaj pa, če ni bil to eden od njegovih sto in enih načinov?«

Takrat se je tudi spomnil, da nima več po kaj iti v trgovino, saj je zaprtil ves denar.

SLAVKO KLANČIČAR

svet v številkah

Ljudi je iz leta v leto več na svetu, četudi se je tiktakanje populacijske bombe, kot strokovnjaki pravijo silovitemu naraščanju prebivalstva Zemlje, nekoliko upočasnilo. Vendar pri tem biološkem uspehu človeštva niso vsi enako prizadevni, kar lepo kaže graf tega tedna, na katerem stolpci predstavljajo število novorojenčkov na tisoč prebivalcev. Najbolj polnijo zibelke v Keniji, kjer imajo 55 novorojenčkov na tisoč prebivalcev, najmanj pa v Italiji. Jugoslavija je s količnikom 15,3 med manj prizadevnimi, Slovenija s 14,2 pa še manj.

Iznajdljivi predsednik oproščen

Novomeško sodišče je Petra Humarja, grehov osumljenega predsednika Kluba novomeških študentov, oprostilo obtožbe — Ni bilo dokazov

NOVO MESTO — Predlani pa tudi že leto poprej je bilo po Novem mestu veliko govoric o tem, kako postuje Klub novomeških študentov; postavljala so se celo vprašanja, ali ni nemara služil le zadovoljevanju osebnih interesov, pod svojim plaščem pa skrival nezakonitosti, nepravilnosti in celo okoriščanje dveh posameznikov. Na ta vprašanja je takrat skušal odgovoriti tudi naš tednik, v rokah smo imeli pismo, ki ga je novomeška UNZ poslala tako OK ZSMS kot javnemu pravobranilcu, temeljnemu javnemu tožilcu, družbenemu pravobranilcu samoupravljanja in SDK.

V njem je bilo moč na račun bratov Petra in Gregorja Humarja prebrati vrsto očitkov. Peter Humar, takratni predsednik Kluba novomeških študentov, je namreč v imenu kluba s hotelom Metropol sklenil pogodbo za predvajanje glasbe.

Ker pa Peter ni imel statusa študenta, mu je priskočil na pomoč brat Gregor, ki je na Mladinskem študentskem servisu dvignil člansko izkaznico in odprl žiro račun, na katerega se je pričel stekati denar bodisi od organiziranja glasbenih večerov v Metropolu, bodisi od organiziranja koncertov na Loki. Glavni očeček je bil, da sta si Humarja ta denar prilastila. Tako so očitno govorili tudi podatki, zbrani v preiskavi, kajti na njihovi podlagi je novomeški temeljni javni tožilec zoper Humarja vložil obtožnico. V njej je danes 25-letnemu Petru očital, da si je kot predsednik kluba protipravno prilastil zaupani mu denar. Kot je takrat zapisal tožilec, je Humar v imenu kluba 12. januarja in 12. marca 1987 sklenil pogodbi z Gorjanci, tozdr Metropolu, o organiziranju glasbenih večerov proti plačilu. Metropol je tako na podlagi

obeh pogodb in predloženih računov na žiro fiktivno zaposlenega Gregorja izplačal 3.885.152 din; po mnenju tožilca je Peter od organizacije koncertov ansamblov »Plava trava zaborava« in »Martina Krpana« iztržil še 1.582.000 din. Tožilec je izračunal, da si je po odbitku vseh v pogodbu zapisanih stroškov nezakonito prilastil 2.598.652 din. Ta denar naj bi porabil za svoje, ne pa za klubske interese.

Vsa stvar je pred dnevi seveda prišla tudi pred sodnike. Že takoj povejmo, da je senat novomeškega temeljnega sodišča, ki mu je predsedovala Ljuba Tiran, Petra Humarja oprostil obtožbe. Zakaj?

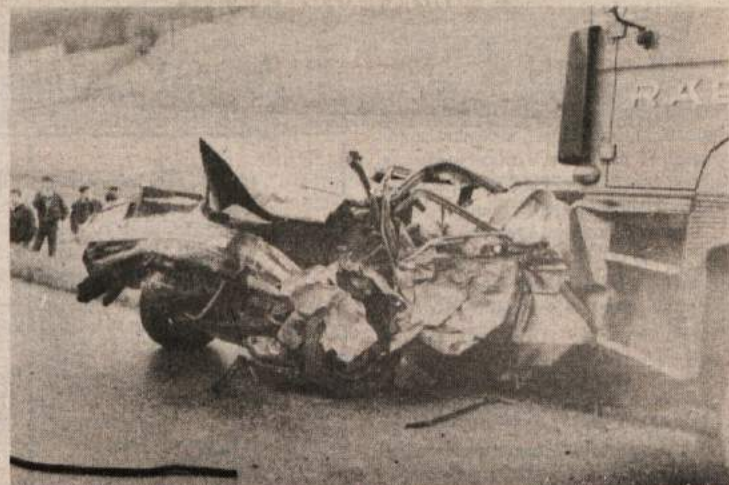
Peter je sodnikom vseskozi trdil, da si ni prilastil enega samega dinarja klubskega denarja, res pa je, da ne on ne kdo drug ni vodil prav nobene evidence o porabi sredstev. Humar je bil za predsednika kluba, ki pa ni deloval pod okriljem novomeške OK ZSMS, izvoljen že konec leta 1985. Niso imeli ne svojih prostorov ne denarja, bili so tudi brez žiro računa, saj kot društvo niso bili registrirani. Ob tem naj povemo, da finančno poslovanje ni teklo niti preko OK ZSMS, saj mladinci z delom, poslovanjem in tudi programom kluba niso bili zadovoljni. Tako je vse ostalo na Humarju, ki pa puške ni vrgel v koruzo. Da bi oživil delo kluba, je organiziral glasbene večere v Metropolu, vse ostalo je bolj ali manj znan, le to ne, kje je končal denar. Humar je sodnikom povedal, da sta denar resda z bratom dvigala — navsezadnje je prihajal na Gregorjev žiro račun — vendar sta ga porabila za plačilo glasbenikom, redarjem, nekaj pa za svoje stroške, predvsem za potovanje med Ljubljano in Novim mestom. Od orga-

nizacije koncertov ansamblov »Plava trava zaborava« in »Martina Krpana« so si dobilec z Metropolum delili na pol. Denar sta Humarja — tako sta trdila sodnikom — porabila za pogostitev ansambla na Otočcu, za plačilo ozvočenja, redarjev, nekaj za preko kluba organizirano smučarijo na Starem Vrhu, za plačilo ansambla Marka Breclja, organizacijo skupščine Kluba novomeških študentov v gostišču Rožnik in nemara še kje. Skratka, denar naj bi šel izključno za klubske dejavnosti. Nemara je ob tem zanimivo, da je klub sicer imel svoja pravila, ni pa bilo razvidno, kje in kdaj so bila sprejeta. Nič manj zanimivo ni to, da so člani predsedstva kluba eden za drugim odstopili in da je vse posle, tudi blagajniške vodil Peter Humar sam.

In kaj je v svoji obrazložitvi zapisalo sodišče? Po mnenju sodišča ni šlo za družbena sredstva, pač pa za zasebna sredstva kluba, ki jih je predsednik pridobil z lastno iznajdljivostjo. Prav tako Petru Humarju ni bilo mogoče očitati, da je kot predsednik Kluba novomeških študentov delal za družbeno pravno osebo in da mu je bil torej zaupan družbeni denar, ki naj bi si ga prilastil. Res je le, da o porabi tega denarja ni bilo prav nobene evidence, toda sodišče je imelo na razpolago izjave prič, ki so vse v en glas potrdile, da Humar klubskega denarja ni porabil zase. Nasprotno, veliko jih je izjavilo, da jim je plačeval bodisi stroške zabav ali najemnin za prostore v Ljubljani in Novem mestu.

Po treh letih bo tako še ena številnih novomeških aferic romala v sodni arhiv, njen razplet pa je obema stranema gotovo prinesel kakšno izkušnjo več.

B. BUDJA

PREHITEVANJE VZELO DVE ŽIVLJENJI — Lani je bil januar med najbolj mirnimi meseci na dolenski magistrali, letos je pobral že štiri življenja, samo prejšnji teden tri. Do najhujše nesreče je prišlo v petek ob 15.35 v Šentjurju, ko je zdomec Štefan Gorgi neprevidno prehitel tovornjak pred seboj, takrat pa je nasproti pripeljal kombi, v katerega je silovito tresčil. Da bi bila nesreča še hujša, je v Gorgijev avto potem tresčil še tovornjak. Voznik je bil na mestu mrtve, nekaj kasneje je hudim poškodbam podlegel tudi njegov sopotnik. Takšno je bilo prizorišče nesreče nekaj minut po trčenju.

V dveh dneh trije mrtvi

SKOPICE, ŠENTJUR — Pregzdaj je za uganjanje, kaj bo letošnje leto prineslo na dolenskih cestah, toda če velja pregovor, da se po jutru dan pozna, potem si ne moremo veliko obetati. Samo minuli petek in sobota, 26. in 27. januarja, so na dolenski magistrali izgubile življenje tri osebe.

Do prve nezgode je prišlo v petek ob 15.35 pri Šentjurju. 44-letni Banjalčan Štefan Gorgi je peljal osebni avtomobil od Ljubljane proti Zagrebu in pri Šentjurju prehitel dve vozili. Ko je bil na levi strani ceste, mu je nasproti s kombijem pripeljal 27-letni Martin Smrekar z Bojanjega Vrha pri Ivančini Gorici. Oba sta se sicer na vse kriplje trudila da bi se izognila nesreči, vendar je prišlo do silovitega trka. Gorgijev avtomobil je zatem odbilo v levo, kjer je vanj s tovornjakom trčil še Pero Baljak iz Petrinje. Posledice so bile strašne: na kraju nesreče sta bila mrtva voznik Gorgi in njegov 53-letni sopotnik Vid Borovac iz Gos-

piča, hudo ranjen pa drugi sopotnik, 35-letni Ivan Nikšič, prav tako iz Gospiča. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Dan kasneje, 27. januarja, pa je ob 4.45 zjutraj do novega tragičnega dogodka prišlo blizu vasi Skopice. 29-letni Zoran Tejić iz Novega mesta se je z osebnim avtomobilom peljal proti domu in pri Skopicah ugotovil, da vozi s prazno gumo na kolesu. Ustavil je avtomobil in vključil smerne kazalce, ni pa postavil varnostnega trikotnika. To je bilo brzkone usodno. Stopil je na cesto, da bi zamenjal kolo, takrat pa je iz zagrebške smeri pripeljal s tovornjakom 39-letni Ahmed Durak in Tejića zbil s ceste. Poškodbe so bile tako hude, da jim je Novomeščan takoj podlegel.

SAMOBRAMBA ALI KAJ DRUGEGA?

NOVO MESTO — Minuli ponedeljek se je slabe volje oglasil v našem uredništvu možakar in se hudoval, kako da niti Mali niti Veliki Cerovec nista označena s krajevnimi tablam, na katerih so običajno napisali vasi in krajev. Zlobneži pravijo, da je nekdo hotel Cerovčane na ta način zavarovati pred invazijo novih idej, gibanj in strank, spet drugi razmišljajo v to smer, da gre zgolj za samoobrambo dejanje pred morebitnim maščevanjem z vzhoda države. Najbrže pa bi pravi odgovor vedeli cestarji.

PO DOLENJSKI DEZELI

- Anton Potočar iz Velike Bučve vasi pri Novem mestu se ima kaj jeziti. Prejšnji teden mu je namreč nekdo vlomil v zidanico na Trški gori in po krajšem degustacijskem postopku odnesel s seboj kar 400 litrov vina. Kako mu je na vikendi tako obljubeni Trški gori to uspelo neopazno storiti, ne ve nihče. V eno pletenko 400 litrov ne gre.

- Dosti boljše volje ni mogla biti niti Jožeta Rožnik iz Velike Loke pri Trebnjem. Noč na nedeljo je bila usodna za kar nekaj živalic na njenem posestvu. Iz zajčnika sta v zavetju teme izgignili zajki v najlepših letih, iz kokošnjaka pa kar cela družina: ata petelin in štiri njegove prilezčice.

- Znana trebanjska gostilničarka Marija Cugelj si še danes ne zna odgovoriti na vprašanje, kaj bo znanost njena reklamna tabla, ki je stala ob magistralni cesti Ljubljana — Zagreb v Benečiji. Nekdo jo je namreč ukradel. Pa ne da bo Cugljevi odprli še eno gostilno?

- Tatu pa so imeli minule dni tudi v Jablanu pri Mirni Peči. V noči na 26. januar si je nekdo nabral mesnine za srednje veliko zamrzovalno skrinjo. Ani Bobnar je namreč ukradel štiri kokodajske, Francu Bartlju pa je izgnilo kar 19 kokoši.

DENARNICA IZPUHTELA

NOVO MESTO — 22. januarja med 12. uro in 12.30 je 29-letna Avguština Kaplan iz Pristavice pri Šentjurju na mizi skladišča »Vzdrževanje proizvodnje IV« v novomeški IMV Revov pustila denarnico. Slednja je v trenutku izpuhtela nenamno, z njo pa tudi 3.000 din. Stornica in denarnico še iščejo.

TRČIL V ELEKTRIČNI DROG

MRZLA LUŽA — 58-letni Alojz Barle iz Velikega Gabra se je 25. januarja okoli 10. ure peljal z osebnim avtomobilom po cesti med Veliko Loko in Račjim selom. Zaradi prevelike hitrosti ga je med vožnjo skozi naselje Mrzla vas zaneslo na levo, zapeljal je izven ceste in trčil v električni drog. V nesreči se je hudo poškodovala voznikova žena Ivanka, ki so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Potrošniki ostali brez varuha

Z ukinitvijo Zakona o temeljih poslovanja v blagovnem prometu ostali kupci nezaščiteni — Kaj je lani delala tržna inšpekcija?

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Čeprav dolenski inšpektorji pravijo, da se je v minulem letu število kršiteljev nekoliko zmanjšalo, vzrokov za kakšno zadovoljstvo vendarle ni.

Uslužbenci novomeške uprave inšpekcijskih služb so lani opravili 5.919 različnih pregledov in 2.324 komisijских ogledov, ob tem pa so sodniku za prekrške podali 364 predlogov za uvedbo postopka, izdali 899 raznih odločb, tožilstvom podali 62 kazenskih ovadb, na mestu kršiteljev kaznovali 189 oseb, da napisanih obvestil o odkritih nepravilnostih in napakah ne štejem. Tudi te številke so razlog trditvi, da vzrokov za zadovoljstvo ni.

Delo tržnih inšpektorjev je med najobsežnejšimi; sami so lani izdali kar 107 odločb, podali 67 predlogov sodniku za prekrške, tožilec napisal 31 ovadb, izrekli pa so še 42 mandatnih kazni. Kakšnih posebnih novosti pri svojem delu niso ugotovili. Stranke se največ pritožujejo zaradi cen, slabe kvalitete blaga, nedobavljene blaga v določenem roku in neizplačevanja obresti. Ob tem je treba zapisati, da so morali potrošniki z ukinitvijo Zakona o temeljih poslovanja v glavnem prometu znova požreti grenko pilulo, ostali so nezaščiteni, možnosti za ukrepe je malo, na razna obvestila gospodarski zbornici ali

NEPREVIDEN MED ŽAGANJEM

STRAŽA — Topliški miličniki so bili 24. januarja okoli 15. ure obveščeni, da je prišlo v strasškem Novolesu do delovne nezgode. 22-letni Martin Koncilja iz Srednjega Lipovca je tega dne delal ob krožni žagi. Ko je hotel odžagati še zadnji element predpisanih dimenzij, je z roko segel proti žagi, da bi z delovnega pulta umaknil odžagane elemente. Pri tem je zaradi nepazljivosti zadel v rezilo žage, ki ga je porezala po prstih desne roke.

Nevarni varnostnik

Jemal je mesne izdelke, ki bi jih moral varovati — Zakaj je drago?

KOČEVJE — Kočevski miličniki so pred kratkim prijavi javnemu tožilstvu varnostnika V. J., starega 25 let, ki bi moral varovati premoženje kočevske Mesarije, dejansko pa je mesne izdelke odnašal domov, ne da bi jih plačal. To je večkrat ponovil in tako Mesarijo oškodoval za okoli 3.000 din.

Do odkritja je prišlo, ko je ponoči miličnik opravil nadzor, kako je varovano družbeno premoženje. V vratarnici Mesarije ni bilo varnostnika (uslužbenca Varnosti), ampak njegov prijatelj A. J., ki je miličniku povedal, da je pravi varnostnik odšel domov po cigarete in ga on nadomešča. Pri preverjanju pa je miličnik ugotovil, da varnostnik ni odšel domov po cigarete, ampak je odnesel mesne izdelke, ki jih je prej pobral iz hladilnice Mesarije, in sicer tako, da je uporabil ključ, ki je sicer v vratarnici. Kasneje pa so miličniki ugotovili, da je varnostnik V. J. že prej večkrat med opravljanjem službe odtujil razne mesne izdelke. To je počel najpogosteje, ko ni bilo na delu drugih.

J. P.

Vendarle srečen konec tragične igre na ledu?

Vse kaže, da je devetletni Mario že izven življenjske nevarnosti — Spodbudne vesti

NOVO MESTO — Vse kaže, da se bo tisto upanje, o katerem smo pisali prejšnji teden ob tragični nesreči med otroško igro na zaledeneli gladini potoka Težka voda, uresničilo. Mario Spoljar, devetletni učence tretjega razreda osnovne šole, ki je potem, ko je počila tri centimetre debela ledena skorja, na potoku prebil pod gladino ledeno mrzle vode vsaj okoli petnajst minut, predno so ga rešili, okrev. Po besedah dr. Babiča in dr. Balaziča, ki sta skupaj z osebnim intenzivnega oddelka novomeške bolnišnice najzaslužnejša, da je fant ob hitri in učinkoviti pomoči oživel (v prejšnji številki smo pomotoma zapisali, da je otroka v bolnišnico sprejel dr. Rafko Kapš),

• Še zmeraj se mnogi sprašujejo, kako je mogoče, da je fant bil toliko časa v vodi, ne da bi ga kdo rešil. Nesreča se je pripetila ob belem dnevu — ura je bila 13.40 — in ob eni najprometnejših novomeških cest. Očividcev ni manjkalo, nihče med njimi pa ni imel toliko poguma in srca, da bi rešil utaplajočega se otroka. Kaj, če bo jutri viselo na nitki življenje našega otroka?

pravita, da je Mario najverjetneje že zunaj življenjske nevarnosti. Po številnih stikih, ki jih imata s kolegi v ljubljanskem Kliničnem centru, kamor so fanta prepeljali iz novomeške bolnišnice, je moč celo upati, da bo Mario nesrečo, v kateri je bil tako blizu najhujšemu, preživel brez posledic.

Raztrgana preprodajalska mreža

V sodelovanju s slovenskimi kolegi so zagrebški kriminalisti razvozlati skrivnostnost in zginotja ukradenih avtomobilov — V postopku tudi trije Brežičani

BREŽICE — Delavci zagrebškega sekretariata za notranje zadeve so minule dni prišli na sled dobro organizirani tatinjski in preprodajalski mreži, katere aktivnost je segala tudi na posavsko območje. Odkritje je tolikanj pomembnejše, ker gre za novo obliko kriminala, katerega značilnost je bila kraja, predelava in preprodaja osebnih avtomobilov, predvsem golf-ov, beemvejev in mercedesov.

Glavni osebi zgodbe sta 24-letni Robert Pr in 34-letni Josip S. iz Velike Go-

KJE JE ELEKTROMOTOR?

POLJANE — 37-letni ljubljčan Andrej Pristavec je imel še do pred nekaj dnevi v Poljanah spravljen betonski električni mešalec. Pa se je znašel nepridiprav, ki je z mešalca odvil elektromotor in ga odnesel neznanu kam. Pristavec je oškodovan vsaj za 1000 din.

rice pri Zagrebu, ob niju pa so zagrebški inšpektorji aretirali še 26 oseb. Tako sta se med ostalimi znašla v priporu tudi 25-letni Jernej K. in 42-letni Drago U., oboje iz Brežic, medtem ko so kriminalisti tretjega Brežičana, 48-letnega Ivana B., po zaslišanju izpustili, navzlic temu pa bo najverjetneje moral z ostalimi sedmi na zatožno klopo. In kako je potekala »aktivnost«?

Hrvatški inšpektorji so se lani znašli pred težko nalogo. Prejšnja leta so namreč dokaj uspešno odkrivali ukradene golfe, sedaj pa se je nenadoma pričela za njimi izgubljati sleherna sled. Nekaj podobnega se je pred časom dogajalo na Dolenjskem. Tudi v Zagrebu so pričeli sumiti, da nekdo ukradene automobile predeluje ali pa prodaja po delih. Kriminalisti — v akciji so sodelovali tudi uslužbenci UNZ Krško — so kmalu stopili na pravo sled. Izkazalo se je, da je bila mreža izredno dobro organizirana. Vsakdo je vedel za svoje delo. Na ga bilo člena v verigi, ki bi ob »obdelava«

eni enega avtomobila zaslužil manj kakor tisoč mark, pa naj je šlo za tatu, predelovalca, prodajalca ali koga četrtega.

Avtomobile je skupina za prodajo pripravila na tri načine: nekaterim so spreminili številke motorja in šasije, za registracijo so uporabili dokumente avtomobilov, kupljenih na licitacijah v AMD, spet drugič so iz dveh golf-ov sestavili enega, v zadnjem primeru pa so avtomobile, ki jih niso mogli prodati, razstavili in potem prodajali naprej po delih. Kupci so bili lastniki avtomobilskih odpadkov v Zaprešiču in Slavonškem Brodu. Uslužbencem zagrebške UNZ je doslej uspelo raziskati 72 vrstnih kaznivih dejanj v Zagrebu, Rogoški Slatini, Brežicah, Varaždinskih Toplicah, Kutini in Slavonškem Brodu, seveda pa se preiskava pri tej številki ne bo končala. Dodajmo še, da so predelane avtomobile prodajali tudi po Posavju, nekaj pa verjetno celo v Zahodni Nemčiji.

Ligaš s sedmimi žogami

Težave novomeških nogometašev — Brez opreme in pokrovitelja — Zatajila klubska uprava

NOVO MESTO — Ko so pred skoraj natanko letom dni delegati na skupščini novomeškega nogometnega kluba Elan govorili o stanju in možnostih novomeškega nogometa, je prva ekipa zasedla 4. mesto v območni nogometni ligi. Veliko tega se je spremenilo do danes, NK Elan je postal po desetletjih želja in upanje član prve slovenske lige, jesenski del je zaključil na za novince imenitem 7. mestu. A navzlic temu obrabi delegatov na petkovi skupščini kluba niso bili vedri in zadovoljni. Razumljivo.

Najsi je pogled na prvenstvo lestvice. I. SNL se tako prijeten in spodbuden, najsi bo vsaj enako spodbudno tudi dejstvo, da gre za mlado ekipo, ki še veliko obeta, da veliko obetajo tudi mladinci, je v klubu vendarle potrebno biti plat zvonca. Prav nič v Elanu se namreč od lani, da ne sežemo še dlje v preteklost, ni spremenilo na bolje. Igralci so brez opreme, brcajo v raztrganih kopačkih, za delo s petimi selekcijami je v klubu na voljo — recni in piši — vsega sedem žog. Zapolnjevanje je tudi delo z mladimi, trenerjev namreč ni, pionirji lani celo niso odigrali prvega prvenstvenega kola, ker enostavno niso imeli trenerja. Tu je še do čeraj nemogoče igrišče, katerega so s prostovoljnimi delom sanirali igralci sami, toda tudi je imelo svojo slabo plat. Treninzi na njem so bili za tegadelj onemogočeni, jantje so vadili na travniku v Škrjančah, katerega jim je velikodušno odstopila tamkajšnja lovska družina. Mladinci in pionirji so se morali znati po svoje, prevozov v Škrjanče namreč niso imeli, vadili in tekali so po okoliških travnikih. Novomeščani namreč nimajo niti pomožnega igrišča. Skušali so si ga urediti nad tribunami, uspelo jim je navoziti nekaj zemlje in jo grobo zravnati, za kaj več denarja ni bilo. Krivec za to ni težko najti. V prvi vrsti

so to tisti člani klubske uprave, ki so na lanski skupščini zavzeto prisegli, kako bodo klubu pomagali, potem pa so mu že po štirinajstih dneh obrnili hrbet. Če ne bi bilo nekaj častnih izjem, na čelu katerih je zagotovo Jože Pavlin, NK Elan danes zelo verjetno ne bi bilo več. Vsaj v prvi slovenski ligi ne.

Razumljivo, da je želja vseh stvari obrniti na boljše, predvsem pa klubu najti pokrovitelje. V petek izvoljena klubska uprava z imeni v njej daje upanje, da bo novomeški nogomet krenil na boljša pota. Trener Vlado Klinčarovski objublja, da igralci na spomladanski del prvenstva slabše pripravljeno kot na jesenskega ne bodo. Kaj to pomeni, je drugo vprašanje, kajti dejstvo je tudi, da je zavzetost nekaterih igralcev padla misleč, da so si obstanek v ligi že zagotovili, na treningih jih brca vsega 13 ali 14, čeprav bi prva republiška liga zahtevala vsaj dvajset igralcev za prvo ekipo. Toda nečesa ob tem vendarle ne gre prezreti. Dragoceno in vse pohvale vredno je dejstvo, da barve novomeškega nogometa že leta branijo izključno domači igralci, to pa je v Sloveniji prava redkost. Že zaradi tega spoznanja bi veljalo klubu dati več podpore, a ne le v lepih in obetajočih besedah, ki jih tudi na petkovi skupščini ni manjkalo. Pravzaprav je ne le čudno, pač pa skoraj že neverjetno slišati trditve, da v novomeški občini ni delovne organizacije — častna izjema so Krka, Gorjanci, Gradis, novomeški obrtniki, ki so klubu pomagali že v lanskih najtežjih dneh — ki bi bila nogometašem pripravljena ponuditi trajnejšo roko sodelovanja. Saj zaenkrat ne zahtevajo od nje prav nič več, kot da jim kupi deset žog in dvajset parov nogometnih copat.

B. BUDJA

Res le boj za obstanek?

Spremenljive igre in rezultati košarkarjev Novolesa se nadaljujejo — V soboto z Mineral Slovanom

Preuranjena je bila hvalnica novomeškim košarkarjem. Potem, ko so predjšnjo soboto brez večjih težav opravili z močno ekipo Mavrica Ilirije, so si v tokratnem 15. kolu prve republiške lige privoščili nov spodrslijaj. V Ljubljani jih je ugnala ekipa predzadnje uvrščene ID Ježice z 99:96.

Kot smo zapisali že zadnjič, imajo novolesovci zagotovo ekipo, ki sodi v gornji del prvenstvene lestvice; zaradi njihove izredno spremenljive igre — žal večkrat igrajo slabo kot dobro — pa se utegne celo zgoditi, da se bodo morali kar krepko potruditi, če bodo hoteli obstati v ligi. V soboto je bil znova le Brodnik tisti, ki je držal korak z gostitelji, delež ostalih je bil pičel, daleč pod pričakovanji. Nasploh velja, da še posebej Bajc in tudi Lučev letos ne igra tako kot sta v minuli sezoni. Kar deset Brodnikovih točk je bilo premalo, da bi si Novomeščani v razburjavi končnici prigrabili dragoceni točki, ostali so pri vsega petih zmagah, kolikor jih imata tudi Ro-

gaška in sedaj še predzadnja Ježica. Ker prihaja v soboto Novomeščanom v goste neugodna ekipa Minerala Slovana, ki gotovo računa na popoln izkupiček v dolenski metropoli, se lahko zgodi, da bo v zadnjih prvenstvenih kolid Novolesovci košarkarjem še krepko gorlo pod petami, če seveda v soboto ne bodo znova zaigrali, kot znajo; ob takšni igri tudi Mineral Slovan ni nepremagljiv.

ŠPORTNA SREČANJA V DRAGATUŠU

DRAGATUŠ — Tukajšnji TVD Partizan je bil lanskega decembra in letošnjega januarja organizator več športnih srečanj med društvom in osnovno šolo. Športniki so v dragatuški športni dvorani merili moči v odbojki in košarki. V odbojki je s točkami zmagal Partizan I pred OS 4 in Partizan II 2 točki, igralci Partizana pa so bili premočni zmagovalci tudi košarkarskega turnirja.

VEBROVA V FINALU

NOVO MESTO — Na kegljiščih Maksa Perca v Ljubljani in v Medvodah se je 60 najboljših slovenskih kegljčev pomerilo v prvem krogu letošnjega republiškega prvenstva za posameznike. Med štirindvajsetimi najboljšimi, ki so si pridkegljali pravico do nastopa na finalnem turnirju, ni nobenega Dolenjca, zato pa je velik uspeh dosegla Vebrova v ženski konkurenci. Na kegljišču v Litiji si je med prvih tako šestdesetimi tekmovalkami pripravila 23. mesto. Vebrova je podrla 780 kegljev, kar je bilo dovolj za nastop v finalu, ki bo 31. marca in 1. aprila. Kraj tekmovanja zaenkrat še ni znan.

NOV PORAZ KRČANK

KAMNIK — V 10. kolu prve republiške kegljaške lige so igralce Krškega nastopile v Kamniku in proti zadnjevrščeni ekipi doživele prepričljiv poraz s 2.164:2.277. Krčanke so po desetih kolid na devetem, predzadnjem mestu, v naslednjem pa jih čaka srečanje doma proti Rudarju, enem od tekmecev v boju za izpad. Se rezultati: Arh 356, Kovač 360, Jakl 355, Antič 356, Hribec 385, Škofar 352. V zahodni skupini druge republiške moške lige so Kočevci v Pivki ugnali istomestno moštvo s 4897:4753.

SPREMENLJIVA IGRA — Košarkarji novomeškega Novolesa so minilo soboto znova razočarali, v Ljubljani jih je z 99:96 premagala Iskra Delta Ježica, ekipa, ki je vsaj na papirju slabša od Novomeščanov. Razpoloženi Brodnik je bil premalo za zmago, še kako se je poznalo, da Bajc (na posnetku) ni prispeval svoje običajne vsote košev. V soboto jih je dosegel vsega 6.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

Maksu Rozmanu ni uspelo ponoviti lanskega uspeha, ko mu je pripadel naslov prvaka Novega mesta. Svoj edini poraz je doživel prav v zadnjem kolu pred dnevi končanega občinskega prvenstva, ko ga je nenadejano premagal Kastelic. Tako je povsem zasluzeno postal novi prvak Emil Luzar, ki je turnir edini končal neporažen. Sicer pa pogledimo rezultate zadnjih treh kol — 7. KOLO: Štubljari—Škerlj 0:1, Rozman—Bedić 1:0; Luzar—Istenič 1:0, Kastelic—Petric 1:0 in Jano—Pucelj 1:0; 8. KOLO: Škerlj—Janko 1:0, Bedić—Štubljari 1:0, Istenič—Rozman 0:1, Kastelic—Luzar 0:1 in Petric—Pucelj 0:1; 9. KOLO: Pucelj—Škerlj remi, Janko—Bedić 1:0, Štubljari—Istenič 0:1, Rozman—Kastelic 0:1 in Luzar—Petric 1:1. Končni vrstni red letošnjega prvenstva je naslednji: 1. Emil Luzar 7 točk, 2. Maks Rozman 7, 3. Tone Škerlj 5,5, 4. Vinko Istenič 5,5, 5. Slavko Bedić 4,5 itd.

Novo mučenje žoge in gledalcev

Navzlic zmagi slaba igra novomeških odbojkarjev — Zakaj priložnosti ne dobijo mladi? — V zadnjem kolu proti Spartaku — Le zmaga daje upanje

Kar uro in petinštirideset minut je trajalo sobotno mučenje žoge v novomeški športni dvorani. Namesto da bi odbojkarji Pionirja v predzadnjem prvenstvenem kolu A 2 lige vsaj z zbrano in borbeno igro, če že ne s kvalitetno in domiselno, nadigrali nasprotnika precej slabših kvalitiet, so se znova poigrali z živci svojih navijačev. In teh je na tribunah športne dvorane vse manj — v soboto jih je bilo vsega 400 ali 500. Ob takih igrah jih v prihodnje niti toliko ne bo več.

V Novo mesto je pripotovalo le šest igralcev Kolubare, eden od teh je bil za nameček še poškodovan. Toda tudi s takim naspotnikom so novomeški odbojkarji opravili šele po velikih mukah. Igra v prvem setu je bila ena najslabših, kar smo jih videli v športni dvorani pod Marofom, pionirjevci so delovali kot zbegana začetrniška vrsta. Nič čudnega, če so se prvič v letošnjem prvenstvu s tribun slišali tudi žvižgi na račun njihove igre. Gostje so ta niz celo dobili in na pomolu je bila senzacija. Na srečo so se gostitelji zatem le zbrali, na roke jim je šlo tudi, da so se pričeli igralci iz Lazarevca med seboj pripraviti. Dobili so naslednje tri nize, vendar še zdaleč ne s kako prepričljivo in dobro igro.

USPEL ODBOJKARSKI TURNIR

MIRNA PEČ — Minulo nedeljo, 28. januarja, je skupina mladih odbojkarjev iz Mirne Peči pripravila v tamkajšnji telovadnici zanimiv odbojkarški turnir, na katerem so nastopili tudi nekateri prvotlačni igralci Pionirja. Srečanja so bila izenačena, v večini primerov je zmagovalca odločil šele tretji niz, ki se je igral po novih pravilih na tie break. V finalni tekmi je ekipa Žužemberk II premagala Žužemberk I, tretja je bila Iskra Hipot iz Šentjerneja, četrta pa gostitelji, ki so že v prvem kolu naleteli na kasnejše zmagovalce. Najboljši igralec turnirja je bil Aleš Smrke.

ISKRA, RAUHOVA IN BURAZER

SEMIČ — 24. in 25. januarja je bilo v Semiču letošnje občinsko prvenstvo Črnomlja v streljanju z zračno puško. Nastopilo je 8 ekip, zmagala pa je Iskra Semič I s 690 krogi nad Iskra II 642 in Beltom 637. V posamični konkurenci je najboljšje zadel Tadej Burazer (Gozdarstvo Črnomelj) s 179 krogi, Ivanetič je bil drugi s 179, Pavlovič (oba Iskra) pa s 176 krogi tretji. Iskra je bila najboljša tudi v ženski konkurenci s 501 krogom; posamično je zmagala Nežka Rauh s 173, druga je bila Žbogarjeva 173, tretja pa Miklavčeva s 155 krogi. T. STONIČ

DRSALCI NA RINŽI — Na Kočevskem tudi med letošnjimi počitnicami ni bilo snega. Na veselje šolarjev pa sta zaledenela Rinža in Jezero, da so se otroci lahko drsali.

Velik uspeh mladih igralcev Novotehne

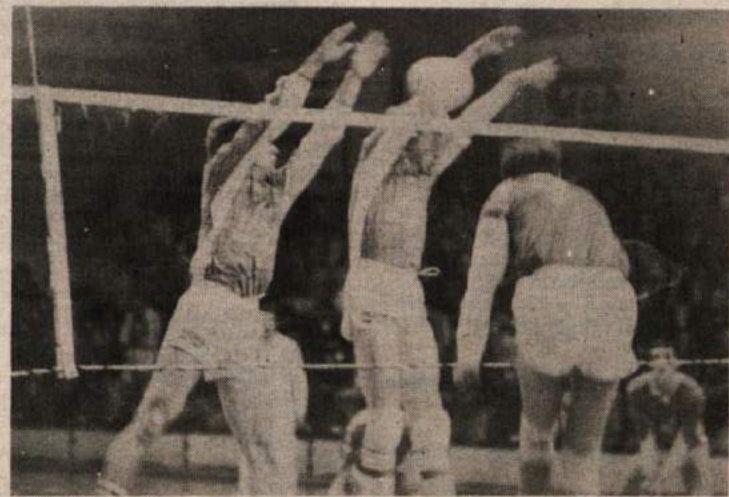
Ekipo prvi, posamično je bil Retelj tretji

NOVO MESTO, ZAGREB — Že nekajkrat doslej je bilo očitno — in to se je sedaj vnovič najbolje potrdilo minuli vikend —, da v Novem mestu raste izredno obetaven rod mladih namiznoteniških igralcev. Na pred dnevi končanem 37. odprtem namiznoteniškem prvenstvu Zagreba je nastopilo kar okoli 800 mladih igralcev in igralk iz vse države, med njimi tudi novomeško zastopstvo, ki je zabeležilo imeniten uspeh.

V konkurenci mlajših pionirjev so namreč igralci Novotehne postali ekipni zmagovalci, a ne le to, na prvi dve mesti sta se uvrstili kar dve novomeški ekipi, v finalnem obračunu je vrsta Novotehne I ugnala Novotehno II s 3:1. Za Novomeščani so se uvrstile ekipe Ibra, Kreke, Rudeša, Fužinarja itd. V posamični konkurenci so imeli glavno besedo prav tako Novomeščani. Zmaga je resda pripadla Šurbku iz Rudeša, toda že na tretjem mestu je bil Retelj, četrta Miklič, peti pa Kralj (vsi Novotehna). Retelj je v boju za tretje mesto ugnal klubskega kolega Mikliča z 2:0 v setih.

Slabo so servirali, igrali neodpastljivo slabo ob mreži, v napadu so zamujali, zmago gre pripisati zgolj nekaj dobrim potezom Povšiča in Jovića. Preobrat v igri je nastal, ko je namesto Brulca zaigral v vlogi podajalca mladi Smrke. Nasploh se zdi, da poljski trener Leszek premalo zaupa mladim odbojkarjem. Kdo ve, čemu je v soboto vseskozi držal v igri Martića, ki je bil daleč najslabši mož Novomeščanov, uspevalo mu ni tako rekoč nič, ob robu igrišča pa so čakali na priložnost Goleš, Prah, Mestnik. Sleđnji — čeprav gre baje za obetavnega igralca — na letošnjem prvenstvu še ni dobil nikakršne priložnosti, da bi takšno trditve bodisi potrdil ali pa ovrgel. Tudi v soboto mu je trener Leszek namenil le dve minuti igre, čeprav se v tem času niti enkrat smrkral ni dotaknil žoge, je moral mesto prepustiti Martiću.

Najpomembnejša je zmaga, bo kdo rekel. Nemara res, čeprav je po sobotnem razpletu na dlani, da Novomeščani objektivno ne morejo več računati na prvi dve mesti, ki peljeta v A 1 ligo. Tudi v primeru sobotnega uspeha v Subotici proti Spartaku bo ta cilj težko dosegljiv. Novomeščani

VEČ PRILOŽNOSTI MLADIM — Smrke (levo) in Petkovič bi morala biti stalna člana prve postave novomeških odbojkarjev, ki jim ne gre in ne gre. Resda so v soboto zabeležili novo zmago, toda z igro so vnovič razočarali, še posebej v prvem delu, ko enostavno niso vedeli, kam bi z žogo. Temu se je čuditi zato, ker je trener Leszek toliko časa držal v igri starejše igralce, za katere je več kot očitno, da so daleč od svoje forme, ob igrišču pa so čakali mladi. Prav Smrke je bil v soboto tisti, ki je dodobra vplival na to, da se je tok tekme spremenil v prid pionirjevem. (Foto: B. B.)

Z novim trenerjem višji cilji

Ekipo rokometarjev ribniškega Inlesa Rika bo v nadaljevanju prvenstva vodil Zdenko Mikulin — V boj za naslov prvakov — Temu podrejene priprave

RIBNICA — Za vse poznavalce rokometnega športa v Ribnici je bilo zagotovo majhno presenečenje, ko je ob pričetku letošnje tekmovalne sezone krmilo ekipe v roke vzel Stojan Gelze, in to od najuspešnejšega trenerja v zgodovini ribniškega rokometarja Zdenka Mikulina, ki je lanskega julija s kadetsko vrsto v Sarajevu osvojil naslov državnih prvakov.

Toda Mikulin je hotel rokometu vsaj za leto dni dati slovo, hotel se je spočiti. In tako je Gelze dobil priložnost, da se izkaže v dvojni vlogi: uspešnega vratarja in trenerja. Verjetno je bil prav juljski uspeh tisti, ki je prvi ekipi dal dodatni polet, Ribničani so namreč prvenstvo odlično začeli, nato pa pričeli padati vse niže in niže. Vrstili so se porazi, tudi na domačem parketu, igralci so bili v slabi formi, igrali so neborbeno, na koncu je ob zaključku jesenskega dela Inles Riko pristal na skromnem petem mestu s tremi točkami zaostanka za vodilnim Slovej Gradcem.

Stojan Gelze je očitno uvidel, da v takšnem položaju ni sposoben narediti preobrata, igralcem vcepiti prepotrebno zanesljivost in stabilnost v igri, odločil se je, da se odreče trenerski vlogi. Kljubska uprava se je znašla v škripcih; prva rezerva je bil seveda Mikulin, ki pa se je skušal vabiti na vse kriplje izogniti. Končno je popustil, čeprav ni lahko sprejel vadbo ekipe v polsezoni, težko je tudi pomagati račune. Toda Mikulin je predolgo v ribniškem rokometu, da bi mu odrekel pomoč? Kakšni so plani ekipe z novim dirigentom?

Položaj na lestvici zapleten, skoroda čuden. Jesenski prvak je Slovej Gradec, toda težko je verjeti, da bodo prvo mesto

spomladi ubranili. Strokovnjaki pravijo, da ima vseh pet prvovršenih ekip možnost jurišati na končni uspeh. Tega se zavedajo tudi v Ribnici in brez skralivnic bodo zaigrali na to karto. Temu bodo podrejene tudi priprave, ki pa žal zaradi že prej omenjenih zapletov kasnijo za cel mesec. Inlesovci se bodo na spomladanski del prvenstva pripravljali v Ribnici, zatem

Zlata puščica Škrlec

Presenetljiv razplet tekmovanja v Sevnici

SEVNICA — Konec preteklega tedna je strelska družina Kopitar pripravila na strelišču SD Heroja Maroka v Sevnici občinsko prvenstvo za kategorizacijo in občinsko zlato puščico. To trofejo je prvič osvojil mladinec, in sicer je to obetavni Boštjan Škrlec.

Škrlec je zadel 543 krogov (od 600 možnih), večkratni zmagovalec zlato puščice Stane Kovačič (SD Boštanj) je tokrat pristal na 2. mestu (535). Škrlecov klubiški tovariš iz SD Heroja Maroka, Janko Savinc, pa je osvojil 3. mesto (534 krogov).

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. ZVEZNA A 2 liga, moški, 13. KOLO: PIONIR—KOLUBARA 3:1 (-13, 6, 5, 11)

Pionir: Jovič, Povšič, Smrke, Petkovič, Mestnik, Prah, Brulec, Kosmina, Goleš, Martić.

OSTALI REZULTATI: Stavbar MTT—Željeznica 3:1, Modriča Optima—Jedinstvo Interplet 3:1 in Sturmica—Spartak 3:2.

LESTVICA: 1. Željeznica 22, 2. Pionir 20, 3. Spartak 16, 4. Pionir 16, 5. Sturmica 10, 6. Modriča Optima 8, 7. Jedinstvo Interplet 6, 8. Kolubara 6.

Pari zadnje prvenstvene kola: Spartak—Pionir, Stavbar MTT—Modriča Optima, Kolubara—Željeznica, Jedinstvo Interplet—Strumica.

košarka

SKL, moški, 15. KOLO: ISKRA DELTA JEŽICA—NOVOELS 99:96 (55:47)

Novoles: Brodnik 53, Bajc 6, Oberstar 2, Novina 11, Lučev 15, Gavranović 9.

LESTVICA: 1. Celje 29 ... 8. Comet 21, 9. Novoles 20, 10. Rogaška 20, 11. ID Ježica 20, 12. Rudar 18.

Pari prihodnjega kola: Novoles—Mineral Slovan, Celje—ID Ježica, Rogaška—Koper, Helios—Comet itd.

PRVI PORAZ SEMIČANOV

SEMIČ — Strelci semiške Iskre so v 8. kolu tretje republiške lige doživele prvi poraz: doma jih je ugnala ekipa «Kapetan Mihevc» iz Idrije s 1428:1426. Semičani so še naprej na čelu lestvice skupaj s SD Barlo Ambrož iz Medvod, v zadnjem kolu pa čaka iskraše nastop v Ljubljani proti ekipi Heroj Vitez. Štiri prvovrščene ekipe se bodo uvrstile v II. republiško ligo. T. STONIČ

se bodo igralci za sedem dni preselili v Koprivnico v ČSSR, kjer bodo gostje tamkajšnjega rokometnega kluba. Igralski kader bo ostal nespremenjen, v ekipo se bo vrnil vratar Parezanovič, obstaja pa tudi možnost, da se v Ribnico preseli Primož Poje iz kočevskega Itasa. V moštvo bodo tudi Karpov, Gelze, Mate in Fajdiga, stari in izkušeni igralci, tako da želje in apetiti Ribničani v nadaljevanju prvenstva nikakor niso iz trte izviti. Še posebej ne, ker Zdenko Mikulin najavlja strogo in disciplinirano delo za vse. Igrali bodo le najboljši in najboljše pripravljivi. M. GLAVONJIČ

Zlata puščica Škrlec

Presenetljiv razplet tekmovanja v Sevnici

SEVNICA — Konec preteklega tedna je strelska družina Kopitar pripravila na strelišču SD Heroja Maroka v Sevnici občinsko prvenstvo za kategorizacijo in občinsko zlato puščico. To trofejo je prvič osvojil mladinec, in sicer je to obetavni Boštjan Škrlec.

Škrlec je zadel 543 krogov (od 600 možnih), večkratni zmagovalec zlato puščice Stane Kovačič (SD Boštanj) je tokrat pristal na 2. mestu (535). Škrlecov klubiški tovariš iz SD Heroja Maroka, Janko Savinc, pa je osvojil 3. mesto (534 krogov).

ZLATA PUŠČICA MLADINCU — Predsednik sevnške občinske strelske zveze Vili Krohne podeljuje prehodni pokal za osvojeno zlato puščico mladincu Boštjanu Škrlecu (na desni), ki je prijeto presenetil vse člane. (Foto: Perc)

in 3. Jože Krajnc (SD H. Marok) 362; mladinci — 1. Škrlec 364 krogov, 2. Matjaž Traven (SD H. Marok) 355, 3. Boštjan Karlič (SD Boštanj) 353; članice — 1. Milka Njegos (SD Kopitar) 351 krogov, 2. Anica Mešiček (SD Boštanj) 342, 3. Mateja Mešiček (SD Blanca) 341; pionirji — 1. Beno Mirt (SD Blanca) 169, 2. Aleš Možic (SD Boštanj) 164 in 3. Miran Podlipnik (SD Boštanj) 161 krogov. P. P.

Kaj morajo ukreniti strokovna služba in rejci, da se bolezen omeji

PETEK, 2. II.

8.35 — 14.05 in 15.00 — 1.25
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
11.40 MOZAIK
11.40 V HRIBIH SE DEJ A DAN
SKOZI ZGODOVINO NA TRI-
GLAV, 5. del dok. oddaja
12.15 DOMOVINA, ponovitev zadnjega
dela nadaljevanke
15.25 TELESKI 190, ponovitev 13. oddaja
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK

16.45 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
FOLKLORNI ANSAMBEL PIRIN
18.15 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NAFTA, 5. del dok. serije
21.15 PLACANEC, francoska nadalje-
vanke, 1/3

Laugelova sta ločena in imata osemlet-
nega sina Victoria. Oče Ruppert pride v
Reims, kjer živi njegova bivša žena Liz z
otokom, da bi odpeljal sina na počitnice.
Ker sin zbolí, za vrne materi in objubi, da
se vrne naslednji dan. Ko pride, najde dve
trupli, Lizino in Victorjevo. Pred policijskim
inšpektorjem je popolnoma zmeden.
Vsi ga imajo za morilca žene in otroka.
Stvar postaja brezupna, dokler senatorjev
sin ne izjavi, da je Laugela na večer zločina
videl v kinu. S tem pa zadeva še ni rešena,
Ruppert mora odkriti dvojnega morilca.
Pri časopisu, kjer je delala Liz, dobi sled
za skrivnostno Carol. Uspe mu priti do njene
sestre, ki je sprva nezaupljiva in prestraš-
ena, potem pa ga povabi domov na
pogovor...

Nadaljevanke ima tri dele.
22.10 DNEVNIK 3
22.30 OČI KRITIKE
23.10 CIKLUS FILMOV FEDERICA
FELLINIA:
IN LADJA PLOVE, italijanski film
(ČB)

1.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.55 Studio
Maribor — 19.00 Video meh (ponovitev)
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče —
20.30 Človek in glasba (ponovitev 2. od-
daje) — 21.20 Satelitski programi —
22.50 EP v umetnostnem drsanju (posne-
tek iz Leningrada) — 23.50 Satelitski
programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Šaram baram —
9.00 Zimski šolski program — 11.30
Zimski izobraževalni program — 12.35
Poročila — 12.40 Prezli ste, poglejte —
13.15 Kvizokoteka (ponovitev) — 14.35
Poročila — 14.45 Noč in dan (ponovitev)
— 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Matemati-
ka — 17.50 Šaram baram — 18.20 Šte-
vilke in črke — 18.40 Risanka — 18.45
Muppet show — 19.30 Dnevnik 2 —
20.00 Zakon v Los Angelesu (nizanka)
— 20.55 Zabava vas Hari Džinovič —
21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Kulturni ma-
gazin — 23.05 Noč in dan — 1.20
Poročila

SOBOTA, 3. II.

8.35 — 12.40 in 13.05 — 0.55
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
11.45 VEČERNI GOST, ponovitev
13.20 PETER'S POP SHOW
14.15 LASSI — NOV ZAČETEK, ame-
riški film
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 RISANKA
16.55 DP V KOŠARKI
18.30 IZ TROPSKEGA DEŽEVNEGA
GOZDA, dok. serija, 4/6
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.00 DNEVNIK 3
22.20 LEPI UPI, 3. del francoske nadalje-
vanke
23.10 DRUGI POSKUS, ameriški film
0.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

13.00 EP v umetnostnem drsanju —
16.00 Satelitski programi — 19.00 Kako
"iti skupaj" — 19.30 Dnevnik — 20.15
Rdeči (ameriški film) — 23.30 Satelitski
programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Zimski šolski
program — 10.30 Poročila — 10.35 Če-
belica Maja — 11.00 Saga o Forsythih
(nadaljevanke) — 13.00 Televizijski dru-
žinski magazin — 14.30 Ciklus filmov W.
Disney: Opice se vračajo domov (ameriš-
ki film) — 16.05 Kritična točka — 16.40
Dnevnik 1 — 16.55 Sedem TV dni —
17.40 Boljše življenje — 18.30 Švenk —
19.30 Dnevnik 2 — 20.16 Številke in črke
(finale kviza) — 21.20 Jeleni (ameriški
film) — 23.00 Dnevnik 3 — 23.20 Noč in
dan — 1.35 Poročila

NEDELJA, 4. II.

8.25 — 12.40 in 13.55 — 23.00
TELETEKST
OPOMBA: 9.20 SVETOVNI POKAL V

ALPSKEM SMUČANJU, VELESLA-
LOM (Z)
8.40 VIDEO STRANI
8.50 OTROŠKA MATINEJA
10.10 LEPI UPI, ponovitev 1. del franco-
ske nadaljevanke
11.00 ALO, ALO, humor. oddaja
11.30 35 LET ANSAMBLA ŠTIRJE
KOVAČI
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
14.10 DEDIŠČINA GULDENBURGO-
VIH, 5. del nemške nadaljevanke
14.55 KRIZKRAJ
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 PO SLEDEH PINK PANTERJA,
angl. film
18.35 J. Bitenc: DESET MEDVEDJIH
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ŽREBANJE PODARIM DOBIM
20.17 DOM ZA OBEŠANJE, 2. del
nadaljevanke
21.10 ZDRAVO
22.30 DNEVNIK 3
22.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaja za JLA in igrani film —
14.00 Nedeljsko športno popoldne —
19.00 Da ne bi bolelo — 19.30 Dnevnik 2
— 20.00 Kartoteka Zemlje (8. del dok. se-
rije) — 20.30 Pomembno je sodelovati
(dok. oddaja) — 21.10 Satelitski progra-
mi — 22.50 Športni pregled

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Rakuni — 10.00
Nedeljsko popoldne za otroke — 11.00
Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba
— 13.00 Hiša strahov (3. del nadaljevanke)
— 14.05 Nedeljsko popoldne —
16.05 Znanstveno popularni film —
17.05 Igrani film — 18.45 Rakuni —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Dom za
obešanje (2. del nadaljevanke) — 21.00
Ljubezen z neznancom (angl. film) —
22.30 Dnevnik 3 — 22.50 Športni pre-
gled — 23.25 Nočni program — 1.40
Poročila

PONEDELJEK, 5. II.

8.35 — 11.20 in 15.50 — 23.20
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
16.15 ŽREBANJE PODARIM DOBIM,
ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 TV DRAMA
21.10 OSMI DAN
21.55 DNEVNIK 3
22.15 CLOVEK IN GLASBA, 9. oddaja
23.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Pusto-
lovščina slikarstvo (švicarska izobr. serija,
2/13) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žarišče
— 20.30 Po sledih napredka — 21.00
Sedma steza — 21.15 Zabava vas Jasmin
Stauros — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Gozdne zabave
— 8.45 Radovedni, zdravo! — 9.00 Zim-
ski šolski program — 14.45 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Nekaj več (izobr. oddaja) —
17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke
in črke — 18.45 Dokumentarna oddaja
— 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Ciklus ko-
medij Branislava Nušića — 21.05 Meri-
diani — 21.35 Dnevnik 3 — 22.00 Noč in
dan — 0.00 Poročila

TOREK, 6. II.

8.35 — 11.40 in 15.30 — 22.50
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.30 LONČEK, KUHAJ
10.40 NAGELJ S PESNIKOVEGA
GROBA
11.15 ŠEDMA STEZA, ponovitev
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV
17.50 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ODMEVI V TEMI, amer. nadalj.,
1/5

Nadaljevanke, ki je nastala po resničnih
dogodkih in romanu, se začne leta 1979
z grozljivim odkritjem golega in razmesar-
jenega trupla učiteljeva Susan, konča pa se
sedem let pozneje po obsežni policijski
preiskavi vrste umorov, ki jih imata na ve-
sti duševno neuravnotežena morilca, ugled-
na meščana. Nadaljevanke ima pet delov.
21.00 ŽENSKA POD ZVEZDAMI
22.20 DNEVNIK 3
22.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet
športa — 19.00 Naša pesem — 19.30
Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Žre-
banje lota — 20.35 Umetniški večer: Sa-
muel Becket (dok. film) — 21.40 Satelit-
ski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Otroška oddaja —
9.00 Zimski šolski program — 12.40

Igrani film — 14.10 Zimski šolski
program — 14.45 Ponovitev nočnega
programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Iz-
obraževalni program — 17.50 Oddaja za
otroke — 18.20 Številke in črke — 18.40
Risanka — 18.45 Znanost — 19.30
Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota —
20.05 Kontaktni magazin — 21.40 Dnev-
nik 3 — 21.55 Festove premiere — 23.30
Nočni program — 1.30 Poročila

SREDA, 7. II.

8.35 — 11.00 in 15.30 — 23.45
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.15 TV DRAMA/1 10.00 ODMEVI
V TEMI, ponovitev 1. dela nadaljevanke
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.05 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 PREŠERNOVA PROSLAVA, pre-
nos iz CD
20.50 FILM TEDNA
NOTRANJI DOLG, argentinski film
22.30 DNEVNIK 3
22.50 ROPOT
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.00 Ko-
šarka CSK-Bosna — 18.30 Mostovi —
19.00 Divji svet živali (angl. polj.-zn. se-
rija, 2/7) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00
Žarišče — 20.30 Košarka Smelt Olimpi-
ja:Cholet — 21.00 Košarka Barcelona-
Jugoplastika — 22.15 Svet poroča —
23.15 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Pika Nogavička
— 9.00 Zimski šolski program — 10.30
Poročila — 10.35 Zimski šolski program
— 12.35 Lokalni program — 12.40 Zim-
ski šolski program — 15.30 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Izobraževalni program — 17.50
Oddaja za otroke — 18.20 Številke in čr-
ke — 18.45 Od oceana do strehe sveta —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer
— 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Noč in dan
— 1.00 Poročila

ČETRTEK, 8. II.

8.35 — 11.25 in 14.45 0.05 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.25 ŠOLSKA TV
10.10 MOSTOVI
15.10 MOZAIK, ponovitev
15.40 PREŠERNOV DAN
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.40 PREŠERNOV DAN
18.00 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 PREŠERNOV DAN
19.30 DNEVNIK 2
20.55 PARACELUS, 4. del angl. nadalj.
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3
22.25 KOMEDIJA NA SLOVENSKEM
ODRU
S. GRUM: DOGODEK V MESTU
GOGI
23.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.00 Studio
Ljubljana — 19.00 Alo, alo (humor. od-
daja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 žarišče
— 20.30 V hribih se dela dan — 21.05
Mali koncert — 21.20 Pisma (dok. odda-
ja) — 22.00 Svet na zaslonu — 22.30 Sa-
telitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Miti in legende —
9.00 Zimski šolski program — 12.40
Igrani film — 14.10 Zimski šolski pro-
gram — 14.45 Ponovitev nočnega
programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Iz-
obraževalni program — 17.50 Miti in
legende — 18.20 Številke in črke —
18.45 Dokumentarni program — 19.30
Dnevnik 2 — 20.00 ZIP (politični maga-
zin) — 21.05 Kvizokoteka — 22.20 Dnev-
nik 3 — 22.45 Nočni program — 1.00
Poročila

Program NNSC

Novoustanovljena Napredna narod-
na stranka centra, ki je nastala iz trojne
koalicije Meščanske zelene stranke,
Ekološkega zbora in Unije za pravico in
resnico, je v svoj program postavila pri-
zadevanja za zdravo gospodarstvo, bo-
gatega Slovenca in zmanjševanje davš-
čin. Prizadevali si bodo tudi za politični
pluralizem, odpravo smrtnih kazni, spre-
jem mednarodnih aktov o človekovih
pravica, za decentralizacijo Jugoslavi-
je in Slovenije, za nenasilje in športu in
kulturi, za razvoj znanosti in še posebej
ekoloških ved, za proizvodnjo zdrave
hrane in za takšne kriterije za socialno
varnost, kot jo imajo razvite zahodne
države. V volilni boj se bo vključila pri
volitvah v republiško skupščino, v vo-
litve v občinske skupščine pa le v tistih
občinah, kjer ima več privrženecov,
predvsem v Ljubljani in na Gorenjskem.

Slovenski dnevniki so 20. januarja ob-
javili kratko obvestilo Republiške veteri-
narske uprave o izbruhu posebno nevarne
kužne bolezniki-klasične praščije kuge v
občini Brežice. Oddelek za epizootiologi-
jo in zdravstveno varstvo pri Dolenjsko-
posavskem veterinarskem zavodu Novo
mesto dodaja nekaj novejših informacij.

Bolezen se je pojavila v kooperantskem
pitališču v vasi Žejno nad Čatežem, in
sicer med 210 pitanci, nabavljenimi delno
iz sosednje republike in delno iz bližnjih
vzrejališč praščičev v občini Brežice. Še
vedno se raziskujejo prave poti vnosa in
širjenja kužne bolezni, ki po doslej znanih
podatkih ni potekala povsem v skladu z
znanimi kliničnimi in patoanatomskimi
znaki. Predvsem motijo podatki, da so bili
praščiči zaščiteni pred kugo in da začetne
diagnostične preiskave niso kazale na to
kužno bolezen.

Preostale živali v okuženem hlevu smo
še istega dne, ko je bila dokončno potrjena
bolezen evtanazirali in dali trupla neškod-
ljivo odpeljati v kaliferijo. Veterinarska

inšpekcija je odredila, da je istega dne
treba pocepiti tudi vse praščiče v vasi in da
akcija zaščite zdravih živali poteka ne glede
na delovni čas, dokler ni bilo cepljeno
vseh 12000 praščičev v občini. Akcija je bi-
la izvedena do torka, 30. januarja v celoti,
tako da lahko računamo na imunost vseh
praščičev po 5 dneh od cepljenja.

Seveda obstaja bojazen, da bi se med-
tem bolezen le še kje razširila, tako da bo
potrebno počakati še nekaj časa do opti-
mistične izjave o izkorenitvi bolezni v pr-
vem žarišču. Zanesljivo pa so opravljeni
vsi potrebni ukrepi blokade kužnega žari-
šča, vključno z razkužbo objekta, opreme
in odpadkov, ter seveda ukrepi zapore
prometa s praščiči do preklica.

Ne glede na vse to pa je že nastala škoda
v vrednosti preko 1 milijon dinarjev za ka-
tero je celoten fond občinskega posebnega
računa za zatiranje živalskih kužnih bo-
lezni absolutno premajhen.

Zaradi nevarnosti širjenja kuge praš-
čičev poteka koordinirana akcija med re-
publiško in občinsko inšpekcijo ter službo

področnega veterinarskega zavoda. Bole-
zen spada namreč v mednarodno listo
najnevarnejših živalskih kužnih bolezni.
Zanje veljajo posebni ukrepi zatiranja,
med katerimi je obvezna tudi evtanazija
preostalih praščičev v okuženem hlevu.

Virus kuge je še posebno v zimskem ča-
su nenavadno odporen v zunanjem oko-
lju. Še posebno dolgo pa preživi v mesu
okuženih živali, in sicer pri temperaturi
4x°C, 2,5 do 3 mesece in globoko zamr-
njen tudi do 4 leta. To pa pomeni dodatno
nevarnost v primerih, če lastniki zakoljejo
že bolne živali in meso spravijo v skrinje,
prepričani, da bo virus že zmrazil. Virus
k sreči ni nevaren človeku, vendar ga la-
hko z ostanke mesa okuženih praščičev ali s
pomjami prenesemo na zdrave praščiče in
že imamo po 5 do 6 dneh nov izbruh bo-
lezni med necepljenimi živalmi.

Kot dejavnik prenosa nastajajo, poleg
direktnega kontakta med praščiči, tudi šte-
vilni pasivni prenašalci, kot so podgane,
ptiči, insekti, domače živali, ki pridejo v
hlev, in predvsem človek s kontaminirano
hrano, opremo in delovno obleko. Zato je
vse, kar je bilo v neposrednem ali posred-
nem stiku z bolnimi živalmi oz. njihovimi
izločki, kužno in se mora ali sežgati ali pa
v okviru razkužbe termično obdelati.

Za zatiranje kuge praščičev velja pose-
ben pravilnik, ki poleg že opisanih akcij
zahteva še te ukrepe:
● preprečevanje prometa s praščiči, proizvodni,
surovinami in odpadki, ki izvirajo iz njih;
● zaplomba in neškodljivo odstranjevanje
proizvodov, surovin in odpadkov obo-
lelih praščičev;
● omejitve gibanja oseb, ki so prišle v stik
z okuženimi živalmi, in preprečevanje stika
z zdravimi praščiči;

● preprečevanje uporabe gnoja ali gnojevke
še 40 dni po razkužbi hleva;
● kontumac psov in mačk ter deratizacija
in dezinfekcija v okuženem dvorišču.

Ukrepi so seveda zajeti tudi v odloku
občine, ki prepoveduje izdajanje zdrav-
stvenih sričeval za praščiče z območja
okužene občine, oziroma seje in druge
oblike zbiranja praščičev, ter nalaga zaščit-
no cepljenje vseh nad 90 dni starih
praščičev.

Šele po preteku 6 tednov od izvedbe
vseh ukrepov se ob pogoj, da ni novih ža-
rišč, proglasi praščija kuga za izkore-
ninjeno.

Mag. FRANC COLARIČ

Mlin namesto JE

Z. Katič bo v gradnjo
mlina vložil 300.000 DEM

VELIKA VAS — Sodoben mlin s štiri-
rimi valji in silosom za 9 ton žita velja dan-
es 300.000 DEM in Zvonko Katič, glavni
operater v JE Krško, se je odločil, da bo
zbral toliko denarja in zgradil tak mlin. Ta
je v Veliki vasi pri Krškem domala že do-
grajen, aprila naj bi v njem stekla poskus-
na proizvodnja.

»V Krškem sem že od leta 1978, ves ta
čas pa delam v komandni sodi jedrske
elektrarne. To je naporno delo, ki ga ne
moreš opravljati vse življenje. Ker je picer-
ij in barčkov že dovolj, sem se odločil, da
bom nadaljeval družinsko mlinarsko tra-
dicijo. Sprva sem nameraval to narediti v
domači vasi, v Generalski Stolici pri Dugi
Resi, potem pa sem odločil, da se naložbe
lotim kar v krški občini, in Sloveniji, ki je
zasebni pobudi tudi bolj naklonjena,« pri-
poveduje Zvonko Katič.

Za gradnjo sodobnega električnega
mlina se je Katič odločil pred dvema le-
toma. Lokacijo je našel v Veliki vasi. Pri
tem je imel vso pomoč občinskega komi-
teteja za gospodarstvo; ta je opravil tudi trž-
no raziskavo, ki je pokazala, da je mlin po-
treben. Ker gre za pravi industrijski
objekt, saj je mlinsko poslopje dolgo 17
m, široko 7 m ter visoko 16 m, je gradnjo
po licitaciji prepustil novomeškemu Pio-
nirju. V njem bodo v 24 urah zmleli po 15
ton žita, ker pa bo proizvodnja skoraj v ce-
loti avtomatizirana, bosta v njem v začetu
zaposlena samo dva delavca. »Gradnja
objekta se je malo zakasnila, vendar raču-

nam, da bomo strojno opremo iz Italije
dobil v kratkem, poskusna proizvodnja
pa se bo v mlino začela sredi aprila.«

Katič ne bi mogel sam zgraditi mlina,
zato pa sta mu izdatno pomagala brata, ki
živita v Nemčiji in v Kanadi. V mlino je Ka-
tič vložil tudi vse svoje prihranke ter veli-
ko dela. »Brez pomoči Silvane Mozar s
komiteja za gospodarstvo in referentke
Marije Krušič ter seveda brez neprecenljive
pomoči svoje žene vsega tega dela ne bi
zmogel.«

J. S.

ZASEBNI MLIN — Ta velika zgrad-
ba dokaj nenavadne oblike je nekaj
časa privlačila poglede mimoido-
čih. Če bo vse po sreči, bodo že aprila v njej
zmleli prve tone pšenice. (Foto: J. S.)

Še pridelovanje mleka na veliko

V krški občini gradijo tri hleve za 80 glav živine — Veliki učinki

REŠTANJ, GMAJNA — V krškem M-Agrokombinatu so začeli uresniče-
vati projekt gradnje velikih hlevov, v katerih bo prostora za 70 do 80 glav živine.
Zdaj gradijo tri take hleve, dva izmed teh treh pa sta v gradnji v Reštanju pri
Senovem in na Gmajni pri Raki. V teh hlevih naj bi namolžli skupaj okoli
500.000 litrov ali 10 odst. celotne količine mleka, kolikor ga sedaj namolžejo na
800 kmetijah.

Vodja TOK v M-Agrokombinatu dr.
Nace Kralj je povedal, da so približno
petino denarja za te hleve dobili od re-
publiškega sklada za pospeševanje kme-
tjstva; gre za nepovratna sredstva, ne-
kak denarja pa je kanilo tudi iz
občinskega sklada za pospeševanje
kmetjstva.

Najprej smo obiskali Kožarjevo kme-
tijo v Reštanju, kjer sta bila doma sin
Ivan in mama Nada, medtem ko je bil
glava družine v službi v Metalni. Pove-
dala sta nam, da je bila njihova kmetija
nekoč majhna, saj so imeli prej le pribli-
žno 3 hektarje zemlje, v hlevu pa
dvoje ali troje živinčet. Toda počasi so
kupovali zemljo, tako da je imajo sedaj
16 hektarov, kakšen hektar pa še naj-
mejo. Ker je bilo sinu Ivanu ljubše kme-
tovanje kot pa delo v Metalni, kjer je de-
lal kot strojni ključavničar, je delo
zapustil. »Vedno sem si želel delati na
kmetiji, ker se mi zdi, da je v kmetijstvu
perspektiva, odvisen si sam od sebe in
nekako bolj svoboden,« pravi trindvaj-
setletni Ivan, ki sedaj obiskuje kmetijsko
šolo v Krškem, da bi bil potem v ce-

loti pripravljen na nov veliki hlev, ki ga
gradijo. Pomoč pa pričakuje še naprej
od brata, ki je končal agronomsko fa-
kulteto. »Zdaj sem že dve leti doma in v
tem času smo se lotili tudi gradnje no-
vega hleva. Gre za hlev, v katerem bo
prostora za 40 krav in 40 pitancev. Lani
smo položili temelje, zgradili smo del
obodnega zidu, letos pa bomo hlev
sprav

VOLIŠ ME — VOLIM TE — NA VOLITVAH

STREŠNIK

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA P. O. DOBRUŠKA VAS

GRADITELJI, ČLANI STANOVANJSKIH ZADRUG, POD UGODNIMI KREDITNIMI POGOJI VAM, NUDIMO:

- barvne betonske strešnike,
- betonske bloke,
- garaže,
- betonske mešanice,
- modularne betonske bloke,
- opečen nosilce in polnila,
- cement in apno,
- kulir plošče,
- dimnike KIP,
- tlakovne, cevi in robnike,
- stavbno pohištvo Jelovice in Lesne,
- ograjne elemente za stopnišča in balkone,
- ostali gradbeni material

Pogoji:

- 30% polog
- do 6 obrokov z 1% mesečnimi obrestmi.

Informacije: tel.: 76-230, 76-102, 76-503

POMNILNIK

ROKI VOLILNIH OPRAVIL:

- 9. jan. — 7. febr. Čas za predlaganje kandidatov za zbere republiške skupščine in pošiljanje predlogov občinski volilni komisiji.
- 9. jan. — 13. febr. Predlaganje kandidatov za zbere občinske skupščine in pošiljanje predlogov občinski volilni komisiji.
- 20. febr. — 3. mar. Zbori volilcev

Določanje kandidatur in list s podpisovanjem

- 9. jan. — 17. marec Predlogi za individualne kandidature
- 9. jan. — 11. marec Predlogi za liste kandidatov za DPZ in za individualne kandidature DPZ
- 29. marec 1990 Sezname vseh kandidatov morajo biti objavljeni

ROKI VOLITEV

- 8. april — za predsednika predsedstva Slovenije
 - za člane predsedstva Slovenije
 - za zbor občin skupščine SRS
 - za družbenopolitični zbor skupščine SRS
 - 12. april — za zbere združenega dela vseh skupščin družbenopolitičnih skupščin
 - 22. april — 2. krog volitev v zbor občin skupščine SRS
 - 2. krog volitev predsednika predsedstva SRS
 - volitve v zbere KS in družbenopolitične zbere občinskih skupščin in skupščin posebnih družbenopolitičnih skupnosti.
- Volitve v zvezni zbor skupščine SFRJ bodo predvidoma 22. aprila, vendar bo točen datum znan z razpisom predsednika skupščine SFRJ februarja meseca.

večkrat, če ne razumete. Način glasovanja pa ne naveden tudi na posameznih glasovnicah, na primer za koliko kandidatov na njih lahko največ glasujete. Na listi lahko namreč glasujete le za toliko kandidatov, kot je določeno. Če jih boste obkrožili več, bo glasovnica neveljavna, če nobenega, pa tudi. Tudi dopisovanje novih imen ni dovoljeno.

Volilec voli le osebo, samo zase in za nikogar drugega, tudi za najbližjega sorodnika ne. Zakon pravi, da ima pravico voliti ali biti voljen vsak občan in delovni človek, ki je dopolnil 18 let starosti in ima poslovno sposobnost. Pravico voliti in biti voljen v zbor združenega dela ima delavec v podjetju in drugih organizacijah in skupnostih ter v drugih oblikah opravljanja dejavnosti ter delovni ljudje, ki delajo v kmetijstvu, obrti in samostojnih poklicih. Pravico voliti delegata v zbor združenega dela ima delovni človek, ki je dopolnil 15 let, pa tudi pri nas zaposleni tuji. V organizacijah s področja izobraževanja imajo pravico voliti in biti voljeni v zbor združenega dela tudi učenci in študentje, ki so dopolnili 18 let.

Pravico do volitev in kandidiranja določa tudi stalno bivališče. Tako lahko voli v zbor krajevnih skupnosti oziroma v zbor občin tisti občan, ki ima stalno bivališče na območju volilne enote, pravico biti voljen v zbor krajevnih skupnosti ima občan, ki ima stalno bivališče na območju občine, v zbor občin skupščine SRS pa občan, ki ima stalno bivališče v Sloveniji. Tudi voliti v družbenopolitični zbor ima pravico le občan, ki ima stalno bivališče na območju volilne enote, pravico, biti voljen v družbenopolitični zbor pa ima občan, ki ima stalno, prebivališče na območju družbenopolitične skupnosti, v katere zbor se voli.

Dodajmo še to, da ima pravico voliti predsednika in člana predsedstva republike občan, ki je dopolnil 18 let, ima poslovno sposobnost in stalno prebivališče v SR Sloveniji, pravico biti voljen za predsednika pa ima vsakdo, ki izpolnjuje gornje pogoje, poleg tega pa mora biti še državljan SR Slovenije.

Za predsednika bo izvoljen tisti, ki bo dobil večino glasov volilcev, ki so oddali veljavne glasovnice, za člane predsedstva pa tisti, ki bodo dobili največ glasov. Če nobeden od kandidatov za

predsednika ne bo dobil večine glasov, bo stekel tako imenovani drugi krog volitev, v katerih se bosta pomerila le tista dva kandidata, ki sta dobila največ glasov od vseh kandidatov za predsednika republike.

T. JAKŠE

Dušanka Weiss, predsednica novomeške občinske volilne komisije.

»Pristojnost volilne komisije je po zakonu skrb za zakonitost izvedbe volitev in ne glede na sestavo moramo to nalogo izpolniti in opravičiti zaupanje skupščine. Trenutno smo v fazi predlaganja, je pa komisija za seznanjanje delovnih ljudi in občanov o pravicah, ki jih imajo v zvezi z volitvami, pripravila navodilo, s katerim obvešča sedaj v prvi vrsti podjetja in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter krajevne skupnosti o zakonu o volitvah in o nalogah, ki jih je treba izvajati. Računamo tudi na sredstva javnega obveščanja, da bodo v tem času odigrala svojo vlogo. Roke bomo morali strogo upoštevati, čeprav je časa zaradi pozno sprejete zakonodaje malo. V primerjavi s prejšnjimi volitvami delo volilne komisije ni bolj komplicirano, je pa bolj obsežno. Pomembno je, da ljudje vedo, kje je sedež komisije, saj se morajo pogosto obračati nanjo, tako glede predlaganja kandidatov, kot tudi drugih informacij. Naš sedež je na Ljubljanski cesti 2, dobro pa bi bilo, če bi vedeli za sedeže svojih komisij tudi prebivalci drugih občin.«

»Teško je opisati, kako nelagodno sem se počutil v komisiji za politični sistem. Saj ni bilo važno, kaj smo predlagali Slovenci, pomembno oz. odločilno je bilo le to, da je pač nekaj izustil Slovenec, in že je bilo zavrženo. Ne vem, ali je bila takšna taktika dogovorjena ali je bilo zgolj slučajno, da so vsakič, ko se je pojavil za govorniškim pultom Slovenec, sledile številne replike. In to ves čas, dokler je imel zadnji Slovenec kaj povedati. Dr. Ciril Ribičič je dobil na svoj referat kar 17 republik. Sram me je omenjati barbarsko obnašanje, ko je želel dr. Ljubo Bavcon po replikah ponovno razložiti, zakaj se zavzema za odpravo mučenja v preiskovalnih postopkih, pa je bil izžvižgan. Pozneje je dejal, da v vsem svojem življenju ni doživel toliko boljšeživja kot na kongresu na enem kupu.«

»Čeprav nam sedaj Srbi očitajo, da smo pač nedemokratsko sprejeli na demokratičen (!) način sprejete odločitve, pa moram reči, da nismo bili nikakršni užaljeni. Če je bila zavržena pobuda o jugoslovanski partiji kot zvezi zvez, še ni tako boleče, ni pa moč prebo-

leti, da so bili proti uveljavljanju človekovih pravic, odprtosti v Evropo, blokadi Srbije in torturi. Menim, da ljudje, ki so dvigali kartončke, sploh niso razmišljali, o čem odločajo. V vzhodnoevropskih državah so imeli v zadnjem času dober zgled, kaj pomeni diktatura

Milan Krajnc

partije, pa je bil poduk očitno premajhen. Po vseh teh dogodkih se je v Slovence zanesljivo naseljeval občutek izobčenosti v veliki skupini, v katero — to sedaj zagotovo vemo — ni povratka. Pravzaprav je vprašljivo biti član jugoslovanske partije, ki se zavzema za posev drugo kot ZKS,« pravi Milan Krajnc.

Krajnc se ne strinja z očitki nekaterih, da je bil odhod s kongresa tudi taktična poteza pred spomladanskimi volitvami in da si s tem komunisti nabirajo nove točke pri volilcih. »Ni prijetno vstati in oditi iz dvorane, na tvoj hrbet pa je prilepljen stotine in stotine parov oči. Toliko manj, če se človek zaveda, da je konec vsega, kar nas je jugoslovanske komuniste toliko let vezalo skupaj. Povrh vsega pa te pospremi še ploskanje kot znak olajšanja za vse tiste, ki ostajajo. Ribičiču je trepetal glas, ko nas je pozval, da lahko odidemo. Lokarjeva je jokala in moram priznati, da sem tudi jaz imel cmok v grlu. Kaj mi pomaga, če so mi v zasebnem pogovoru srbski delegati zatrjevali, da razumejo Slovence, da pa moramo tudi mi raz-

umeti, da v Srbiji niso mogoče demokratične spremembe v tako kratkem času, če pa uradno niso pokazali niti kančka pripravljenosti za sprejete demokratične pobude!« se jezi Krajnc in zagotavlja, da slovenski komunisti ne morejo in nočejo več sodelovati pri nadaljnji agoniji ZKJ.

Sicer pa črnomaljski, metliški in trebanjski delegat pohvali, da se ni v Beogradu nikjer počutil ogroženega, ker je Slovenec. Da prihaja iz dežele Kranjske, pa je bilo ob pogledu na priponko s priimkom takoj očitno. »Tudi v hotelu in taksiju so bili zelo prijazni. Zavarovanje, ki je bilo v Sava centru izredno dobro, me je bolj motilo, begalo, in moram reči, da bi se počutil bolj varnega, če ga ne bi bilo. Ker so pričakovali, da bodo po prekinjenem kongresu po Beogradu mitingi, je bilo naše spremstvo na letališče okrepčeno. Pa najbrž ni bilo potrebe, kajti mesto je bilo mirno in nihče se ni zmenil za nas.« Kritike in zmerjanje so, ko so se vrnil domov, začele leteti na slovenske komuniste od drugod, ne s strani potencialnih mitingarjev.

M. BEZEJK-JAKŠE

Bliža se pomlad, tista pomlad, ki naj bi pomenila pravi razcvet tudi tako imenovane slovenske pomladi. Lahko bi celo rekli, naj bi ta slovenska pomlad, ki je svoje prve cvetke poglajala v temni jeseni in zimi, spomladi rodila tudi prve sadove. Kakorkoli že obračamo besede, nekaj novega se obeta. Volitve bodo, in to pluralistične, se pravi, da bomo lahko glasovali za kandidate različnih strank, neposredne, se pravi, da bomo sami glasovali za poimensko imenovane kandidate za posamezne funkcije in nihče drug namesto nas, tajne, se pravi, da nihče nima pravice vedeti, za koga smo glasovali, če tega sami ne želimo, in splošne, se pravi, da ima pravico glasovati vsak polnoleten občan Slovenije, ki je po zakonu upravičen do vpisa v volilni imenik. Res je, da se nam kljub dolgem desetletjem čakanja na take volitve zdajle dozdeva, kot da so prišle prezgodaj, saj je vse skupaj videti na prvi pogled nekoliko zapleteno, vendar bomo skušali v tem sestavku, če bo potrebno, pa še v nadaljevanjih, čimbolj enostavno in kljub temu izčrpno razložiti vse najbolj bistvene stvari, ki se bodo v pripravah na volitve dogajale, kako bodo potekale same volitve in kako se bomo mi kot volilci obnašali na voliščih. Saj vendarle ne more biti dvoma o tem, da bi se tega zgodovinskega dogodka, prvih svobodnih volitev po osvoboditvi, ne udeležili.

Pomoč pri razčiščenju nespornostim sta nam nudili predsednica novomeške občinske volilne komisije sodnica Dušanka Weiss in tajnica občinske komisije Branka Bukovec. Naj kar na začetku povemo, da je to v vsaki občini najvišje volilno telo, odgovorno za zakonito izvedbo volitev na svojem območju, da ima ponavadi sedež na občini in da občani tam najlažje zvedo vse o volitvah in tudi o kandidiranju. Občinska volilna komisija ima

Branka Bukovec, tajnica novomeške občinske volilne komisije.

»Našo volilno komisijo je skupščina predlagala skupščinska komisija po delovnem principu, ne po političnem. Sestavljena je tako, da so v njej člani, ki tudi sicer po svojih delovnih dolžnostih opravljajo po zakonu določene naloge. Tako jih je največ iz upravnih organov. Prva dva, predsednik in namestnik, morata že po zakonu biti sodnika, ostali člani pa so v glavnem iz upravnih organov, iz sekretariata za notranje zadeve, ki morajo po zakonu o evidenci skrbeti za volilne imenike, iz geodetske uprave, ki skrbi za pravo volilnih imenikov teritorialno, do skupnih služb, ki bodo upravljale administrativno tehnična opravila za komisijo. Imamo pa še edino zunanjo članico, ki je iz OK ZSMS. Je pa v nadaljevanju možna tudi sprememba njene sestave in da bodo v njej našli svoje mesto tudi predstavniki Demosa. Komisija dela na sejah javno in bodo nanje vabljene tudi predstavniki javnega obveščanja in predstavniki vseh političnih organizacij, ki bodo sodelovale na volitvah. Volilne odbore bomo imenovali v marcu.«

pet članov; predsednika, tajnika in tri člane. Imenuje jo občinska skupščina. Na voliščih pomagajo volilni komisiji pri izvedbi volitev volilni odbori, ki jih imenuje komisija. Na volitvah moramo seveda vedeti, v kaj bomo volili in katera kandidata. V posebnem okvirju si lahko preberete, kdaj bodo volitve in v kateri občinski, republiški in zvezna telesa bomo takrat volili. Kandidate za posamezne funkcije pa bomo predlagali in določevali že prej.

Posamezne kandidate za vse zbere skupščin bomo volilci določali na zborih občanov ali s podpisovanjem, liste kandidatov za družbenopolitične zbere pa določajo politične organizacije. Vsakdo lahko kandidira le v eni volilni enoti in na eni listi kandidatov na volitvah v isto skupščino.

Občinska volilna komisija sprejema predloge kandidatov od 9. januarja do 7. februarja za zbere republiških skupščin ter do 13. februarja za zbere občinskih skupščin. Za predlaganje ni potrebna nobena formalno določena podpora s strani volilcev, je pa treba predložiti soglasje predlaganega kandidata, da bo v primeru, če bo dobil podporo na zboru volilcev, kandiduro tudi sprejel. Predloge vložijo lahko skupine ali posamezniki na za to predpisanem obrazcu osebno na sedežu občinske volilne komisije ali pa po pošti s priporoceno pošiljko in z oznako na ovojnici: »za volilno komisijo«.

Zbrane predloge komisija razporedi in jih pripravi za določanje kandidatov na zborih volilcev, ki bodo potekali po delovnih organizacijah in skupnostih za zbor združenega dela in v krajevnih skupnostih za zbor krajevnih skupnosti, zbor občin skupščine SR Slovenije in ter družbenopolitični zbor. Za kandidate oziroma liste kandidatov bodo na zborih določeni tisti predlogi, ki bodo dobili potrebno podporo volilcev.

Zakon pa za te volitve določa še eno novost, namreč določanje kandidature s podpisovanjem. Se pravi, da lahko posameznik ali skupina, ki ga hoče podpreti, zbere z zakonom določeno število podpisov kot podporo k njegovi kandidaturi. Za podpise je določen obrazec, morajo pa biti overljeni tako, kot določa volilni zakon, na obrazcu pa morajo biti osnovni podatki ter izjava, za kateri zbor je dana podpora, za katero skupščino in številka volilne enote. Kandidatura se vložijo pri občinski volilni komisiji na predpisanem obrazcu s priloženim soglasjem kandidata ter potrebnim številom potrjenih obrazcev podpore. Na ta način sprejemajo kandidate do 17. marca, razen za družbenopolitične zbere, za katere je treba oddati predloge do 11. marca, in za predsednika ter člane predsedstva SRS, za katere je treba oddati predloge že do 9. marca. Vse kandidature oziroma sezname kandidatov naj bi bili objavljeni 29. marca.

Sedaj je za nami važen del volitvene procedure, namreč kandidacijski postopek, v katerem smo dobili sezname kandidatov, iz katerih bomo mi sami izbirali — ne glede na to, ali smo v predkandidacijskem postopku sodelovali ali ne. No, zakon nam tudi sedaj ne preči, da moramo iti na volitve, saj so le-te svobodne, o udeležbi pa odloča le stopnja naše zavesti. Glede na to, da je politična paleta dokaj pisana, pa zna biti vsak glas tudi dragocen. O tem, koga voliti, bo še čas razmišljati, saj bodo v dneh do volitev naša ušesa še polna volilne propagande. Bolj važno je vedeti, da bomo imeli zadnjih 24 ur mir pred njo, saj zakon določa, da stranke toliko pred volitvami prenehajo agitirati za svoje kandidate in za svoj volilni program. Dobro pa je vedeti, da morajo volilni odbori na volišču poskrbeti za tajnost, se pravi, da nima nihče pravice vam gledati pod prste, ko volitve. Naloga volilnega odbora je, da vam natančno razloži, kako je treba voliti, tudi

Sava centru. Televizijski ekran vsega tega ne more pričarati. Krajnc kot psiholog pa je beograjski cirkus lahko doživljal še drugače, s povsem poklicnega stališča.

»Da ne bo šlo vse gladko in da na kongresu lahko pride tudi do težav, smo slovenski komunisti vedeli, še preden smo odšli v Beograd. Vendar takšnega nerazumevanja naših amandmajev nismo pričakovali in sedaj, ko nekoliko urejemo vtise, lahko rečem, da je zame ta kongres izkušnja več človeka, ki trdno, lahko bi rekel, tudi slepo, vztraja pri svojih stališčih, ni mogoče premakniti s točke, pa četudi so prepričanja še tako argumentirana. Nikakor pa ni res, kar nam hočejo sedaj podtakniti nekateri, da smo Slovenci že prej, preden smo prispeli v Beograd, vedeli, da bomo predčasno zapustili kongres. Če bi jaz to vedel že prej, zagotovo sploh ne bi odpotoval in delegacija prav tako ne. Vedeli smo pač, da moramo upoštevati stališča in zaključke 11. kongresa slovenskih komunistov, zvedeti pa smo hoteli, kaj se da narediti skupaj v Jugoslaviji,« pripoveduje Krajnc.

»Teško je opisati, kako nelagodno sem se počutil v komisiji za politični sistem. Saj ni bilo važno, kaj smo predlagali Slovenci, pomembno oz. odločilno je bilo le to, da je pač nekaj izustil Slovenec, in že je bilo zavrženo. Ne vem, ali je bila takšna taktika dogovorjena ali je bilo zgolj slučajno, da so vsakič, ko se je pojavil za govorniškim pultom Slovenec, sledile številne replike. In to ves čas, dokler je imel zadnji Slovenec kaj povedati. Dr. Ciril Ribičič je dobil na svoj referat kar 17 republik. Sram me je omenjati barbarsko obnašanje, ko je želel dr. Ljubo Bavcon po replikah ponovno razložiti, zakaj se zavzema za odpravo mučenja v preiskovalnih postopkih, pa je bil izžvižgan. Pozneje je dejal, da v vsem svojem življenju ni doživel toliko boljšeživja kot na kongresu na enem kupu.«

»Čeprav nam sedaj Srbi očitajo, da smo pač nedemokratsko sprejeli na demokratičen (!) način sprejete odločitve, pa moram reči, da nismo bili nikakršni užaljeni. Če je bila zavržena pobuda o jugoslovanski partiji kot zvezi zvez, še ni tako boleče, ni pa moč prebo-

NI BILO LAHKO VSTATI IN ODITI

Med številnimi delegati, ki so zastopali slovenske komuniste na 14. izrednem kongresu ZKJ v Beogradu, je bil tudi Milan Krajnc, dipl. psiholog iz Črnomoja, sicer pa direktor tamkajšnjega doma starejših občanov. V demokratičen boj mnenj — ki pa, kot je znano, ni uspel — so ga poslali komunisti iz trebanjske, metliške in črnomaljske občine. Kaj pomeni neposredno, na lastni koži občutiti zavračanje vseh, tudi najbolj naprednih idej, prekinjanje pobud s ploskanjem, in če ne gre drugače, tudi z žvižganjem, ter na koncu, ko ne gre več naprej, vstati in oditi iz cirkuske arene, le tisti, kdor je spremljal kongres v

Reševanje iz najglobljega brezna

Tudi dolenski jamarji smo sodelovali pri reševanju ponesrečencev iz najgloblje jugoslovanske jame, Brezna nad Bovcem — 96 ur nadčloveških naporov

Dolenski jamarji smo sodelovali pri enem najtežjih reševanj na svetu. V eni najtežjih reševalnih jamarskih akcij, v kateri je pod vodstvom Igorja Potočnika in Sergia Dambrosija sodelovalo preko 50 slovenskih in več kot 90 italijanskih jamarjev — reševalcev; italijanski in naš helikopter, so sodelovali tudi člani Dolenske jamarske reševalne enote, in sicer Zdravko Bučar in Marko Pršina iz Dolenskih Toplic, Miha Rukše iz Gabrja ter Tomaž Bukovec iz Trebnjega. Med reševalci pa so bili tudi trije člani DZRJ Ribnica, Milan Erič, Tine Begič in Frenk Klun.

Vse skupaj se je začelo v soboto, 13. januarja, ko se je skupina treh italijanskih jamarjev spustila v najglobljo jugoslovansko jamo Brezna pod črnoljskimi Vršiči nad Bovcem, globoko 1195 m. V nedeljo je v globini 1050 m prišlo do nesreče: Mariu Bianchetiu je skala zmečkala roko. Eden izmed reševalcev je odhitel po po-

moč, drugi pa je skupaj s ponesrečencem čakal reševalce. Roberto Antonioni je globoko brezno izredno hitro preplezal, saj je za 1000 m potreboval le 7 ur. V nedeljo zvečer, 14. januarja, se je tako začelo reševanje. Najprej so bili alarmirani italijanski reševalci, kmalu zatem pa tudi slovenski. Prva reševalna ekipa je vstopila v jamo šele v ponedeljek okoli 13. ure. Zaradi telefonskega nesporazuma italijanski reševalci niso dobili dovoljenja za prehod preko sedla Prevale (ni uradni prehod).

Med reševalci je bil tudi 23-letni Massimiliano Puntar iz Trsta, najbolj tragična oseba tega reševanja. V globini 1030 m, se je namreč v terek odkrušila večja skalna luska, ga zadela v glavo in težje poškodovala. V tem trenutku je vodji reševanja Igorju Potočniku postalo jasno, da bo potreboval vse strokovno usposobljene slovenske reševalce, seveda poleg italijanskih. Tako je v terek popoldne z avtomobilom štaba CZ Novo mesto v Bovec krenila tudi novomeška ekipa.

Med prvo reševalno ekipo je bil tudi zdravnik, ki je takoj začel biti boj za Massimilianovo življenje. Prvi poškodovanec Mario Biancheti je s poškodovano roko ob pomoči reševalcev prišel do zdravnika, ki je moral ostati pri drugem ponesrečencu. »Obvezal mi je roko, imobiliziral in me oskrbel tako, da sem lahko sam odšel iz jame,« je povedal prvi poškodovanec. Njegova izredna fizična moč mu je pomagala, da je ob manjši pomoči reševalcev v približno 30 urah sam splezal iz jame.

Medtem pa so iz jame prihajali različni podatki. Ponesrečenemu Massimilianu se je stanje stalno spreminjalo. Zdravnik sprva ni dovolil transporta, v četrtek ob 0.28 pa so začeli. Ob 13. uri pa je prišlo sporočilo: Massimiliano Puntar je v globini 970 m umrl. Zaradi udarcev v glavo in poškodb možganov ter krvavitve v notranjosti lobanje (zdravniško ugotovljen vzrok smrti v ponedeljek v Bovcu) je poškodovanec izgubil boj z naravo.

Kljub vsemu pa je bilo poškodovanca potrebno prinesiti na površje. Reševalcem je to uspelo po 96 urah nadčloveških naporov. V ponedeljek, 22. januarja, ob 0.24 je mešana italijansko-slovenska ekipa ponesrečenca prinesla na površje. Med njimi

je bil tudi član dolenske reševalne enote. Položili smo ga v manjšo v sneg izkopano jamo do prihoda helikopterja, ki ga je v ponedeljek dopoldne ponesel v dolino.

Na samem reševanju so reševalci uporabljali najsodobnejšo opremo. Ponesrečenca so grel s posebno norveško grelno napravo, ki je v bistvu tleče ogelje in segreva zrak v posebni termični vreči; do dna je bil napeljan telefon; širine so širili z elektropnevmatskimi kladivi, pritrdišča za vrvi so izdelovali s posebnimi akumulatorskimi vrtilniki. Samo reševanje pa je tako dolgo trajalo iz več vzrokov. Spodnji del jame, je bil zaradi svojih meandrov, ožin, vode, dvoran s podornim skalovjem in tudi dolžine izredno zahteven za prenos ponesrečenca.

Za to reševanje lahko rečemo, da je bilo eno najzahtevnejših na svetu. Poleg jamarjev Italije in Jugoslavije so pri reševanju odigrali nadvse pomembno vlogo tudi RSNZ in helikopterska enota, Republiški štab za civilno zaščito z republiškim centrom za obveščanje in opazovanje ter drugi. Vključeni pa so bili tudi regijski centri za opazovanje in štabi CZ. Tako je dosti pripomogel tudi novomeški štab CZ. Vendar to ni bila le enkratna gesta, saj je sodelovanje dolenske jamarske reševalne enote s štabom CZ iz Novega mesta in Trebnjega ter istočasno z regijskim centrom za obveščanje in opazovanje (tel. 985) že nekajleto.

TOMAŽ BUKOVEC

OBKOLJENA CERKVICA

OSILNICA — Cerkvica v Ribjeku sodi med največje kulturnozgodovinske spomenike v občini Kočevje. Njeno notranjost prav zdaj obnavljajo. Krajevna skupnost Osilnica je pred kratkim opozorila Integral tozd Stojna v Kočevju, naj bi avtobus parkirali kje drugje in ne prav ob cerkvi; tozd Elektro v Kočevju pa, naj bi prestavili njihov A drog, ki stoji v neposredni bližini cerkvice.

PRISPEVKI ZA MEDICINSKE INSTRUMENTE

NOVO MESTO — Za posodobitev bolnišnice v Novem mestu so prispevali denar sektor Gradnje Cestnega podjetja Novo mesto namesto venca na grob Setinetovi mami, Marjeta Globokar iz kemijskega oddelka Inštituta novomeške Krke namesto venca za Marijo Stopar ter konferenca OO ZSS DO Krka Novo mesto namesto venca za pokojno mamo Darinke Bernard. Vsi so prispevali po 300 din. Splošna bolnišnica Novo mesto se za nakazila lepo zahvaljuje.

Slovenija Moja dežela.

POHIŠTVO

Staro in novo pohištvo — dve težavi hkrati, ki ju najlažje rešite s pomočjo Lesne industrije Idrija, saj vam prodamo pohištvo po načelu »staro za novo«. Svetovanje na domu, dostava in montaža novega pohištva in odvoz starega. Vse, kar morate storiti, je, da pokličete enega od svetovalcev LI Idrija ali salon ARK.

— v IDRIJI, telefon 065-71-855 in

STANE TURK, tel. doma 068-27-653
MARJAN ZALETEL, tel. doma 068-27-330
ALOJZ KOPINA, tel. doma 068-44-258

LI IDRIJA vam svoje pohištvo ponuja po načelu »staro za novo«!

UGODNI POGOJI ZA PLAČILO Z GOTOVINO!

V MARKAH, SEVEDA

Avla osnovne šole. Za učence nastopata umetnika iz Italije: violinist Igor Coretto in harfistka Francesca Frigotto. Srečanje za učence z novima instrumentoma je zanimivo, ni pa običajnega nemira. Po petinštiridesetminutnem koncertiranju zastavljajo učenci gostoma vprašanja:

- Kako se reče po italijansko: lepa riba?
- Kako zyenita instrumenta takrat, ko igra nanju nepoznavalec glasbe?
- Koliko denarja zasluži umetnik z nastopanjem?
- Naj vam povem v jugoslovanskih dinarjih?, vpraša nazaj Igor Coretto.
- Neee!
- V lirah?
- Neee!
- V kateri valuti pa?
- V markah!

T. G.

V KOČEVJU POGREŠAJO AVTOPRALNICO

KOČEVJE — Služba za tehnične in preventivne preglede podjetja Avto Kočevje je v minulem letu opravila nekaj nad 13.500 tehničnih in preventivnih pregledov motornih in priklopnih vozil. Pri tem so ugotovili, da so razpolagalci in lastniki vozil na pregled pripeljali kar preko 8 tisoč takih vozil, ki so imeli napake, in sicer največ na zavorah, krmilnem mehanizmu in lučeh. Strokovni delavci te službe menijo, da v Kočevju močno manjka avtopralnica motornih vozil. Bilo bi prav, ko bi pristojni občinski organi in vsi tisti, ki skrbijo za napredek obrti in podjetništva, omogočili obratovanje take dejavnosti.

V. D.

IZ KS OSILNICA

NOVA UČITELJICA — Osnovna šola v Osilnici je te dni, po zimskih počitnicah, dobila novo učiteljico, ker je dosedanja učiteljica dobila službo v Ljubljani. Učiteljica Boža Berolt je doma iz okolice Brežic, doslej pa je poučevala na šoli v Mekinjah pri Kamniku.

MESNICA ZA PRAZNIK — Novo mesnico v Osilnici bodo odprli v sklopu prireditve ob krajevnem prazniku, 21. maju. Dokončati je treba le še nekatera obrtniška dela, za katera je zaradi visoke inflacije zmanjkalo denarja, zdaj pa si KG prizadeva, da bi manjkajoči denar dobili.

ZA SOGLASJE NA MEJNI REKI — Čabranci načrtujejo gradnjo štirih malih elektrarn na mejni reki Čabranki in so za prosili za soglasje tudi pristojne organe iz Slovenije in občine Kočevje. Odgovor je bil, da je treba zadeve reševati sporazumno, ker ima tudi slovenska stran načrte s to reko.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA,
IN TREBNJE

V 20. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 22. december 1989, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

— Odredba o določitvi najvišjih cen

OBČINA METLIKA

— Sklep o valorizaciji lestvic davčnih osnov iz odloka o davkih občanov in davka na promet nepremičnin

OBČINA RIBNICA

— Pravilnik o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil pri samoupravni stanovanjski interesni skupnosti občine Ribnica
— Odlok o prostorsko kreditnih pogojih za območje planskih celot R3 — krajevne skupnosti Sodražica in R6 — krajevne skupnosti Dolenja vas

OBČINA TREBNJE

— Popravek odredbe o dopolnitvi odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
— Objava valorizacije lestvic davčnih osnov za davek na promet nepremičnin
— Objava valorizacije lestvic davčnih osnov in dohodkovnih cen-zusov iz odloka o davkih občanov občine Trebnje
— Popravek sklepa o razpisu referenduma v KS Veliki Gaber
— Izid glasovanja o uvedbi samoprispevka v krajevni skupnosti Veliki Gaber
— Sklep o uvedbi samoprispevka za območje krajevne skupnosti Veliki Gaber
— Poročilo o izidu referenduma v krajevni skupnosti Mokronog
— Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka v denarju za financiranje programa, in sicer: asfaltiranje in asfaltne prevleke cest, vzdrževanje makadamskih cest, sofinanciranje h gradnji gasilnega doma v Mokronogu in na Belem griču, delna razširitev javne razsvetljave, sofinanciranje gradnje vrta, pokrita avtobusna postajališča, razna popravila na objektu doma Svobode, finančna pomoč DPO in zagotavljanje sredstev za delovanje KS

V 21. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 29. december 1989, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

— Odlok o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Črnomelj v letu 1990
— Ugotoviteni sklep
— Sklep o valorizaciji višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1990
— Sklep o lestvicah davčnih osnov za davek od premoženja in premoženjskih pravic
— Sklep o lestvicah za nezazidana stavbna zemljišča in druga zemljišča
— Odlok o proračunu občine Črnomelj za leto 1990
— Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Črnomelj za leto 1989

OBČINA METLIKA

— Odlok o uvedbi agromelioracijskega postopka na območju naselij: Bojanja vas, Božakovo, Bušinja vas, Boldraž, Berčice, Grabrovec, Krašnji Vrh, Krmačina, Malo Lešče, Metlika, Rakovec, Radovica, Slamna vas, Svržaki, Vidošiči in Železniki
— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov in strokovnih služb občine Metlika
— Odlok o organiziranju javnega podjetja /fL — Odlok o proračunu občine Metlika za leto 1990
— Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Metlika za leto 1989
— Ugotoviteni sklep
— Odlok o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Metlika v letu 1990

OBČINA NOVO MESTO

— Odlok o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Novo mesto v letu 1990
— Odlok o določitvi naloga, ki jih od 1. 1. 1990 začasno opravljajo organi samoupravnih interesnih skupnosti
— Odlok o lokacijskem načrtu primarne mestne mreže plinovoda v Novem mestu — 1. faza
— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah v občini Novo mesto
— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini Novo mesto
— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji upravnih organov občine Novo mesto
— Sklep o imenovanju občinske volilne komisije za mandatno obdobje 1990—1994
— Sklep o javni razgrnitvi grafičnih prikazov prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990
— Odlok o proračunu občine Novo mesto za leto 1990
— Odlok o sestavi in pristojnostih zborov skupščine občine Novo mesto
— Odlok o določitvi volilnih enot za volitve delegatov v zbere skupščine občine Novo mesto

OBČINA RIBNICA

— Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Ribnica za leto 1989
— Odlok o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v letu 1990 in o proračunu družbenih obveznosti iz dohodka za skupne in splošne družbene potrebe za leto 1989
— Odlok o proračunu občine Ribnica za leto 1990
— Odlok o sestavi skupščine občine Ribnica, določitvi volilnih enot, pristojnosti zborov ter načinu izvolitve funkcionarjev skupščine občine Ribnica ter izvršne svetla
— Sklep o razrešitvi in imenovanju občinske volilne komisije v Ribnici

OBČINA TREBNJE

— Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine Trebnje
— Odlok o proračunu občine Trebnje za leto 1990
— Odlok o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Trebnje za leto 1990
— Odlok o pristojnosti zborov skupščine občine Trebnje
— Odlok o volitvah v zbere skupščine občine Trebnje
— Odlok o komunalnih taksah v občini Trebnje

MEDOBČINSKE OBJAVE

— Odredba o spremembi odredbe o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in za dovoljenja za prodajo mleka v letu 1989

V JAMI PRI PONESREČENCU — Dolenjski list prvi objavlja fotografijo ponesrečenca v jami (spodaj, zavrt v omot). (Foto: Tomaž Bukovec)

BREŽICE
EUROPA TURIST
CESTA PRVIH BORCEV 39,
68250 BREŽICE
TEL. (0608) 61006

SMUČANJE ZAKOPANE-POLJSKA 24. 2. — 3. 3. 90

7 polnih penzionov
1 celodnevni izlet v Krakov
Prevoz z modernim avtobusom. Cena 910 din + 150 DM.
Informacije: Turistična agencija Europa Brežice. Tel. (0608) 61-006.

KOMERCIJALNA IN HIPOTEKARNA BANKA d.d. LJUBLJANA 61000 Ljubljana, Titova 38

Komercialna in hipotekarna banka, d. d., Ljubljana opravlja vse vrste bančnih storitev za občane.
Dinarske vloge občanov ugodno obrestujemo:

LETNE OBRETNOSTNE MERE (v %)

	na vpogled	3 mes.	6 mes.	vezava nad 12 mes.	24 mes.	36 mes.
hranilne vloge tekoči in žiro računi	10	13	14	15	17	20
8						

Komercialna in hipotekarna banka, d. d., Ljubljana vas vabi, da obiščete njene enote v:

- Novem mestu, Glavni trg 1
- Metliki, Partizanski trg 12
- Mirni Peči, Mirna Peč 27
- Trebnjem, Rimska 6

IMV NOVO MESTO

ADRIA

objavlja prosta dela in naloge na področju informatike

PROJEKTANT BAZ

POGOJI:

- visoka šola računalniške ali organizacijske smeri
- znanje COBOLA
- poznavanje operacijskega sistema VMS
- delno poznavanje baz podatkov

Izbrani kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s poskusno dobo 3 mesece.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh od dneva objave na naslov: IMV NOVO MESTO, TOZD ADRIA, KADROVSKO SPLOŠNO PODROČJE, ZAGREBSKA 20, NOVO MESTO

Razpisna komisija za imenovanje direktorja komunalnega podjetja KOMUNALA Ribnica

razpisuje na podlagi 43. člena statuta komunalnega podjetja Komunala Ribnica naslednje prosto delovno mesto:

poslovodni organ delovne organizacije

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima srednjo ali višjo strokovno izobrazbo družbenoslovne ali tehnične smeri (gradbene ali komunalne)
- da ima tri (3) do pet (5) let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih delih
- da ima sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti iz dosežanih zaposlitev
- šolo za poslovodne kadre
- da predloži izdelan program razvoja dejavnosti podjetja.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge hkrati z dokazili o izpolnjevanju pogojev na gornji naslov v 15 dneh po objavi v časopisu s pripisom »ZA RAZPIS«. O izbiri bodo kandidati pisno obveščeni v času, ki ga določa statut delovne organizacije.

53/5

PTT PODJETJE NOVO MESTO, p. o.

Komisija za delovna razmerja objavlja dela in naloge

najzahtevnejša pravna dela

Pogoji:

- diplomirani pravnik
- eno leto delovnih izkušenj
- pravosodni izpit

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po dnevu objave na naslov: PTT podjetje Novo mesto, Novi trg 7, Novo mesto. Kandidati bodo pisno obveščeni o izbiri v 15 dneh po poteku roka za prijavo.

55/5

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO

Ulica talcev 3/a, telefon 21-319, 21-640

VABI OBČANE K VPISU

v naslednje izobraževalne oblike:

- osnovno šolo za odrasle od 1. do 8. razreda
- tečaje tujih jezikov za odrasle po AV metodi (angleški, nemški, francoski, italijanski in latinski jezik)
- tečaje angleškega in nemškega jezika za predšolske in šolske otroke (od 1. do 8. razreda)
- tečaje slovenskega jezika za pripadnike drugih narodnosti
- tečaje šivanja in krojenja

Prijave sprejemamo do sredine februarja 1990 oziroma do popolnitve števila slušateljev v posameznih oddelkih. Informacije dobite v tajništvu ali po telefonu.

Kmetijska zadruga Krka, Novo mesto

TZO KMETOVALEC NOVO MESTO

objavlja po sklepu združnega sveta

JAVNO LICITACIJO

1. osebni avto R 4. letnik 1984, neregistriran
Izklicna cena 15.000,00 din

2. 2 blagajni tipa NCR
Izklicna cena 1.200,00 za komad

3. 1 blagajna tipa NCR
Izklicna cena 900,00 din

Licitacija bo v ponedeljek, 5. februarja, ob 8.30 na Grabnu. Ogljed je možen istega dne eno uro pred pričetkom licitacije. Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki pri blagajni na Grabnu pred pričetkom licitacije vplačajo varščino v višini 10% izklicne cene.

Prodaja se vrši po načelu videno-kupljeno. Prometni davek, stroške prenosa lastništva in druge morebitne stroške plača kupec.

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, ljubi mož in očka, več v našem domu ni. A spomin na tebe vsak dan bolj živi, saj zlatih src, kot si imel ga ti, malo še živi. Le zakaj si moral ravno ti umreti, ko je s teboj bilo tako lepo živeti!

V SPOMIN

30. januarja je minilo leto polno žalosti, bolečine in praznine, odkar nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj tragično zapustil naš ljubi mož, očka, sin, brat in stric

MIRAN LIPEJ

iz Glogovega Broda 18 c, Artiče

Iskrena hvala vsem, ki nosite v srcu lep spomin nanj, ga obiskujete in mu prizigate svečke na mnogo preranem zadnjem domu.

Žalujoci: njegovi najdražji

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

JOŽEFA UDOVIČ

roj. HUDOKLIN,

iz Apnenika 7

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nesebično pomagali. Zahvaljujemo se kolektivu internega oddelka bolnišnice v Novem mestu, Iskri Sentjerne TOZD Hipot, posebej oddelkoma strojne in orodjarne ter planskemu oddelku, servisu IMV, pihalni godbi Sentjerne, kartuziji Pleterje, oktetu Sentjerne ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

Skrb, delo in trpljenje — tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

ZAHVALA

Po dolgotrajni in hudi bolezni nas je v 71. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, stric in svak

JOŽE URBANČ

Gorica 34, Leskovec

Najiskreneje se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali vence, cvetje ter našega očeta spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni vaščanom, vsem sosedom, Milanu Haraloviču za lajšanje bolečin, g. kaplanu za obiske na domu. Hvala g. župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Albina, otroci z družinami in ostalo sorodstvo

Niti zbogom nisi rekel niti roke mi podal, smrt te vzela je prerano, a v srcu mojem boš ostal.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega ljubega moža, brata in strica

STANKA URBANČA

iz Vel. vasi pri Leskovcu

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in cvetje ter meni izrazili sožalje. Posebna zahvala sosedom Pirčevim in Packovim za vso pomoč in organizacijo pogreba. Najlepša hvala gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: žena in vsi ostali

Že peto leto v grobu spiš, a v naših srcih še živiš, ne mine ura dan ne noč, povsod med nami si navzoč.

V SPOMIN

30. januarja mineva pet žalostnih let, odkar nas je mnogo prerano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in stric

FRANC KUKAR

z Gradnika pri Semiču

Žalujoci: žena Lojzka in otroci z družinami

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po krajši in hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

JOŽE ŽLOGAR

iz Bušnje vasi 11

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem in vaščanom, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter našega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala pljučnemu oddelku splošne bolnišnice Novo mesto in zdravstvenemu domu Metlika za vsestransko pomoč, GD Suhor, govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu, pevcem za lepo zapete pesmi in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

MARJAN ŠVAJGER

iz Dragatuša

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih, darovali cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna hvala sosedom, govornikom, pevcem, gasilskemu društvu Dragatuš in kolektivu urološkega oddelka bolnišnice v Novem mestu.

Žalujoci: žena, hčerki in sinova z družinami, bratje in sestri

Delo, skrb in trpljenje — tvoje je bilo življenje. Bolečine si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

IVANA PEČJAK

iz Gradenca pri Žužemberku

Najlepše se zahvaljujemo DSO Grosuplje, sorodnikom, kolektivu Metlika in LPP Enota Taxi Ljubljana. Posebna zahvala vaščanom, govorniku ter g. župnikoma za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, tast

MATIJA KLOBUČAR

z Uršnih sel 89

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, darovali cvetje ter pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo podjetjem ŽTO Tozd za vleko vlakov Novo mesto, TOK Gozdarstvo Novo mesto, Krki, tovarni zdravil — program Kozmetika Novo mesto, GD Uršna sela, GD Dobindol, ZZB NOV Uršna sela, govornikom za ganljive besede ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 1. februarja — Brigita Petek, 2. februarja — Marija Sobota, 3. februarja — Blaž Nedelja, 4. februarja — Andrej Ponedeljek, 5. februarja — Agata Torek, 6. februarja — Ljubo Sreda, 7. februarja — Rihard

LUNINE MENE
2. februarja ob 19.32 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 2. in 3. 2. (ob 20. uri) ameriški horor Primc teme. 4. (ob 18. in 20. uri) ter 5. 2. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Lov na dragulje. 6. 2. (ob 20. ur) ameriška drama Milagro. 7. 2. (ob 17. uri) koncert skupine Magazin.
KRŠKO: 1. 2. (ob 22. uri) ameriška komedija Jumpin jack flash. 2. 2. (ob

22. uri) italijanski erotični film Ljubezen in strast. 4. 2. (ob 18. uri) ameriška komedija Kakšna zmeda. 6. 2. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Najeti policaj. 7. 2. (ob 17. uri) risanke ter (ob 18. uri) ameriški akcijski film Okrutna družina.
NOVO MESTO — DOM JLA: Od 2. do 4. 2. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Srce za rock in roll. 5. 2. (ob 17. in 19. uri) in 6. 2. (ob 19. uri) ameriški film Ognjena srca. 6. (ob 19. uri) ter 7. 2. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Umazani ples.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 1. in 2. (ob 10. uri) ter 3. in 4. 2. (ob 16. uri) ameriški akcijski film Rambo III. Od 1. do 4. 2. (ob 18. in 20.30) pustolovski fantastični film Brezno. 5. in 6. 2. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Kobra. 5. in 6. 2. (ob 20. uri) ameriški glasbeni film o življenju Mozarta »Amadeus«. 7. 2. (ob 19.30) koncert ob slovenskem kulturnem prazniku.

službo dobi

DEKLE zaposlim honorarno za delo v butik v Sevnici in v Novem mestu. Tel. (068) 25-259. (279-SD-5)

Kvalificirana ali polkvalificirana natakarica z enoletno prakso dobi zaposlitev takoj v gostilni MAJOLKA, Dol. Prekopa 26, Kostanjevica. Delo je izmzensko. (318-SD-5)

ZA DELO v gostinskem lokalu zaposlim žensko brez obveznosti, staro do 25 let. Ostalo po dogovoru. Bife AZMAN, Nomenj 19, Bohinjska Bistrica. (P5-86MO)

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE na Drski v Novem mestu prodam. Informacije na tel. 84-665. (257-ST-5)
STANOVANJE v Novem mestu najame mlad par. Tel. (0608) 62-457. (P5-56MO)
MLADA DRUŽINA najame manjše stanovanje v Novem mestu. Predplačilo. Tel. (068) 21-320. (P5-37MO)
PRIMERNO STANOVANJE v Novem mestu ali okolici išče mlad par. Tel. 23-534. (P5-78MO)

motorna vozila

GOLF JGLD, letnik 1985, prevoženih 54.000 km, dobro ohranjen, prodam. Anton Kocjan, Vel. Cikava 16, Novo mesto, tel. 23-786. (293-MV-5)
126 P, letnik december 1984, prodam. Tel. (068) 22-842 od 10. do 12. ure. (290-MV-5)
CITROEN AX 11, letnik 1988, prodam. Tel. 22-573, dopoldne ali 23-446, popoldne. (ček-MV-5)
GOLF diesel, odlično ohranjen, letnik 1987, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel. (0608) 32-954. (P5-24MO)
Z 128, prva registracija marca 1987, odlično ohranjen, prodam za 49.000,00 din, tel. (068) 24-368. (P5-28MO)
126 PGL, letnik december 1988, prodam. Franci Urbič, Dol. Dobrava 12, Trebnje, tel. 44-317. (P5-18MO)
126 P, letnik junij 1988, kasko zavaro- van, prodam. Tel. 60-542. (285-MV-5)
FIAT 126 P, letnik 1987, prodam. Jože Počervina, Jurka vas 24, Straža. (271-MV-5)
Z 101, starejši letnik, prodam. Maznik, Grbe 1, Šentjernej. (P5-17MO)
126 PGL, letnik 1987, prodam. Tel. 42-453. (P5-16MO)
JUGO 45, letnik 1986, rdeče barve, ugodno prodam. Ivan Jurak, Dol. Kamence 33 a, Novo mesto. (ček-MV-5)
126 PGL, letnik 1987, prevoženih 14.000 km, ugodno prodam. Tel. 65-673. (270-MV-5)
R 4 GTL, letnik 1987, registriran do februarja 1991, prodam. Erlak, Veliki Slatnik 39, tel. 25-140, dopoldne. (324-MV-5)
R 4 GTL, letnik 1983, ugodno prodam. Tel. (068) 21-514, do 14. ure. (310-MV-5)
126 PGL, letnik november 1987, prodam. Tel. 20-548, po 19. uri. (303-MV-5)
AVTOMATIK A3 KLS, star dve leti, ugodno prodam. Tel. 65-431. (304-MV-5)
GOLF diesel, letnik 1985, prodam. Radkovič, Drča 7, Šentjernej. (305-MV-5)
Z 750, letnik 1987, prodam. Tomazin, Gorenja vas 21, Šmarješke Toplice, tel. 73-104. (314-MV-5)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista: organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar. ČASOPISNI SVET: organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragej, Martin Luzar, Milan Markej, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simič, Jožica Tepper in Ivan Zoran. TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). IZHVAJA ob četrtkih. Posamezna številka 7 din, naročnina za 1. trimesečje 80 din; za delovne in družbene organizacije 160 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 90 din, na prvi ali zadnji strani 180 din; za razpise, licitacije ipd. 100 din. Mali oglasi do deset besed 60 din, vsaka nadaljnja beseda 6 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročnih rokopolisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

dah, michelin, 5 prestav, prva registracija 1982, proizvodnja 1980, prodam. Tel. (0608) 62-884. (P5-57MO)
Z 101 GTL 55, letnik 1986, registriran do 10. 6. 90, prodam. Stevo Kojic, Mestne njive 7, Novo mesto. (302-MV-5)
JUGO KORAL, star 9 mesecev, prodam. Tel. (0608) 69-116. (P5-41MO)
Prodram R 4, letnik 1979 za 1000 DEM. Tel. 76-140 popoldan. (P5-92-MO)
LADO 1200, star dve leti, dobro ohranjeno, 15.500 km, prodam. Ivan Vidmar, Drama 16, Šentjernej. (P5-39MO)
KOMBI ZASTAVO 435 F, leto proizvodnje 1980, nosilnost 530 kg, prodam. Jože Lajkovič, Vel. Mraševo 42, Podbočje. (P5-38MO)
GOLF JGLD, 11/84, 5 vrat, 65.000 km, prodam. Jerman, Krka 3, Novo mesto. (P5-36MO)
R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 73-309. (P5-34MO)
Z 750, letnik 1983, prodam. Tel. 49-600. (P5-33MO)
LADO 1200, letnik 1976, prodam. Tel. 49-340. (P5-32MO)
Z 101, letnik 1976, prva registracija 9. 11. 1979, registriran do 11. 90, prodam. Tel. 44-742. (P5-30MO)
126 P, star eno leto, ugodno prodam. Tel. 28-825. (P5-67MO)
PEUGEOT 205 GR, star tri leta, registriran do decembra 1990, prodam. Črnomelj, tel. 52-678. (P5-72MO)
Z 101 GTL 55, letnik 1984, odlično ohranjeno, prodam. Dol. Boštanj 82, Boštanj, tel. (0608) 81-592. (P5-74MO)
KAMION TAM 110, letnik 1976, s 5-tonsko prikolico, prodam. Tel. (0608) 31-895. (rač-MV-5)
R 4, letnik 1978, prodam. Tel. 56-478, od 16. do 19. ure. (ček-MV-5)
GOLF diesel, letnik 1984, prodam ali zamenjam za mlajši letnik. Jože Papež, Cvibelj 19, Žužembek. (333-MV-5)
KOMBI IMV 1600, letnik 1979, registriran do oktobra 1990, prodam. Zvone Uhernik, Dobrava 85, Otočec. (332-MV-5)
GOLF JX, letnik 1987, prodam. Tel. 42-126. (P5-77MO)
NOV GOLF diesel, 4 vrata, prodam ali zamenjam za cenejšo vozilo. Jenškovec, Male Vodenice 13, Kostanjevica. (P5-76MO)
R 4 GTL, letnik junij 1986, 40.000 km, bel, prodam za 38.500,00 din. Ogled v petek 2. 9. 90, popoldne. Zupančič, Runkova 2, Novo mesto. (327-MV-59)
JUGO UNO, nov, ugodno prodam. Tel. 25-341. (328-MV-5)
GOLF DIESEL, letnik 1984, S paket, registriran do novembra letos, prodam. Turšič, Veliki Trn, tel. (0608) 89-247. (P5-88MO)
R 4, letnik 1985, beš barve, prodam. Telefon 28-866. (P5-90MO)

prodam
KOSTANJEVO KOLJE prodam. Oglasite se na naslov Jože Kregulj, Pod vinogradi 5, Straža. (308-PR-5)
VIDEOREKORDER, skoraj nov, prodam. Tel. (0608) 62-973. (P5-59MO)
PRODAM dirkalno kolo Amater (10 prestav), APN 6, star dve leti. Tel. 27-214, popoldne. (P5-29MO)
MIZARSKO KOMBINIRKO, širine 510, prodam. Tel. 27-022. (P5-40MO)
SHARP videorekorder in 10 AŽ panjev prodam. Tel. 27-112. (327-PR-5)
MIZARSKO PORAVNALKO s krožno žago in vrtilno glavno prodam. Tone Vlašič, Cesta Andreja Bitenca 132, 61117 Ljubljana. (P5-58MO)
OTROŠKI VOZIČEK, uvožen, malo rabljen, dobro ohranjen, modernega videza, ugodno prodam. Tel. (0608) 79-653. (P5-44MO)
IZHODNO STOPNJO 2 x 600 W prodam. Tel. 51-515. (P5-62MO)
ŠTEDILNIK (dva plin, brez pečice) prodam. Informacije na telefon 27-586. (329-PR-5)
PRODAM barvni televizor na daljinsko upravljanje, iz uvoza, rabljen 6 mesecev, in fotoaparati MINOLATA X 700 s pripadajočimi objektivi in flešem, Simon Klančar, Močvirje 1, Bučka — Škocjan. (P5-68MO)
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ AEG 2,5 KW, original, nemško, prodam. Tel. 42-372. (253-PR-5)
HLADILNIK Gorenje New line prodam za 5,5 stare milijarde. Tel. (068) 42-483. (254-PR-5)
OSTREŠJE za manjšo hišo ali vikend in kostanjevo kolje za vinograd prodam. Tel. 42-482. (P5-3MO)
STOLP SANYO GXT 828 L, nov, brez zvočnikov, poceni prodam. Tel. (068) 65-222. (P5-6MO)
ŽAGO HOMELITE, televizor in otroško posteljico prodam. Tel. 85-007. (258-PR-5)
PRODAM 90 suhih kostanjevih stebričkov za vinograd in dve dobro ohranjeni hrastovi kadi (900 l). Miha Božič, Vel. Brunisce 90 a, tel. 23-311 int. 519, 22-511 do 14. ure. (P5-85MO)
SEDEŽNO GARNITURO in sobno omaro prodam. Tel. 27-970. (P5-52MO)
PRODAM zelo malo rabljen 300-amperski CO₂ aparat Gorenje Varstroj. Tel. (068) 42-426. (P5-50MO)
MLADI KRAVI po izbiri prodam. Anton Pate, Dol. Kamenje 18, Novo mesto. (P5-47MO)
BARVNI TELEVIZOR Ei Niš prodam. Tel. 20-448, popoldne. (P5-46MO)
MIKROVALNO PEČICO Gorenje prodam. Informacije po 19. uri na telefon 20-488. (300-PR-5)
SPALNICO Anita in dve gumi Sava radial 13-145 prodam. Tel. 26-233. (288-PR-5)
PRODAM rabljeno strešno okno pural 150 x 110 za 50% ceneje od novega. Tel. (0608) 81-904. (P5-20MO)
UGODNO prodam več m² ladijskega poda ter suho seno. Tel. 43-538. (289-PR-5)
TELEVIZOR, črno-beli, ekran 61 cm, prodam. Tel. 28-840, po 20. uri. (P5-19MO)

PRODAJ polhovo mast. Tel. (068) 65-759.
PRODAM kuepperbusch, novo motorno žago Alpina in nove TV antene (K-9 in K-21-69). Tel. 28-680. (287-PR-5)
BARVNI TELEVIZOR Iskra, rabljen, manjši kasetofon Philips in kosilnico prodam. Tel. 23-342. (ček-PR-5)
PRALNI STROJ Obodin, star 4 leta, ugodno prodam. Možno plačilo v dveh obrokih. Tel. 51-551. (284-PR-5)
FOTOAPARAT CANON A — I v kompletu ugodno prodam z dverna zornikoma, dva fleša, motor in data back A. Cena 21.000 K din. Ivan Glogovč, Krško, telefon (0608) 31-433, po 20. uri. (ček-PR-5)
BARVNI TELEVIZOR Gorenje Karling, star 6 let, prodam. Tel. (068) 60-003. (ček-PR-5)
PLETILNI STROJ Brother prodam. Tel. (0608) 31-461. (P5-10MO)
UGODNO prodam starejši brezhibni barvni televizor in pralni stroj (4 kg), še v garanciji, oba »Gorenje«. Tel. 21-354. (261-PR-5)
UGODNO prodam ali zamenjam dobro ohranjen bager H60, zlice 650 l, 350 l. Tel. (064) 46-075, zvečer. (P5-11MO)
PRODAM bokse za pevsko ozvočenje Fane basm srednji, troblje, bobne Slongerland s stojali in krožno žago za les. Tel. 25-905. (ček-PR-5)
BREZHIBNO tračno žago s 5,5 KW z elektromotorjem ali brez njega ugodno prodam. Slak, Dobrava, Škocjan, tel. 42-189. (267-PR-5)
PRODAM 8 ton kvalitetnega sena in otave. P. N. Mestni log 6, Metlika, tel. 60-229. (P5-43MO)
SMREKOV LADIJSKI POD, naravno sušen, ugodno prodam. Tel. 27-794. (P5-35MO)
OTROŠKO SOBO Peter (belo-zele- no) ugodno prodam. Telefon (0608) 32-488. (P5-26MO)
KRAVO, brejo, staro štiri leta, prodam. Franc Mali, Krka 16 a, Novo mesto, telefon 27-874. (321-PR-5)
UGODNO prodam barvni televizor Gorenje in 3 m² bukovih plohov debeline 6 cm. Tel. 22-384. (276-PR-5)
SMREKOVE PLOHE (8 m²) prodam. Tel. 65-642. (P5-14MO)

kupim
KUPIM prednji odbijač in okrasno masko za lado 1500, letnik 1979. Tel. 42-206, v večernih urah. (283-KU-5)

posest

VINOGRAD (10 arov), pri železniški postaji Semeč, ugodno prodam. Tel. 24-849. (P5-64MO)
PARCELO za vinogradom (14 arov) ugodno prodam. Miha Klemenčič, Razbore 9, Velika Loka. (317-PO-5)
PARCELO v izmeri 2580 m², v bližini Novega mesta, prodam. Tel. (068) 22-489. (311-PO-5)
VINOGRAD (12 arov, 800 trt) v Semeču nad Iskro, odlična lega, primerno tudi za vikend, prodam. Informacije na tel. (061) 322-259. (P5-54MO)
UGODNO prodam ali zamenjam hišo s sadnim vrtom in delavniskimi prostori. Hiša je v neposredni bližini Novega mesta. Naslov v oglasnem oddelku. (301-PO-5)
HIŠO v Metliki, v centru, z dvoriščno stavbo in vrtno, ugodno prodam. Tel. (047) 71-849. (P5-53MO)
PARCELO (546 m²) za gradbenim dovoljenjem v Novem mestu prodam. Informacije po 19. uri na tel. 20-488. (300-PO-5)
VINOGRAD (5 a) na Straški Gori prodam. Alojz Počrvina, Jurka vas, tel. 84-658. (296-PO-5)
VINOGRAD na Trški Gori prodam. Informacije dobite po telefonu št. (061) 641-046. (275-PO-5)
STARO KMETIJO s pol ha zemlje v bližini Šentjanja prodam. Potrebna je adaptacija in je primerna za vikend. Tel. (061) 261-646. (264-PO-5)
HIŠO (220 m²) v Novem mestu prodam. Mala Cikava 9, tel. (061) 442-397. (247-PO-5)
STAREJŠI VINOGRAD (50 a) na Sremiču (Grmada) prodam. Dostop z vsakim vozilom, možnost gradnje vikenda ali zidanice. Voda in elektrika tik ob vinogradu. Tel. (0608) 70-062, od 15. ure dalje. (P5-1MO)
VINOGRAD v Straži prodam. Tel. 25-278. (320-PO-5)
TRAVNIK z gozdom v Birčni vasi in 40 m² ladijskega stropa prodam. Tel. 27-905. (P5-83MO)

kmetijski stroji

TRAKTOR Tomo Vinkovič 420 prodam. Tel. 43-660. (312-KS-5)
TRAKTOR Deutz 4506, dobro ohranjen, s kabino in kompresorjem, prodam. Andolšek, Vel. Mraševo 30, Podbočje. (316-KS-5)
PRIKOLICO, novo, izdelano doma za traktor Tomo Vinkovič, prodam. Tel. (068) 65-157. (322-KS-5)
TRAKTOR TV 523 prodam. Tel. 43-898, popoldne. (P5-73MO)
KOSILNICO BCS, v odličnem stanju, prodam. Franc Kožar, Pristava ob Krki 15, Podbočje. (P5-71MO)
Nakladalno prikolico SIP 19, staro 4 leta, prodam. Salmič Alojz, Družinska vas 36, Šmarješke Toplice. (P5-91MO)
TRAKTOR TV 420, star eno leto in pol, prodam. Tel. (0608) 62-710. (P5-31MO)
PRODAM ali zamenjam za osebni avto tra-tor UNIVERZAL, 600 delovnih ur. Stane Martinčič, Dobrava 57, Škocjan. (281-KS-5)
ENOBRAZDNI obračalni plug Vogelnot in brane jezevkje prodam. Tel. (061) 784-135, po 18. uri. (274-KS-5)
TRAKTOR IMT 539, popolnoma nov, prodam. Tel. (0608) 69-629. (P5-55MO)
NOVO NAKLADALNO NPR 20 s

hidravličnim grebenom prodam 10% ceneje. Ogled v nedeljo po 15. uri. Marjan Konda, Praproče 4, Semeč. (292-KS-5)

razno

LESNOGALANTERIJSKO obrt v Novem mestu s stroji, programom in delavnico v najem, poceni prodam. Informacije na tel. 25-294, popoldne. (323-RA-5)
SREJMEM razno delo na dom. Imam prostor in prevoz. Zvone Uhernik, Dobrava 85, Otočec. (332-RA-5)
V NOVEM MESTU vzamemo v najem prostor, primeren za mirno dejavnost. Šifra: »TELEFON«. (P5-4MO)
ŽENSKI, ki bi gospodinjila naši mami, nudimo hrano, stanovanje in plačilo. Telefon (068) 85-118. (ček-RA-5)
PROSTOR za mirno obrt najamem (Novo mesto, Šmihel, Šmarješke Toplice, Šmarjeta). Ponudbe pod šifro: »VRTEC«. (259-RA-5)
ANSAMBEL COF vabi k sodelovanju kitarista-pevca. Tel. 28-446. (P5-15MO)
V NAJEM vzamem poslovni prostor za opravljanje gostinske ali druge dejavnosti v Novem mestu ali okolici. Ponudbe pod šifro: »PREDPLAČILO ZA PET LET«. (297-RA-5)
V VARSTVO sprejem otroka (Črnomelj). Tel. 51-815. (P5-49MO)

preklci

NADA RŽEN, Dol. Impolje 2, Studenec, opozarjam ANO STARC iz Dol. Impolja št. 7, naj preneha ogovarjati z lažnimi besedami in segati po našem gozdu. Če tega ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjala. (248-PK-5)

obvestila

MAŠKARADNE NOVE OBLEKE za otroke in odrasle prodam. Tel. (061) 266-940, po 10. uri. (278-OB-5)
PRODAJAMO dvomesečne jarkice in sprejemamo naročila za bele in grahste. Jablan 23, Mirna Peč. (313-OB-5)
STRANKE OBVEŠČAMO, da do 16. februarja sprejemamo prednaročila za 5-tenedske jarkice. Dobile se bodo 23. aprila. Zdravje, Zalog 17, 68000 Novo mesto, tel. 24-594. (200-OB-4)

izolacije servis zamrzovalnikov!

VIKTOR PAJEK
Ptujška c. 89, 62000 Maribor, tel. non-stop (062) 305-150 ali 413-606. Generalno popravljamo vse vrste zamrzovalnikov, tudi take, ki se jim življenjska doba že izteka. Če se je pojavilo na zamrzovalniku rosenje ali od zunaj ledeni, toči, mu bomo z obnovno izolacijo povrnili izolacijske sposobnosti. Prihranite 50% elektrike.
CENIK STORITEV:
Gorenje 345 l 980,00 din
Gorenje 300 l 980,00 din
Gorenje 220 l 880,00 din
Gorenje 410 l 880,00 din
Gorenje 310 l 840,00 din
Gorenje 210 l 770,00 din
Gorenje 220 l z dodatno steno 1.165,00 din
Gorenje 345 l z dodatno steno 1.380,00 din
Gorenje 50 l kaleks Končar 700,00 din
Za storjena dela dobite garancijo! Delamo, kamor seže Dolenjski list, in to že četrto leto uspešno. Se priporočamo!

Za RENAULT 5

imamo na zalogi prvovrstne zvočnike
PIONEER, ki vam jih tudi montiramo.
Avtomehanika **SLAVKO GRIL,** Dol. Kamence 46 B, Novo mesto, tel. (068) 28-714.

foto adi

color laboratorij
Novo mesto, c. kom. staneta 5
tel.: (068) 26-130 p.p. 122
Cenjene stranke ter poslovne partnerje obveščamo, da 5. 2. 1990 prehajamo na **EVROPSKI DELOVNI ČAS** in sicer od 8. do 12.30 in od 15. do 18.30 ure **SOBOTA** od 8. do 12.30 in od 15. do 17. ure. Se zahvaljujemo in se priporočamo!

OSMR TNICA

Umrla je

LJUBINKA SMREČNIK

rojena SIMIČ

Od nje smo se poslovili 29. januarja 1990 na šmihelskem pokopališču v Novem mestu. Na željo pokojnice je bil pogreb v najožjem družinskem krogu.
Vsi njeni

RAČUNALNIŠKA OBDELAVA PODATKOV

za zasebna podjetja in obrtnike — računovodstvo — plan — finance — OD — vodenje knjig za zasebnike. Se priporoča! AOP servis Žener Tončka Krško, Rostoharjeva 44, tel. 0608 32-876 od 15.—20. ure

KEMIČNA ČISTILNICA in KOMISIJSKA TRGOVINA

JEVNIKAR, Baragov trg 1, Trebnje, tel. 44-956.
Po ugodnih cenah prodajamo krzneni oblačila, poročne obleke, plašče, moške obleke, otroška oblačila itd. Za obisk se priporočamo! (265-OB-5)

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za enodnevnne piščance, bele težke, rjave nesnice in grahste. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81MO)

DIMNIKARSTVO

Milan Pavlič obvešča vse stranke krajevnih skupnosti Šentjernej, Škocjan, Bela Cerkev, Šmarjeta, Otočec in Orehovca, da je pravi naslov za dimnikarske usluže **MILAN PAVLIČ, ROJE 8, ŠENTJERNEJ,** tel. 41-055. (250-OB-5)

MENIMO, da je življenjski uspeh zelo odvisen od pametnih naložb denarja.

Mi pravimo: izposoditi si poročno obleko ni sramota, ampak korak naprej!
Naredite ga tudi vi!
VJENČANA POSUJIONA VLAŠKA 70
ZAGREB, tel. (041) 418-014. (269-OB-5)

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki ste v tako velikem številu spremili na zadnji poti našega skrbnega očeta in dobrega moža

ALOJZA SALMIČA

iz Gorenje vasi pri Leskovcu

Obenem se zahvaljujemo vsem, ki ste nam darovali vence in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Hvala pevcem, gospodu župniku za opravljeni obred, posebno pa gasilcem iz Velike vasi. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: žena Fani in otroci z družinami

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

JOŽE ŠKRLJ

iz Drenovca pri Leskovcu

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Olga, sin Jožko ter hčerka Olga z družinami

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA GIMPELJ

s Sel pri Otovcu

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna hvala dobrim sosedom za pomoč, zastavonošem, Angeli Medic in Anici Suhorepec za poslovilne besede, DU Črnomelj in ZB Talčji Vrh, pogrebnikom, cerkvenim pevkam za petje in gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: hčerka Dragica z možem, vnuki Franci, Judita in Marinka z družinami

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

JOŽEFA BRATKOVIČ

iz Gor. Vrhpolja 59

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, poklonili cvetje in vence ter pokojno v tako velikem številu spremili k zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo kolektivom Iskra — Upori Šentjernej, Petrol Brežice, KZ Krka Novo mesto, mešanemu pevskemu zboru Šentjernej in gospodu župniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

23. januarja je v 86. letu opešalo srce naši dobri mami, babici, prababici in teti

URŠKI LENARČIČ

iz Gabrijel 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, pokojnici darovali vence ter svete maše. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in osebju ZD in bolnice Novo mesto za pomoč v zadnjih trenutkih ter gospodu župniku za opravljeni obred in lepe poslovilne besede ter pevkam za občuteno zapete pesmi. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V bolečini in praznini, ki jo občutimo ob izgubi našega dragega očeta in starega očeta

JANEZA KLEPCA

iz Kočevja, Rožna ul. 3

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sv. maše in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje. Prisrčna zahvala gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred, pogrebem in mirskim pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 80. letu zapustil naš dragi mož, oče, dedek in tast

VILJEM SEDAJ

Trubarjeva 1, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo prijateljem in znancem, ki so nam pisno ali ustno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo njegovim nekdanjim sodelavcem, kolektivu Elektro, JE Krško, Krki, tovarni zdravil, pevcem in govorniku tov. Jeraju za besede slovesa. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in medicinskemu osebju oddelka ORL, ki mu je lajšalo zadnje dni življenja, dr. Vodniku pa za dolgoletno zdravljenje.

Žalujoci: vsi njegovi

V domu našem je praznina, v srcih naših bolečina.

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in boter

JANEZ KRALJ

Dolž 36

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in nam stali ob strani. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, zdravstvenemu osebju Splošne bolnice Novo mesto, KZ Krka tozd Oskrba, Jožetu Turku, Krki-Izolacije za podarjene vence, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, a v srcih naših boš ostal.

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric, tast in stari oče

STANISLAV SAJE

z Golobinja 7, Mirna Peč

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam nesebično pomagali, izrekli sožalje in darovali cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna hvala sosedom Kovačičevim in Novakovicim, podjetjem Keramika Novo mesto, OOS Termo Škofja Loka, Iskra Kranj in Inštitutu za sodno medicino v Ljubljani, gospodu župniku za opravljeni obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoca žena Jelka, hčerke Jelka, Anica, Jožica in sin Stane z družinami ter ostalo sorodstvo

A dan je črni moral priti, bridkosti dan, o dan solzan, težko bilo se je ločiti, a solze vse, ves jok zaman.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj je odšel od nas naš dragi mož, oče, sin, brat, stric, zet in svak

JOŽE ZAGORC

iz Ždinje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Prisrčna hvala tudi osebju za intenzivno nego pri splošni bolnišnici Novo mesto za trud, da bi našega Jožeta ohranili pri življenju, gasilcem, pevcem, govorniku ter g. župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi, ki ga ne bomo nikoli pozabili

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je po težki bolezni nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

JANEZ JALOVEC-ŽAN

z Broda 3 pri Podbočju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v žalostnih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali pokojniku vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Fani, hčerka Blanka z možem Stanetom, vnukinji Mojca in Andreja ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po krajši bolezni je, v 84. letu starosti, za vedno zaspala naša draga mama

MARIJA GOLOBIČ

iz Vavpče vasi 1

Zahvaljujemo se vsem, ki ste v času njene bolezni bdeli z nami ob njeni bolniški postelji. Posebna hvala Malki Kočevarjevi, ki nam je ob mami smrti uri tako nesebično pomagala. Prav tako hvala sosedom za nudeno pomoč. Tanji Pustavrhovi za tople besede slovesa, pevskemu zboru iz Dobljč, organizaciji ZB Semič, OŠ Semič, g. župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste ji poklonili cvetje in vence in jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: Mici, Toni in Iva z družinami ter ostalo sorodstvo

Semič, 29. 1. 1990

Odkar zaspal si v smrti kot trudni cvet pod noč, te naša bolečina povprašuje: zakaj odšel si?

(Ada Škerl)

V 76. letu starosti nas je tiho zapustil naš dragi

FRANC SVETIČ

iz Obrha pri Dragatušu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste našemu dragemu očetu poklonili vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Zahvaliti se želimo govornikom Janezu Medošu in Leopoldu Bečaju, dragatuškim pevcem, zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka in intenzivne nege internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, delovnim organizacijam BELT Črnomelj, IMV Novo mesto, osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha v Ljubljani in AVTO Kočevje. Hvala vaščanom za pomoč, posebno sosedom Žalčevim, in gospodu župniku za obred.

Žalujoci: žena Marica, otroci Lojze, Francka, Tine in Dane z družinami Obrh, 23. januarja 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

FRANCKE NOVAK

upokojene gostilničarke z Mirne

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem ter znancem za izreke sožalja, darovano cvetje, vence, maše in številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala sosedu Škufci za tople besede slovesa od domače hiše, predstavniku Društva upokojencev ter organizacije ZB Mirna za besede ob odprtem grobu, kot tudi pevcem in godbi. Hvala tudi kolektivu KZ Metlika in Obrtnemu združenju Trebnje — sekcija gostinstvo. Iskrena hvala velja gospodu župniku za tople besede in opravljeni obred. Vsem, ki čutite z nami, še enkrat hvala!

Vsi njeni

Mirna, 28. januarja 1990

FRANC KUCHAR

priznanje belgijskega ministrstva za industrijo. Zaradi naše splošne malobrižnosti do inovatorstva in izumiteljstva pa tudi zaradi anaroidnega sistema, ki bi tudi sam po sebi potreboval inovatorja herkulskih sposobnosti, teh priznanj ni prejel osebno.

To je doslej najvišja nagrada, ki jo je prejel. Dobil pa je tudi priznanje Inovator leta 1986 pa več nagrad in priznanj v delovni organizaciji. »Za moje delo imajo v vodstvu tozda vse razumevanje, prav tako na ravni delovne organizacije, o tem, kako gledajo name drugi, pa ne bi govoril,« pravi Kuhar. Pa saj za svoje delo, tako pravi, niti ne potrebuje kdove kakšnih spodbud in trepljanja po ramenu. Čisto zadovoljen je s tem, da mu omogočijo razreševati tehnične probleme in da ga pustijo pri miru. Ta mir pa je relativen in ga je v primeru našega patentnega urada v Beogradu celo preveč. »Kar dolgo časa traja, da ti patenti res zaščitijo,« reče in potem doda, da je njegov patent še v fazi obdelave. Vendar pa to belgijskega ministrstva ni motilo, ko mu je dalo visoko priznanje za čistost izuma. Kar nekaj časa bo tudi še trajalo, da bo ta zračni motor prišel v proizvodnjo, čeprav so prednosti izuma več kot očite. Ta motor ima za 40 odst., manj sestavnih delov, zato je njegovo vzdrževanje enostavnejše, izkoristek je boljši, obratovanje je bolj zanesljivo. Zato pa se za njegov izum tembolj zanimajo pri Wagnerju v Švici, kjer take motorje tako kot v Brešanici vgrajujejo v svoje lakirne naprave.

Za inovatorje je svet z vsemi svojimi stroji in napravami ena sama nepravilnost. Iz te nepravilnosti prihaja vzgib, ki inovatorje žene k delu, k premišljevanju in iskanju rešitev, ki bi bile boljše kot doslej znane. Vendar to delo ni tako, kot si ga predstavljamo navadni smrtniki, ki prizgemo televizor, ne da bi razmišljali o tem, kako deluje. Večina med nami si predstavlja, da so inovatorji neke vrste čudaki, ki se igrajo s stroji v nekakšnem umetniškem neredu. Morda velja to za druge inovatorje, zagotovo pa ne velja za Franca Kuharja iz Novolesovega Sigmata. Pri njem je vse na svojem mestu, vse je zelo racionalno, tako teče tudi pogovor.

Tehnika ga je od nekaj privlačila. Zato je šel na krško srednjo šolo, kjer je bil potem nekaj časa celo učitelj praktičnega pouka. Nato je delal v Litostroju, kjer je bilo njegovo inovatorsko delo službena obveza. Podobne dolžnosti je imel tudi v prvi pogodbeni organizaciji združenega dela Tajfun na sevniški Planini. Šele v Sigmatu, kjer dela zadnja leta, pa je odkril svoje pravo področje dela. Tu se ukvarja s pnevmatskimi motorji, ki so vsaj za zdaj nekakšna krona njegovega petindvajsetletnega dela na strojnem področju. Na svetovnem salonu izumov Evreka v Bruslju lani decembra je dobil za svoj zračni motor zlato medaljo in še posebno

J. SIMČIČ

Domov z avtom in zabojem jabolk

Na prvem dolenskem zasebnem avtomobilskem sejmu 15 kupčij — Na sejmu kmetijske mehanizacije so odprli novo trgovino, ki ima zelo bogato izbiro

NOVO MESTO — Minula nedelja je na Dolenskem minila v znamenju dveh sejmov. Agroservis v Žabji vasi je pripravil sejem kmetijske mehanizacije, na Cikavi pa je zasebnik Mišo Skufca pričel s prvim sejemom avtomobilov. Značilnost obeh sejmov je bila, da se je trilo predvsem moških obiskovalcev.

Na parkirišče Iskre so prodajalci pripeljali 130 avtomobilov, med katerimi je bilo še največ fičkov, jugov, katrc in stoenk. Prevladovali so starejši letniki, s cenami od šest do sedem tisoč mark. Nekaj več gneče je bilo pri »predpotopnem« modelu landroverja, za katerega

je lastnik zahteval vsaj mercedesa, če že ne beemveja, seveda z doplačilom. Takšnih »humoristov« je bilo še nekaj.

Na sejmu je lastnika zamenjalo 15 avtomobilov, nekateri pa so se le dogo-

vorili, kupčijo pa bodo naredili za domačo mizo.

Se večja gneča je bila v prostorih nove gostilne Rozike Drenik, ki je bila prav ta dan prvič odprta, in dokler bo živel sejem, se tudi Roziki ni bati, da bi šla gostilna na boben. Mnogi obiskovalci prvega sejma avtomobilov sicer res niso kupili ali prodali avtomobilov, so pa namesto avta pripeljali domov zabojček ali dva lepih jabolk, ki jih je kar na sejmu prodajala Hladilnica KZ Krka.

Mnogo obiskovalcev se je sprehajalo tudi med traktorji na kmetijskem sejmu v Žabji vasi. Tudi tam ni bilo veliko pravih kupčij. Nekaj več zanimanja je bilo za nov oddelek trgovine, ki so jo ta dan odprli v prvem nadstropju stavbe Agroservisa. Trgovina je edina te vrste na Dolenskem, v njej je mogoče kupiti razne dele za priključne kmetijske stroje, dobi se vse od jermenov, oljnih tesnil do ležajev. Kmetijski se na sejem dobro pripravljajo, zato jim v blagajno tudi nekaj prinese. Prav zato so sklenili, da velja sejem pripraviti bolj pogosto, zato bodo že v marcu pričeli s sejmi dvakrat na mesec...

J. P.

FESTIVAL VEDRIH PESMI V KRŠKEM

KRŠKO — Letos bo v Krškem že šesti festival vedrih pesmi za otroke. Prireditev je v zadnjem času zbudila veliko pozornosti, tako da so tudi naši najmlajši dobili svoj prvi festival. Organizacijski odbor razpisuje natečaj za letošnji festival in vabi vse avtorje, ki bi na njem radi sodelovali, in pošljejo klavirski izveleček skladbe s pripisanim besedilom na naslov: MICOM, Poljanska 36, 61000 Ljubljana, s pripisom: Za festival skladb za otroke. Zadnji rok za prijavo je 6. marec. Na prireditvi, ki bo 15. septembra v Krškem, bodo podeljene tri nagrade: 1.000 din, 700 in 600 din.

NOVA ŽELEZNINA

RIBNICA — V tako imenovanem ribniškem kareju, kjer je novomeški Pionir zgradil več lokalov in stanovanj, so 4. januarja odprli novo prodajalno Železnina, last delniške družbe Trgovinsko podjetje Mercator-Jelka.

LETOS JUBILEJA DVEH GODB

DOBOVA - KAPELE — Minulo soboto so se zbrali na občnem zboru člani pihalne godbe Loče, ki bodo letos slavili 70-letnico obstoja. Za okoliš bo to velik dogodek, zato že pripravljajo obsežen program prireditev. Jubilejno slavnje napoveduje tudi godba Kapele, ki bo slavila 140-letnico. Oba pihalna orkestra računata letos na izdatnejšo pomoč za izpeljavo jubilejnih načrtov, za organizacijo srečanj z godbami, s katerimi gojijo prijateljske stike in izmenjujejo gostovanja na koncertih.

PRVI KONCERT POP DESIGNA

ČRNOMELI — V dvorani kulturnega doma bo danes ob 17. uri prvi koncert slovenske turneje popularnega ansambla Pop design. Verjetno so svoje koncerte pričeli v Črnomlju zato, da bo njihova uspešnica Mi gremo, na Kolpi zidamo prvič zaigrana in zapeta tudi v domačem okolju.

FILATELISTIČNA RAZSTAVA

STRUNJAN — V avli zdravilišča Strunjan so dijaki srednje kovinarske in prometne šole iz Kopra pripravili lepo in zanimivo filatelistično razstavo. Sodeluje tudi njihov mentor Bogomil Liliija, ki razstavlja spominske ovitke iz raznih dežel. Razstava bo tu do 5. februarja, potem jo bodo prenesli v avlo glavne pošte v Kopru. Filatelisti, ki bi želeli 24. avgusta letos obiskati svetovno filatelistično razstavo na Dunaju, naj se do 15. februarja prijavijo Marku Kocjančiču ali Davidu Langusu na Srednjo in kovinarsko in prometno šolo v Kopru.

VELIKO OBISKOVALCEV, MALO KUPČIJ — Na prvem avto sejmu je bilo dosti obiskovalcev, denarja pa niso imeli s seboj, zato je bilo sklenjenih malo kupčij. (Foto: J. Pavlin)

Do rta Dobre nade in nazaj

V Novem mestu in Krškem predavanje svetovnega popotnika Zvoneta Šeruge s Sel pri Ratežu

Pred dobrimi tremi meseci sta se s svoje zadnje poti vrnila novinarja in svetovna popotnika Zvone Šeruga in Romana Dobnikar-Šeruga. Pot ju je tokrat — seveda ponovno na motorju, 1000-kubičnem terenskem BMW — vodila leto dni in 47.000 kilometrov daleč preko afriškega kontinenta. Prevozila sta ogromna prostranstva Sahare, pragozdove Centralne Afrike, prišla do najjužnejše točke kontinenta v Južnoafriški republiko.

Popotnika sta s tem popotovanjem zaokrožila svoji štiri leta in 150.000 kilometrov dolgo pot z motorjem okoli sveta in postala tako edina Jugoslavana in tudi ena zelo redkih v svetu, ki se lahko pohvalita s tovrstnim dosežkom. Iz svoje ogromne zaloge diapozitivov je Zvone pripravil tudi predavanje, s katerim bo skušal v naslednjih nekaj mesecih v čimveč slovenskih krajih obnoviti spomin na leto svojega afriškega življenja. Mnogi obiskovalci prireditve pa bodo imeli ob tem verjetno tudi prvi priložnost ogledati si multivizijo, raču-

nalniško vodeno diapojekcijo. Zvone Šeruga bo nocoj ob 18. uri gostoval v domu JLA v Novem mestu, jutri (petek, 2. febr.) ob isti uri pa v Kulturnem domu Edvarda Kardaža v Krškem.

PLEZALCI V LEDENI JAMI

KOČEVJE — Dva domača in trije tuji plezalci, med njimi slavna novozelandska alpinistka Lydia Bradey so pred kratkim plezali na Kočevskem. V Ledeni jami na Stojni, ki so jo graščaki nekaj uporabljali za hladilnico, so preplezali raztežaj, 40 m visok ledeni slap v tej jami.

Knaflec s poslednjim od sedmih sulcev iz te sezone. (Foto: MiM)

Sedem kraljev rek

NOVO MESTO — Z današnjim dnevom se začne lovopust za sulca. Kdor je znal in imel nekaj sreče v času dovoljenega ulova, se lahko pohvali z redko in med ribiči cenjeno trofejo. Vendar je bilo takih letos bolj malo, saj je bil ulov slabši kot druge sezone. Reka Krka, kjer ta plemenita riba, ki je sicer zelo občutljiva na onesnažene vode, zaradi skrbi ribičev in vlaganja mladice še biva, je imela to sezono zelo nizek vodostoj. Zato so ribiči zabeležili le sedem ulovljenih sulcev. Šest so jih na suho potegnili domači ribiči, enega pa gost iz ZR Nemčije.

Se posebej lepega kralja rečnih rib je ujel Novomeščan Jože Knaflec. Ribiška sreča se mu je namahnila le nekaj dni pred začetkom lovopusta. Najprej je lovil na Krki nad Žuzemberkom, kjer je na vabo (mrtev klen) sicer prijel sulca, a ga je moral vrniti v vodo, ker je bil pod mero. Lov je nadaljeval pri Dvoru. In tu je zagrabil pravi primerek. Na suho je sulca spravil v 10 minutah. Ko sta mu s spremljevalcem Francem Tičarjem zvela mero, sta bila prijetno presenečena. Sulc je imel vzorno zaokrožene mere: v dolžino sta mu namerila 100 centimetrov, tehtal pa je okroglih 10 kilogramov.

Zbujeni ptičarij

Po več letih presiedk spet razstava ptic

KOČEVJE — Po več letih premoje društvo za varstvo in vzgojo ptic Kočevju med letošnjimi šolskimi počnicami spet pripravilo razstavo ptiPredsednik društva je Štefan Heniman, ki je bil tudi med ustanovitelidruštva in njegov prvi predsednik.

»Naše društvo šteje 19 članov, vsi so občine Kočevje. Golobarji so iz društva izstopili in so skupaj z ribiškimi golbarji ustanovili posebno društvo. Sednje vodstvo društva je bilo izvoljeno in, in sicer za predsednika po večletne presledku spet jaz, za tajnika Zdravil Vidrih in za blagajnika Jože Vidrih mlajši. Že lani smo organizirali dve v selici, da smo si prislužili nekaj denarja za delo društva; med zimskimi šolskimi počnicami pa smo po petih letih prisedka spet organizirali uspešno razstavo ptic, k čemur so pripomogli predvse naš pokrovitelj Gozdno gospodarstvo Kočevje in drugi podporniki in darvalci dobrotov za bogat srečelov, na katerem je vsaka srečka zadela. Na razstvi je prikazal naš član Jože Vidmar tudi pripravo za pobiranje raznih odpadkov od papirja do steklenic, s čimer želimo prispevati k varovanju okolja,« je povedal Henigman.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«

Kaj smo v četrtek med 18. in 19. uro slišali na našem telefonu 23-606 — Kaj se kuha v bloku v Krškem — Kdo bo popravil most čez Lahinjo — Tuje cene?

Že nekaj četrtkov je naš novinar v uredništvu zaman čakal na telefonske klice bralecev Dolenjca. Morda jih je ta čas bolj zanimalo kaj drugega na jugoslovanski sceni. Ta četrtek je bilo drugače. V uri se je zvrstilo kar petnajst telefonskih klicev domala iz vse Dolenjske. Žal bo za polovico od teh kaj malo zanimivega zapisati. Kar nekaj se jih je zanimalo le za oglas pod šifro, ki je v zadnji številki na naši oglasni strani ponujal 1000 DEM za malo dela. Vsem smo povedali isto: naslova pod šifro uredništvo ne sme povedati. Kdor želi zvedeti naslov ponudnika, mora poslati pismeno prošnjo s svojim naslovom, na ovojnico pa mora napisati ime šifre. Naslovnik sam v našem uredništvu dvigne kuverto, potem je za njegova stvar, če ponudnikom tudi odgovori.

Med zanimivostmi, ki so nam jih po telefonu poslali naši bralci, pa zapišimo naslednje: naš bralec Jože Kodrič s Ceste 4. julija 60 v Krškem nam je sporočil: »V našem bloku je precej samouprave, kar se tiče predsednika hišnega sveta Vinka Voglarja in njegove blaginjske. Pred leti so imeli v kletnih prostorih trim kabinet z vsemi potrebnimi

napravami za razgibavanje stanovančev. Pa se je vodstvo odločilo in prostor oddalo trgovcu s kasetami za najemnino približno 30 DEM.« Jože Kodrič zagotavlja, da nihče v bloku ne ve, kam so »izginile« trim naprave. Tudi sam je hotel najeti ta prostor in zanj plačati desetkrat večjo najemnino, pa ni prišel zraven, kot temu radi rečemo. »Zanima me in zato javno sprašujem, koliko najemnik plačuje in kam gre denar?, je ogorčen dejal Jože Kodrič.

Novinarji želimo vedno slišati tudi drugo stran, pa smo poklicali na telefon še Vinka Voglarja. Nič ni bil prijazen, nekako takole nam je dejal: »Nikomur ne bom nič pojasnjeval. Kodrič naj se obrne po informacije tja, kjer je njihovo mesto. Stanovanjci v bloku že vedo, kaj in kako je z napravami za trim in denarjem, njemu pa bomo posebej pojasnili na sodišču.« Kar zanimivo bo, kako se bo stvar zapletla. Tudi novinar ni smel izvedeti resnice.

Tončka Gornik iz Gradca v Beli krajini vabi našega novinarja Andreja Bartlja na kavico, saj meni, da v Dolenjcu vse preveč piše le o Metliki. »Ko se bo oglasil pri meni, mu bom pokazala most čez Lahinjo, na katerem že pol leta manjka del varovalne ograje, luknje na mostu pa krpajo kar gradaški mizarji. Zanima me, kdo in kdaj bo popravil nevarni most čez Lahinjo. Odpeljala bi se pogledat tudi nekaj lepo stavbo železniške postaje v Gradcu, ki jo bo do strehe zaraslo trnje in drugo čudno rastlinje.«

Ivan Godler iz Brežic je predlagal, naj bi bili na Dolenskem listu prvi, ki bi namesto tečajne liste objavljali cene izdelkov v nekaterih zahodnoevropskih državah. »Marsikaj je tam že ceneje, pa veste, kakšne plače dobivajo! Bojkotirajmo naše drage izdelke, trgovci in proizvajalci bi že videli hudiča! Predlagam, da sodelujemo z našimi zdomci, radi bi nam pomagali, dolenski tehnik pa bi postal bolj bran tudi v slovenskem prostoru.« Zanimiva ideja, kajne!

Na koncu bi zapisali še klic naše bralke Milke Rapuš z Mestnih njiv 9 v Novem mestu. Povedala nam je svojo žalostno zgodbo: pred časom ji je umrl mož, sin je brez službe, sama pa dobiva 700 din pokojnine. Spraševala je, kako naj plača kurjavo, stanarino, da o hrani niti ne razmišlja. Ni prosila milščine,

rada bi le svojega 30-letnega sina spravila nekam v službo. »Prošnje sva poslala že na vse konce, pa saj veste, kako je s službami danes! Zadnjič so mu nekaj objavili v novomeški Tiskarni, ko bi bilo le res!« je pripovedovala Rapuševa Milka. Pomagajmo ji, saj človek želi le delo.

J. PAVLIN

S POTI PUSTOLOVŠČIN — Med Turkanami na severu Kenije

kozerija

IZSELJUJEJO SE ZARADI LEPŠEGA

Osrednji slovenski dnevnik objavi včasih tudi kaj takšnega, da bralec ne ve, ali bi se razjokal ali se nasmehal do solz. Ob nekaterih objavljenih novicah mi ni jasno, kdo se norčuje iz koga: novinar iz bralcev ali vest iz novinarja. Omenil bom le dva primera, ki sta se mi zataknila za oko.

Pred meseci sem prebral približno tole: v Čilu je bila letna inflacija celih 45 odstotkov. To visoko število jasno kaže, kam lahko pripelje ljudstvo fašistični režim.

Strmel sem kot tele v nova vrata. V Jugoslaviji se je gibala inflacija v istem času tam okrog 2 tisoč odstot-

kov. Če ne bi vedel, da živim v napredni socialistični in samoupravni družbi, bi glede na čilnsko inflacijsko sklepal, da gazijsko po mojem hrbtu najbolj okovani diktatorski škornji. Tako pa sem se le nasmehnil, zavil v gostilno na dva deci, s katerima sem nazdravil svobodi, demokraciji, človekovim pravicam, svobodi gibanja in vsemu naprednemu, kar je bilo izborjenega v težkih in prelomnih časih naše revolucije in narodnoosvobodilnega boja.

Pred dnevi pa sem bral Tanjugova poročila iz Albanije. Da se tam nekaj dogaja, se strelja, da se gredo

Albanci revolucijo, podobno romunski. Redki begunci, če se prav spominim, jih je bilo osem, so pripovedovali jugoslovanskim novinarjem o grozodejstvih, ki jih počenja tamkajšnja oblast nad svojim ljudstvom. Albanski oblastniki so pisane jugoslovanskega tiska seveda zanikali, jugoviško pišejo pero pa ni pozabilo ironično pripomniti: »V sosednji Albaniji vladata teror in nasilje, to je očito. Mar bi Albanci bežali čez mejo iz dežele, kjer bi se cedila med in mleko?«

S pomočjo televizijskega dnevnika sem ta dan zvedel za podatek, da

se je v preteklem letu na takšen ali drugačen način izselilo iz Jugoslavije približno 1200 Jugoslovancev, največ Albancev s Kosova... Čakal sem na komentar, ki pa ga ni bilo.

Če pa bi že bil, bi bil najverjetneje takšen: »Tisoč dvesto Jugoslovancev je lani zapustilo Jugoslavijo, ker so bili prestiti kruha, mesa, človekovih svobod in v vsega dobrega. Med izobiljem in revščino so izbrali slednje, saj je znano, da se zahodni svet ne zmeni niti za umirajoče pločnik.«

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.